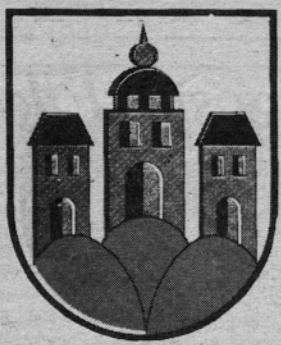

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

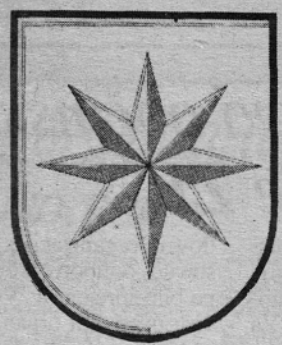
Savinjske

Leto XXI
Številka 11
November 1989

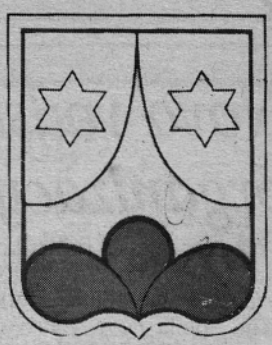
Cena 20000 din

NOVICE

Glasilo Socialistične zveze
delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Dvajset let informativnega poslanstva

Dvajset let je minilo od takrat, ko je svoje glasilo dobila tudi naša Zgornja Savinjska dolina. Bil je to sad večletnih hotenj in prizadevanj skupščine občine, družbeno-političnih in delovnih organizacij v občini Mozirje, da bi dobili list, ki bo obveščal občane o vsem, kar se dogaja na našem območju. Osnovna naloga, ki so si jo ob ustanovitvi zadali, je bila obveščati občane o delovanju Skupščine občine, družbenopolitičnih, delovnih organizacij, društev, krajevnih skupnosti in vseh tistih, ki si kakor koli prizadevajo, da bi bili naši ljudje čim bolj obveščeni o vsem, kar se v dolini dogaja.

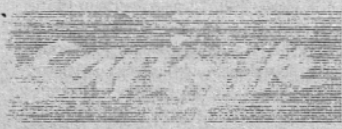
»List naj bo ogledalo našega dela, naporov, uspehov in neuspehov, hkrati pa naj poveže različne interese in napore v enotno strugo napreznost za čim hitrejši razvoj naše občine, je v uvodniku prve številke »Savinjskim novicam na pot« zapisal takratni župan Jože Deberšek. Ko prebiramo njegove vrstice o namenu tega glasila, lahko zardimo, da je bil cilj v celoti dosežen. Namenjene so Zgornji Savinjski dolini in njenim ljudem, ki so jih resnično vzeli za svoje. Preko SN spoznavajo utrip doline, saj iz njih veje domačnost, toplina in želja, da bi bila prisotna celotna dolina z vsemi desetimi krajevnimi skupnostmi in njenimi zaselki, da bi preko njih spoznali ljudi, ki so si ali si še prizadevajo in izgorevajo za lepši in boljši jutri, za napredek in uveljavitev svojega kraja, svoje domačije, kraja in celotne doline. V tem glasilu, ki že dvajset let enkrat mesečno brezplačno prihaja v sleherno hišo, v vsako gospodinjstvo, ljudje poleg sprotnih novic o dogajanju v dolini, o uspehih in težavah delovnih organizacij, o razvojnih programih, spoznavajo tudi delo zagnancev, ki vlečejo voz napredka po krajevnih skupnostih, organizacijah in društvih s ciljem, da bi tudi ta predel žel v korak s časom. Prikazati želijo vso trdovitost našega človeka, ki se je na tem koščku slovenske zemlje obrdžal, ko je k ljuboval številnih težav, s katerimi se je včasih tudi v viharnih, težkih časih srečeval. Iz njih veje ponos našega Zgornjesavinjčana nad dosežki svojih prednikov, želja in skrb za urejenost svojih domov in krajev, za ohranitev naravnih in kulturnih lepote, s katerimi smo obdarjeni, kakor tudi skrb za ohranitev čistega okolja — skratka želja, da bi našo dolino ohranili čim bolj neokrnjeno in ustvarili boljše pogoje za tiste, ki nas bodo nasledili.

SN so se vseskozi zavedale svojega poslanstva. Preprosti domač jezik, brez tujk in druge nepotrebne navlake je tisto, kar bralca pritegne. Številne čestitke ob dvajsetletnem jubileju, pohvale iz drugih okolij, tudi iz tujine govori o pristnosti in zaželenosti tega glasila. Marsikdo se rad pohvali, da jih prebere od prve do zadnje vrstice. Spoštljiv odnos do njih se odraža tudi v tem, da jih marsikateri domačija skrbno shranjuje, medtem ko ostali časopisi in revije najpogosteje romajo na smetišče ali za star papir. Glede vsebine SN nam ni treba zardevati, če jih primerjamo s podobnimi glasili v drugih občinah. V teh dvajsetih letih izhajanja ni prišlo do prekinitve ali celo ukinitve. Pri tem je glavna zasluga naših delovnih organizacij, skupščine občine in SIS, ki so za izdajanje tega glasila imele (in še imajo) vedno razumevanje za pokrivanje finančnih stroškov, ki se ob nenehnih po-

dražtvah stalno večajo. Svoje pokroviteljstvo nikdar niso zatajile. Za to je dosledno skrbel izdajateljski svet, ki ga že vrsto let vodi Jože Tlaker, za vsebino SN pa je odgovoren Uredniški odbor, ki bedi nad tem, da se le-ta poskuša čim bolj približati okusu bralcev. Ob tem jubileju ne smemo pozabiti tistih, ki so največ pripomogli, da so SN dobile tisto veljavo, ki jo danes imajo. To so uredniki, na katerih praktično sloni vsa skrb, da so Novice vsebinsko takšne, kot ljudje od njih pričakujejo in jih želijo imeti, da so jezikovno in oblikovno čim bolj neoporečne, skratka zanimive in aktualne ter da izidejo tudi pravočasno. Vsem tem kriterijem pa je vedno težko zadostiti. Doslej so SN urejali naslednji uredniki: Hubert Herček, Janez Plesnik, najdlje pa Aleksander Videčnik, ki jih je urejal celo desetletje in se še sedaj pridno oglašuje v njih. Zadnji dve leti pa jih ureja Rajko Pintar, ki dostojno nadaljuje to tradicijo in skrbi, da to glasilo tudi opravlja tisto poslanstvo, za kar je bilo pred 20 leti ustanovljeno.

Ob lepem jubileju iskrene čestitke in zahvala vsem, ki ste v preteklosti kakorkoli pripomogli ali danes to nadaljujete, da to glasilo je in ostane res naše.

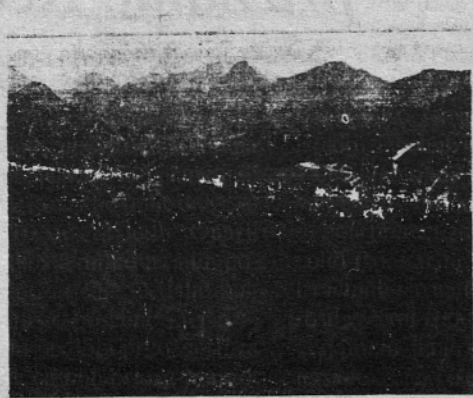
ZDRAVKO NOVAK
predsednik OK SZDL
MOZIRJE

GLASILO SKUPSCINE OBCE MOZIRJE • LETO 11 • 9. NOVEMBER 1989 • ST. 11

»SAVINJSKIM NOVICAM« NA POT

Dali časa že ugotavljamo, da so naši občani premalo obveščeni o delovanju skupščine občine in družbeno-političnih in delovnih organizacij v občini. Zato pogosto nastajajo nepravilni, pobača o izdajanju lista, ki naj bi obveščal občane o vsem.

Gornja kmetija v Matkovem koto

Kar se dogaja na območju Gornje Savinjske doline, je stara že več let, vendar je doslej nisimo bili v stanju realizirati. Zdej je list končno pred nami. Najbolje boste sami presodili, ali je bila odločitev Skupščine občine in delovnih organizacij Gođdarstva in lesne industrije Nazarje in Zgornjesavinjske kmetijske zadruge umesna ali ne.

Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi

Izvršni odbor občinske konference SZDL, kateremu so se pridružili še predstavniki ostalih družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in delovne organizacije, ki gospodarji z zasebnimi gozdovi, se je zbral pred kratkim na posebnem sestanku in zavzeto razpravljali o tem, kako bi v javnem razpravljanju z gozdnimi posestniki in gozdno-gospodarsko organizacijo GLIN Nazarje.

Na tem sestanku so udeleženci tudi povedali, da je na javnih razgovorih o gospodarjenju z gozdovi, ki jih bo organizacija SZDL pripravila po vseh Gornje Savinjske doline septembra in oktobra letos, potrebno razpravljati tudi o vseh neresenih vprašanjih, ki so se nabirala v času skupnega gospodarjenja zasebnega in družbenega sektorja lastništva v čezno (Nadaljevanje na 2. strani)

Skupščine občine, družbeno-političnih in delovnih organizacij, društev, krajevnih skupnosti in drugih zainteresiranih organizacij. List naj bo ogledalo našega človeka, ki se je na tem koščku slovenske zemlje obrdžal, ko je k ljuboval številnih težav, s katerimi se je včasih tudi v viharnih, težkih časih srečeval. Iz njih veje ponos našega Zgornjesavinjčana nad dosežki svojih prednikov, želja in skrb za urejenost svojih domov in krajev, za ohranitev naravnih in kulturnih lepote, s katerimi smo obdarjeni, kakor tudi skrb za ohranitev čistega okolja — skratka želja, da bi našo dolino ohranili čim bolj neokrnjeno in ustvarili boljše pogoje za tiste, ki nas bodo nasledili.

»Savinjske novice« bodo prišle v vsako hišo. Odločili smo se, da ga dobi vsaka družina brezplačno. Letno bo izšlo deset do dvajset števk, morda tudi več, če bi se pokazala potreba.

Smotri lista pa bodo realizirani, ako bodo »Savinjske novice« vzeli za svoje vsi občani, uredniki, pisarji in izdajateljskemu svetu pa pomagali.

Redke so občine, ki doslej še niso uresničile te zamisli, moziška je med poslednjimi.

Deberšek Jože

GLASILO SKUPSCINE OBCE MOZIRJE • LETO 11 • 9. NOVEMBER 1989 • ST. 11

NOVA KAKOVOST, EVROPA IN SVET

V prostorih Modne konfekcije El-kroj v Nazarjah so podpisali dolgo napovedovano pogodbo med El-krojem in svetovno znanim Mustangom iz ZR Nemčije. Poleg predstavnikov obeh partnerjev so se podpisa udeležili tudi predstavniki moziške družbeno-politične skupnosti ter republiške in šaleško-savinjske gospodarske zbornice. Pogodba je sad enoletnih temeljnih pogo-rovor in ji vsi pripisujejo velik pomen. Na njeni podlagi El-kroj odkupuje licence te znane firme, dogovorjena je tudi tehnična pomoč, katere prvi učinek bo modernizacija obrata v Lučah. V bližnji prihodnosti bodo ustanovili mešano podjetje z udeležbo kapitala

49:51, še bolj pomembno pa je, da se bo bistveno dvignila kakovost El-krojovih izdelkov, saj morajo imeti Mustangovi izdelki enako in zelo visoko kakovost po vsem svetu. Promet po tovarniških cenah bo v drugem letu poslovanja dosegel 15 milijonov mark, v enakem obdobju bodo izdelali 500.000 izdelkov in jih polovico izvozili. Na podlagi kakovosti produktivnosti in tržnosti proizvodnega programa bodo dosegli tudi ugodne finančne rezultate. Direktor Modne konfekcije El-kroj Ivan Kramer je vse to izrazil z besedami, da »gremo z Mustangom v novo kvaliteto, Evropo in svet.«

»Savinjske novice« bodo prišle v vsako hišo. Odločili smo se, da ga dobi vsaka družina brezplačno. Letno bo izšlo deset do dvajset števk, morda tudi več, če bi se pokazala potreba.

Smotri lista pa bodo realizirani, ako bodo »Savinjske novice« vzeli za svoje vsi občani, uredniki, pisarji in izdajateljskemu svetu pa pomagali.

V prostorih El-kroja sta direktor te delovne organizacije Ivan Kramer in lastnik firme Mustang iz ZRN Dieter Hermann podpisala pogodbo o dolgoročnem sodelovanju. El-kroj se je odločil, da bo šel z Mustangom v novo kvaliteto, Evropo in svet.

NOVA KAKOVOST, EVROPA IN SVET

V prostorih Modne konfekcije El-kroj v Nazarjah so podpisali dolgo napovedovano pogodbo med El-krojem in svetovno znanim Mustangom iz ZR Nemčije. Poleg predstavnikov obeh partnerjev so se podpisa udeležili tudi predstavniki moziške družbeno-politične skupnosti ter republiške in šaleško-savinjske gospodarske zbornice. Pogodba je sad enoletnih temeljnih pogo-rovor in ji vsi pripisujejo velik pomen. Na njeni podlagi El-kroj odkupuje licence te znane firme, dogovorjena je tudi tehnična pomoč, katere prvi učinek bo modernizacija obrata v Lučah. V bližnji prihodnosti bodo ustanovili mešano podjetje z udeležbo kapitala

49:51, še bolj pomembno pa je, da se bo bistveno dvignila kakovost El-krojovih izdelkov, saj morajo imeti Mustangovi izdelki enako in zelo visoko kakovost po vsem svetu. Promet po tovarniških cenah bo v drugem letu poslovanja dosegel 15 milijonov mark, v enakem obdobju bodo izdelali 500.000 izdelkov in jih polovico izvozili. Na podlagi kakovosti produktivnosti in tržnosti proizvodnega programa bodo dosegli tudi ugodne finančne rezultate. Direktor Modne konfekcije El-kroj Ivan Kramer je vse to izrazil z besedami, da »gremo z Mustangom v novo kvaliteto, Evropo in svet.«

»Savinjske novice« bodo prišle v vsako hišo. Odločili smo se, da ga dobi vsaka družina brezplačno. Letno bo izšlo deset do dvajset števk, morda tudi več, če bi se pokazala potreba.

Smotri lista pa bodo realizirani, ako bodo »Savinjske novice« vzeli za svoje vsi občani, uredniki, pisarji in izdajateljskemu svetu pa pomagali.

TURISTOVA SVEČA MOČNEJE ZABRLELA

Pisali smo že o izredno težkem položaju gostinske organizacije Turist Nazarje, ki se je že skorajda znašla pred stečajem. V preteklem letu pa so se stvari že pričele razpletati in ponovno obstaja kanček upanja za rešitev te delovne organizacije.

Skupščina občine Mozirje je namreč na svojem zasedanju 15. novembra sprejela sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v tej delovni organizaciji.

Sicer pa so aktivnosti za razjasnitev položaja potekale že nekaj časa. Tako so se večkrat sestali vodstvo Izvršnega sveta SO Mozirje, člani bodočega KPO, predstavniki Merxa in njegove interne banke, Ljubljanske banke, občinskega sindikata, Savinje, pravobranilec samoupravljanja in še nekateri drugi.

Namen teh sestankov je bil, da bi v čim večji meri izpolnili pogoje, katerih uresničitev je potrebna, da bi tako ustvarili vsaj minimalne možnosti za povratek Turista med uspešne delovne organizacije. Pred ukrepom družbenega varstva je bilo treba razčistiti nekatere temeljna vprašanja, ki se tičejo nadaljnega organiziranja Turista, nadalje je zelo pereč Turistov dolg v interni banki Merxa, potrebno je zagotoviti obratna sredstva za tekoče poslovanje in za vsaj najnujnejša dela, ki so potrebna za lepšo vizuelno podobo Turistovih lokalov in nenazadnje je potrebno rešiti vprašanje financiranja članov začasnega kolektivnega poslovodnega organa.

Tako danes že lahko rečemo, da so ta pogajanja rodila sadove.

Turist se je torej znašel pod ukrepom družbenega varstva. Vodil ga bo začasni kolektivni poslovodni organ, katerega predsednik je Jože Melanšek, člani pa Marija Vrtačnik, Darja Dobovičnik in Stanka Rozenstein. Samo novo vodstvo podjetja seveda že ni noben porok za uspešno sanacijo — posebej poudarjajo na Izvršnem svetu. Za sam ukrep družbenega varstva so bili zelo zagreti tudi v samem Turistu, vendar bodo morali tudi sami delavci tega kolektiva korenito spremeniti nekatere navade iz dosedanjega poslovanja. Člani KPO so čvrsto odločeni narediti red v tej delovni organizaciji, pri tem pa računajo na pomoč tistega dela kolektiva, ki je že sedaj kazal ustrezen odnos do dela in svoje delovne organizacije.

Pri celotni sanaciji naj bi pomembno vlogo odigral Merx, katerega predstavniki ocenjujejo, da je situacija v Turistu

še vedno obvladljiva. Povedali so še, da je gostinstvo povsod v težavah, seveda pa ne v tolikšnih kot v Turistu. Po njihovih ocenah je zmanjšana kupna moč prebivalstva znižala promet s pijanci na 25—30%, v Turistu pa je v prvih devetih mesecih gostinski promet padel skorajda za 60% in bi bilo zategadelj potrebno ugotoviti resnične vzroke takega padca prometa.

Pomembna je tudi zahteva Merxa, da se v tem trenutku zaustavi vsakršno novo zaposlovanje, saj ugotavljajo, da je v vseh družbenih gostinskih organizacijah zaposlenih preveč ljudi, kar tudi pomembno prispeva k poslovni neuspešnosti.

Kot zanimivost naj povemo, da se je po več kot letu dni na zasedanju občinske skupščine pojavil tudi delegat Turista. Že ta podatek je dovolj zgovoren.

RAJKO PINTAR

SN OBJAVLJAJO

Turistova sveča močnejše zablrela	1
Uveden začasni ukrep družbenega varstva	2
Pomoč ob rojstvu otroka	2
Kaj vsebuje zavitek za novorojenčka	2
Velike ambicije Gorenja MGA so realne	3
Lepi gospodarski rezultati te firme	3
Čez Pavličovo sedlo še naprej le peš	4
Avstrija še vedo ne da soglasja	4
Turistični voz je zelo zapleten	5
Kdo bo prerezal ta voz? 6 in 7	5
20 let Savinjskih novic	6 in 7
Prizidek mora biti in bo	8
Dela naj bi se pričela še letos	8
Srečanje harmonikarjev	9
Lepa prireditev v Logarski dolini	9
Kolcanje	11
Nekaj praktičnih nasvetov	11
Potujoči učitelji v kmetijstvu	12
O izobraževanju kmetov v prejšnjem stoletju	12

POMEMBEN SKOK ZA ŠTIRI MESTA

Kaže, da rastoča inflacija spodbuja skupščine, da predpisujejo statističnim zavodom čedalje krajše roke za izračun družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Še ne dolgo tega smo za takšne dokončne podatke o družbenem proizvodu izvedeli po 13 mesecih, lani smo jih dobili že prej kot v letu dni, letos pa so ta izračun opravili že konec oktobra, zdaj pa je slovenski statistični zavod objavil te podatke tudi za občine.

Narodni dohodek je nekoliko manjši delež družbenega proizvoda, saj ne vsebuje izdatkov za nadomestilo obrabe strojev in naprav, torej amortizacije.

Podatki veljajo za eno leto nazaj. Sedaj objavljeni podatki veljajo torej za leto 1988. So pa zelo zanimivi, ker kažejo, kako se posamezne občine skozi leto razvijajo.

Ekonomisti in gospodarstveniki opozarjajo, da ima račun svoje pomanjkljivosti, kljub temu pa so ti podatki vendarle zgornja izkaznica posamezne občine in zato je ta primerjava med občinami zelo cenjena in je tudi sicer iskano branje.

Naša občina se je v letošnji razpredelnici zopet dvignila za nekaj mest. V letu 1987 je bila na 45. mestu med 65-imi občinami v Sloveniji, v letu 1988 pa se je dvignila na 41. mesto. Še leta 1985 je bila moziška občina na 47. mestu.

Narodni dohodek na prebivalca naše občine je lani znašal 10,20 milijonov din — toliko dohodka je torej ustvaril vsakdo — od jenenčka pa do starca.

Povprečni narodni dohodek v Sloveniji je lani znašal 12,5 milijona din. Predlanski narodni dohodek moziške občine je znašal 73% povprečnega slovenskega narodnega dohodka, lansko leto pa se je ta procent dvignil že na 81%.

Morda še podatek, na katerih mestih so občine celjske regije. Velenje — 3. mesto, Celje — 4. mesto, Slovenske Konjice — 17. mesto, Zalec — 35. mesto, Mozirje — 41. mesto, Laško — 47. mesto, Šmarje pri Jelšah — 63. mesto in Šentjur — 65. mesto.

R. P.

Ob prazniku republike
29. novembra
čestitamo občanom!

Družbenopolitične organizacije, delovne organizacije, samoupravne interesne skupnosti, Skupščina občine Mozirje, Izvršni svet in uredništvo Savinjskih novic.

Novo vodstvo občinske organizacije ZK

Na programsko volilni konferenci komunistov občine Mozirje je ta družbeno-politična organizacija dobila novo vodstvo. Za novega predsednika Občinske konference ZKS Mozirje je bil izvoljen Marko Purnat iz Mozirja, za sekretarja pa Rezika Plaznik iz Mozirja.

Seveda pa so na programsko-volilni konferenci razpravljali tudi o poročilu o delu občinske organizacije ZKS v preteklem obdobju in sprejeli program dela za vnaprej.

V občinsko organizacijo ZKS Mozirje je povezanih okoli 450 članov, le-ti pa delujejo v 29 osnovnih organizacijah. Od leta 1986 pa do danes je vrste ZK zapustilo nekaj čez 100 članov, število osnovnih organizacij pa se je zmanjšalo za osem. Do teh sprememb je prišlo v glavnem zaradi reorganizacij naših delovnih organizacij in zaradi majhnega števila komunistov v nekaterih delovnih sredinah. V občinski organizaciji ZK smatrajo, da današnja organiziranost še zdaleč ni dokončna. Vse bolj pa je prisotna problematika strukture članstva v

dov iz organizacije, danes pa je število odhodov konstantno, ni pa bilo sprejemov. Več kot polovica osnovnih organizacij v naši občini že več kot pet let ni sprejela nobenega novega člana. Pri tem v teh organizacijah to dejstvo opravičujejo z neustreznimi družbenimi razmerami, ki niso naklonjene sprejemom v ZK, dalje manjši zainteresiranosti za politično delo in visoki članarini. Glavni vzroki za izstope iz ZK pa so nezainteresiranost za politično delo, visoka članarina, nestrinjanje s politikom in osebni razlogi.

Ko so govorili o programu dela za v prihodnje, so posebej poudarili, da živimo v času velikih sprememb in zato bo morala zveza komunistov še naprej odpirati nove poti demokratizacije družbe. Vse te spremembe imajo velik vpliv tudi na delo občinske organizacije ZK, zato so se dogovorili, da se s konferenco pričenejo razprave o nadaljnjih programskih usmeritvah, ki jih bodo dopolnili ob razpravah za kongres ZKS in ZKJ, ter na občinski konferenci

Novi predsednik OK ZKS Mozirje Marko Purnat je bil rojen 6. 1. 1945. Po poklicu je strojnik in absolvent višje šole za organizacijo dela, zaposlen pa je v Gorenju MGA Nazarje kot pomočnik direktorja za proizvodnjo.

Tov. Purnat je veskozi aktiven družbenopolitičen delavec in je opravljal številne funkcije tako v delovni organizaciji kot v krajevni skupnosti in občini. Med drugim je bil predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Mozirje, predsednik zbora združenega dela SO Mozirje, podpredsednik občinske organizacije zveze rezervnih vojaških starešin, delegat zbora združenega dela za republiško skupščino ipd. Vseskozi je aktiven tudi v zvezi komunistov in je bil član Občinskega komiteja ZKS Mozirje.

Nova sekretarka OK ZKS Mozirje Rezika Plaznik je bila rojena 25. 9. 1951. Po poklicu je pravnik, nazadnje je bila zaposlena v UO SO Mozirje kot sekretar Izvršnega sveta SO Mozirje.

Tov. Plaznikova je do sedaj opravljala številne profesionalne funkcije, v času od leta 1980 do konca leta 1983 pa je bila sekretar OK SZDL Mozirje. Aktivna je bila predvsem v SZDL in v zvezi komunistov. Bila je sekretar osnovne organizacije in sicer en mandat v DO in en mandat v krajevni organizaciji, ravno tako je bila član Občinskega komiteja ZKS, član medobčinskega sveta ZKS, pa tudi član tovariškega razsodišča pri občinski organizaciji ZKS Mozirje.

meseca decembra. Sintezo in dograditev programskih usmeritev pa bo opravil občinski komitej po obhodu kongresih.

Osnovno vodilo pri nadaljnjem delu mozirskih komunistov pa bo predvsem usmeritev na tista področja, kjer bodo najuspešnejše premagovali trenutne razmere in kjer bodo lahko pravočasno preprečevali nadaljnje slabšanje gospodarskih in družbenih razmer. To pa so predvsem področja družbeno-ekonomskih odnosov, področje političnega sistema ter organiziranosti in razvoja ZK.

Ob koncu so se delegati programsko-volilne konference zahvalili za delo dosedanjemu predsedniku OK ZKS Mozirje Mirku Strašku in dosedanjemu sekretarju Miranu Beletu.

R. P.

Sodelovali so pri posodabljanju ceste v Bočni: od leve proti desni stojijo: Boris Purnat, Ignac Burja, Niko Purnat in Milko Detmar.

Posodobljen cestni odsek v Bočni

Čprav je cestni odsek Bočna — Bele — Detmar zajet v zadnjem referendumskem programu obnove cest v mozirski občini, pa so ob izdatni pomoči KS Bočna morali rokave prvi zavihat prebivalci 11 hiš ob tej krajevni cesti nasproti Delc.

V prvih dneh oktobra so imenovali gradbeni odbor, ki je takoj prešel od besed k dejanjem, sestavljajo pa ga pod predstvom Borisa Božiča še Anka Sivec, Niko Purnat, Milko Detmar, Toni Lamprečnik in Ludvik Kričej. Prvo finančno soudeležbo za betonske cevi in prepušte z udarniškim delom so zbrali in prispevali krajanji sami, za gradbena dela z ustrežno mehanizacijo pa so se dogovorili z obrtnikom Ignacem Burjo izpod Tera. Ta je dela »pod

ključ« za cestno podlago kot pravo za asfalt opravil izjemno hitro, kakovostno ter po solidni ceni.

K razširjeni cesti v dolžini kilometra in dvesto metrov pa so svoje prispevali lastniki zemljišč in gozdni posestniki, ki so dovolili širitev ceste in potrebno sečnjo dreves ob novi cestni trasi.

Upati je, da bo sedanjo zagnanost spomladaj spremljala tudi solidarnost ljudi v KS Bočna pri akciji za asfaltno prevleko na tem cestnem odseku. In še zanimivost za zglede: od 11 hiš na omenjenem odseku sta dva vikenda, katerih lastnika bosta prispevala predviden enak delež za asfalt kot vsi ostali.

Tekst in slika
MITJA UMNIK

Pomoč ob rojstvu otroka

Skupnost otroškega varstva namenja ob rojstvu otroka vsem materam, ki stalno prebivajo v Sloveniji zavitek, v katerem je oprema za potrebe novorojenčka do blizu šestega meseca po rojstvu.

Starši, ki pričakujejo otroka, lahko uveljavijo pravico do zavitka za novorojenčka že 60 dni pred pričakovanim porodom. To opravi tako, da na skupnost otroškega varstva v občini, kjer prebivajo, prinesejo zdravniško potrdilo o stopnji nosečnosti. V naši občini se skupnost otroškega varstva nahaja v zgradbi TVD Partizan Mozirje. Tu bodo starši dobili vsa potrebna pojasnila o tem, kje zavitek dobijo. Lahko ga dobijo po pošti, lahko pa ga kar sami dvignejo v nekaterih trgovinah v Velenju in Celju. Pravico do zavitka kajpak starši lahko uveljavljajo tudi po otrokovem rojstvu, vendar najkasneje v treh mesecih. To zato, ker večina izdelkov v zavitku služi otroku v prvih mesecih življenja.

Starši lahko izbirajo med tremi nekoli-ko različnimi zavitki z opremo za novorojenčka, odvisno pač od njihovih potreb. Prvi zavitek je sestavljen tako, da je karton, v katerem je spravljena oprema za otroka, možno sestaviti v posteljico, ki služi novorojenčku nekako do tretjega meseca. Druga različica paketa za novorojenčka ima namesto kartonske posteljice priročno torbo za otroka. Za tretji paket se odločajo starši, ki oboje — posteljico — torbo — že imajo.

Če starši dobijo dvojčke, dobijo kajpak dva zavitka in tako naprej, za vsakega novorojenčka posebej. Cena zavitka v oktobru je znašala 9.085.000 din. Vsebinska zavitek je sledeča:

Proti mitingu v Ljubljani

Na zadnji seji vseh teh zborov občinske skupščine so delegati sprejeli enotno izjavo, katero so poslali na RSNZ Slovenije, Skupščino SR Slovenije, RK SZDL Slovenije in MK SZDL Ljubljana. V njej je zapisano, da se občani občine Mozirje ne strinjajo z napovedanim mitingom 1. decembra v Ljubljani, ki ga naj bi organiziral Odbor za vrnitev Srbov in Crnogorcev na

Zavitek — ležišče vsebuje 50 plenč iz dvojne tkanine, deset plenč iz enojne tkanine, deset pletenih povijalnih plenč, zavoj hlačnih plenč za enkratno uporabo, odejico iz dvojne flanelne, odejico Eskimo, kopalno brisačo s kapuco, zavoj plenčnih predlog, hlačke, zavoj povijalnih rutic, dve spodnji majici tetra, štiri pletene majice, bombažni komplet, bombažne žabice, dvoje pletenih žabic, kapico tetra, dve pleteni kapici, rokavico tetra, tri slinčke, tri brisačke, sanitetno vato, vatirane paličice, zaščitno kremo, škarjice, žvečilec, ropotuljico, selotejp, posteljni vložek, penasto gumo in ležišče.

Zavitek — torba vsebuje 30 plenč iz dvojne tkanine, pet pletenih povijalnih plenč, odejico iz dvojne flanelne, odejico Eskimo, kopalno brisačo s kapuco, zavoj plenčnih predlog, hlačke, povijalne rutice, dve spodnji majici tetra, štiri pletene majice, bombažni komplet, bombažne žabice, dvoje pletenih žabic, kapico, dve pleteni kapici, rokavice, tri slinčke, tri brisačke, sanitetno vato, vatirane paličice, zaščitno kremo, škarjice, žvečilo in ropotuljico.

R. P.

Kosovo, ker z mitingi ni mogoče reševati nastalih nasprotij in razhajanj. V kolikor pa bi do mitinga vendarle prišlo, pa naj bi jih Ljubljana pričakala izpraznjena, pristojni organi pa naj poskrbijo za javni red in mir ter za zaščito družbene in pravnice lastnine.

Delegati so izjavo sprejeli z aplavzom.

Borci gostje Elkroja

Občinski odbor ZKB NOV Mozirje je imel 25. oktobra 1989 svojo redno sejo, na kateri so kot običajno bili vabljeni tudi predstavniki ZB NOV.

Doslej smo imeli sejo OO ZKB NOV vsakokrat v eni izmed delovnih organizacij. Tako so bile seje že v Kovinarstvu Ljubno, GLIN Nazarje in MGA Nazarje. Kakor v vseh naštetih DO, tako je tudi direktor »ELKROJ« pozdravil borce, jim zaželel zdravje in uspehov pri delu. Predstavil je delovno organizacijo v finančnem in organizacijskem pogledu. Na koncu pa nas je peljal neposredno v proizvodnjo, da smo uspeli videti delovni proces.

O političnih in gospodarskih razmerah v občini in širše nas je informiral predsednik skupščine občine Mozirje Toni BORŠNAK. Borci smo z zanimanjem sledili njegovi razlagi. Takšne informacije so zelo dobrodošle, še posebno, če so spodbudne.

Tov. Matevž POŽARNIK je bil v občinski delegaciji ob vlaku bratstva in enotnosti na obisku v pobrateni občini Čajetina. Informiral nas je o poteku potovanja, razgovorov, ki so jih imeli v Čajetini z občinskimi forumi in tudi o osebnih kontaktih s tamkajšnjimi borci. Povedal je, da so bili vsi kontakti in razgovori pristrani, neformalni in neobremenjeni z uradno politiko. Velika politična škoda bi bila, če bi »Vlak bratstva in enotnosti« ne peljal, kar je že več desetletna tradicija.

Enodnevni zaslužek za pomoč prizadetim v neurjih

Po zakonu o dodatnem prispevku solidarnosti so morale delovne organizacije in delovne skupnosti pri osebnih dohodkih za mesec oktober obračunati in odvesti eno šestindvajsetino mesečnega osebnega dohodka. To predstavlja osebni dohodek za 7 ur dela oziroma približno 5 odstotkov mesečnega osebnega dohodka.

Sredstva dodatnega prispevka solidarnosti so izrecno namenjena za pomoč prizadetim v letošnjih neurjih, ki so v posameznih delih Slovenije imela obseg naravne katastrofe. Obseg ugotovljene škode v Sloveniji je tolikšen, da bodo sredstva

Predsednik OO ZKB NOV tov. Vlado MIKLAVC je v kratkih odstavkih po področjih našega dela podal poročilo o stanju priznavalnih, zdraviliškega zdravljenja naših borcev, maksimalni izkoriščenosti naših dveh prikolic, ki sta postavljene v Atomskih toplicah — Podčetrtek.

Nakazal je tudi problem o priznavanju posebne dobe za pridobitev priznavalnice. Reševanje tozadevnih prošelj postaja čedalje bolj zapleteno, ker prislilci pogosto nimajo verodostojnih prič in dokazov, da bi se zahtevek lahko pozitivno rešil. Dogodki izza časa NOV so že tako odmaknjeni, dejanske priče, to so organizatorji NOG, že v večini pomrli, tako da je dejansko težko v teh časih dokazovati svoj prispevek v času NOG.

Obravnavali smo tudi osnutek predloga sprememb statuta ZKB NOV Slovenije. Na predlagane spremembe ni bilo pripomb ali novih predlogov.

Sprejet je bil tudi sklep OO ZKB NOV o sklicu občinske programsko volilne skupščine, ki bo v drugi polovici aprila 1990. Predhodno bodo opravljene skupščine krajevnih združenj borcev NOV, na katere se je potrebno že pripravljati, opravili bi pa se naj v mesecih januar in februar 1990. Predsedstvo OO ZKB NOV Mozirje bo združenjem nudilo vse pomoč pri organizaciji in izvedbi skupščine ZB NOV.

M. T.

rednega in dodatnega prispevka za solidarnost iz osebnega dohodka zadoščala le za 7,3 odstotka pokritja vse ugotovljene škode.

Tudi naša občina je zaradi večjega obsega škode v višini 31 milijard dinarjev enakopravno vključena v prejetje pomoči.

Predvidoma bo naša občina prejela 2 milijardi pomoči. Od tega smo 1 milijardo že prejeli. Ker bo v občini zbrano iz osebnih dohodkov predvidoma 2,5 milijarde dinarjev, lahko ugotovimo, da bodo skoraj vsa sredstva solidarnosti povrnjena nazaj v obliki prejete pomoči.

Slovenska demokratična zveza tudi v mozirski občini

Iniciativni odbor slovenske demokratične zveze je napovedal za 8. december ob 18. uri v Delavskem domu v Nazarjah ustanovitev odbora za Zgornjo Savinjsko dolino. Člani iniciativnega odbora so v pozivu vsem demokratom v mozirski občini zapisali, da Slovenska demokratična zveza ugotavlja, da je enopartijski sistem pripeljal Slovenijo na prag gospodarskega, socialnega, ekološkega in narodnega poloma. Ker se nočejo sprijazniti z zlomom, z životarjenjem v bedi in strahu za prihodnost naših otrok, se zavzemajo za suvereno državo slovenskega naroda, parlamentarno demokracijo z enakimi političnimi pravicami vseh državljanov repu-

blike Slovenije, za svobodo politične izbire, za vse človekove pravice, za obnovo gospodarstva, znanosti, šolstva, kulture in vseh drugih področij narodovega življenja in za ponovno vključitev v evropsko civilizacijo.

Zato člani iniciativnega odbora Slovenske demokratične zveze v Zgornji Savinjski dolini vabijo vse demokrate, da se udeležijo ustanovnega zbora. Na tem zboru bodo sprejeli tudi program, vpisovali člani in izvolili Zgornjesavinjski odbor SDZ.

Slovenska demokratična zveza se bo kot stranka udeležila tudi prvih svobodnih volitev po vojni, ki bodo marca prihodnje leto.

Visoko turistično priznanje Rečici

Turistična zveza Slovenije je v Zrečah pripravila prireditve, na kateri so proglasili najlepše turistično urejene kraje v Sloveniji. Turistični kraji so se pomerili v štirih kategorijah in v skupini manjših turističnih krajev so za najlepše v Sloveniji proglasili Rečico ob Savinji, ki že vrsto let priletno preseneča. Slapove rož in ličen izgled središča dopolnjujejo športni park, pokopališče in zasebni kamp, je bilo zapisano v obzadilni pri podelitvi tega laskavega priznanja Turistične zveze

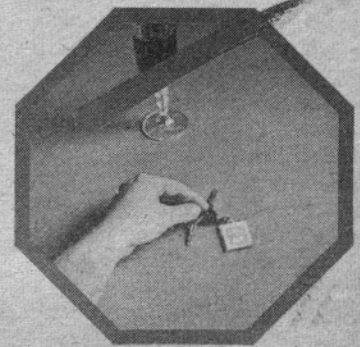
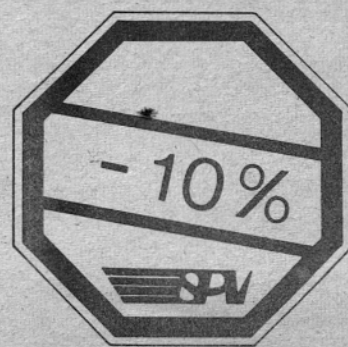
Slovenije, ki je letos že enindvajsetič organizirala tovrstno tekmovalstvo. Letos so posebno pozornost posvetili splošni urejenosti krajev in okolice, prometni urejenosti, urejenosti javnih lokalov in njihove okolice ter urejenosti krajevne infrastrukture z informativnostjo vred.

V ostalih kategorijah so zmagali Rogaška Slatina, Zreče z Roglo in Mojstrana. Te kraje navajamo zato, da si bomo znali predstavljati, v kakšni družbi so se znašli Rečičani.

R. P.

DA BO ČLOVEK NA CESTI ZARES ČLOVEK

Sodobni promet je iz dneva v dan bolj zahteven in zapleten. Pozabljam, da pogosto terja od nas več pozornosti, kot mu jo zaradi trenutnih težav, skrbi in problemov namenjamo. Že droben trenutek pa je dovolj, da povzročimo najhujše. Alkohol naše misli in odločitve upočasni in poveča število napak. Vsak tretji voznik, ki je udeležen v prometni nezgodi, ima v krvi alkohol. Mar moramo s kozarci rep prekrizati toliko načrtov in zatemniti toliko svetlih sonc. Ne, ni potrebno. Odpovejmo se raje kozarcu in recimo NE, HVALA!, ko je še čas. Vozniku ponudimo brezalkoholno pijačo.

Panorama Rečice ob Savinji.

Novinarska raca

V eni zadnjih števil tednika Mladina se je znašla vest, da član mozirskega družbeno-političnega zbora skupščine Miran Borštnar (ki naj bi bil brat Ivana Borštnarja — enega od četverice, ki je bila obsojena pred vojaškim sodiščem), od junija ni dobil vabila za sejo občinskega družbeno-političnega zbor-

ra. Uredništvo Savinjskih novic plača enoletno naročnino tednika Mladine tistemu bralcu, ki bo med člani občinskega družbeno-političnega zbora našel članka s takim imenom in ki se lahko pohvali s tako znamenitimi sorodstvenimi vezmi.

Velike ambicije Gorenja MGA so realne

Gorenje MGA Nazarje se je kot sestavni del Gorenja vključil v preobrazbo celotnega poslovnega sistema, katere cilj je oblikovati Gorenje kot sodobno mednarodno gospodarsko korporacijo.

Ambicije MGA Nazarje so velike in prav je tako. V bodoče želijo privabiti tudi kapital tujih sovlagateljev in se preoblikovati v delniško družbo. Gorenje MGA je bil že do sedaj s svojim fleksibilnim programom izrazito tržno usmerjena delovna organizacija, ki je v dosedanjem razvoju uspešno poslovala v konkurenčnem tržnem okolju. Visoka kakovost poslovanja, še posebej pa kakovost izdelkov ter razvoj in noveliranje proizvodnega programa sta MGA globoko vpleta v mednarodno delitev dela, tako da že dve tretjini proizvodnih kapacitet plasira na zahtevno evropsko tržišče.

Sicer pa to najbolj potrjujejo tudi rezultati gospodarjenja v letošnjem letu. Ti bi bili še boljši, če ne bi bilo poleg inflacijskih težav za to obdobje značilnost tudi nerealna politika tečaja dinarja, ki ne stimulira izvoz na konvertibilno tržišče in ne spodbuja preusmerjanja proizvajalcev na izvoz. Tečaj dinarja v devetih mesecih tega leta ni spremenil rasti domačih cen na drobno in se je v odnosu na te cene znižal realno za 8 odstotkov. Za nameček pa so bile na začetku leta radikalno znižane tudi izvozne stimulacije. Takšna politika tečaja dinarja negativno vpliva tudi na poslovanje MGA, ki pretežno del svoje proizvodnje izvažajo, saj prodajo na tuje tržišče 67 odstotkov svojih kapacitet.

Kljub vsem tem težavam pa se v MGA Nazarje lahko postavijo z naslednjimi gospodarskimi rezultati v prvem polletju letošnjega leta: fizični obseg proizvodnje je porasel za 14 odstotkov, produktivnost se je povečala za 10 odstotkov, količinsko se je izvoz povečal za 40 odstotkov, vrednostno pa za 28 odstotkov, uvoz je večji za 40 odstotkov, rast osebnih dohodkov je bila hitrejša od rasti tečaja tuje valute, število zaposlenih se je povečalo za 5 odstotkov, ob vsem tem pa so uspeli pripeljati do zaključka vse tri faze posodabljanja in razširitve proizvodnje in proizvodnih prostorov.

Zato upravičeno pričakujejo, da se bodo ti ugodni rezultati nadaljevali tudi do konca letošnjega leta. Zadnji kvartal letošnjega leta bo izvozno izrazito aktivnejši, medtem ko bo povpraševanje na domačem trgu zaradi zaostrovanja gospodarske krize zanesljivo nazadovalo. V prvih dveh mesecih so izvozili za preko 8 milijonov dolarjev, s čimer so 100% realizirali devetmesečni plan. Med temeljne cilje poslovnih aktivnosti za leto 1989 so zapisali, da bodo v tem letu izboljšali ponudbo z dopolnilnim prodajnim programom v kooperaciji z renomiranimi tujimi firmami, za kar bodo namenili 1,6 milijona dolarjev deviznega potenciala. Tako so v devetih mesecih realizirali transfer aparata za pripravo sladoleda v kooperaciji s firmo CAD iz Italije, transfer dveh tipov fritez s firmo Delonghi iz Italije, sekljalnik s firmo BSHG iz Nemčije, čajno-kavni in kavni avtomat s firmo BSHG, v skupni vrednosti 1,2 milijona dolarjev.

V devetih mesecih letošnjega leta so bile pred razvojno-konstruktivni oddelek postavljene zahtevne naloge

in rezultat teh aktivnosti je bilo osvajanje novega mešalnika v izvedbi standard in elektronik, osvajanje novega kavnega mlina, osvajanje kuhalnika za 3 in 6 jaje, osvajanje univerzalnega kuhinjskega aparata in transformacijo dopolnilnega programa (sekljalnik, mini sesalnik, kavno čajni avtomat in friteze). Poleg tega je bila izvedena racionalizacija varilnega strojčka, tehtnice in noža, ustvarili pa so tudi oddelek za standardizacijo.

Če bi potegnili črto pod vse te spremembe v devetih mesecih letošnjega leta, bi bil račun naslednji: osvojenih je bilo 6 novih proizvodov, opravljenih 90 izvedenk aparatov, transfer devetih aparatov dopolnilnega programa in 170 sprememb na obstoječih aparatih.

Investicijam so v MGA vedno posvečali veliko pozornost. Tako so v skladu s cilji in strategijo dolgoročne razvoja Gorenja MGA in na podlagi ponudbe BOSCH SIEMENS HAUSGERATE v aprilu pristopili h korekciji oziroma dograditvi investicijske zasnove II. faze. Firma BSHG jim je namreč ponudila proizvodno foodprocesorja, to je univerzalnega gospodinjanskega aparata, ki je bil kot nov nosilni proizvod planiran v III. fazi investicijske zasnove. Delna realizacija III. faze investicijske zasnove bo na ta način izvedena v okviru II. faze investicijske zasnove, kar pomeni, da bo temeljni cilj dolgoročne strategije o izboljšanju ponudbe z razširitvijo proizvodnega programa dosežen prej kot so načrtovali.

Uvedba novega nosilnega gospodinjanskega aparata je zahtevala pridobitev novih proizvodnih prostorov. Odločili so se za izgradnjo prizidka, ki je lociran na zahodni strani obstoječe proizvodne hale. Prizidek meri 1300 m². Ta investicija bo bistveno vplivala na fizični obseg proizvodnje ter na obseg in vrednost izvoza. V MGA načrtujejo, da bodo v letu 1990 proizvedli 100.000 kosov novega proizvoda. Vrednost izvoza se bo z novim nosilnim proizvodom povečala za 3 do 5 milijonov dolarjev.

Montažno linijo za proizvodnjo novega proizvoda bodo montirali v letošnjem decembru, proizvodnja pa naj bi se pričela marca naslednjega leta.

V MGA Nazarje ocenjujejo, da bodo leta 1991 dosegli optimalne učinke celotne investicije, s čimer bodo zanesljivo dosegli planirani količinski obseg proizvodnje, ki je bil predviden v investicijskem elaboratu. Že v uvodu smo zapisali, da se je število zaposlenih v letošnjem letu povečalo za 5 odstotkov, kar je posledica povečanih naročil za izvoz in to predvsem iz firme BSHG. Vsi na novo zaposleni delavci so sklenili delovno razmerje za določen čas, tako da je sedaj v Gorenju MGA zaposlenih 510 delavcev (lani 464).

Vsi ti rezultati so garancija, da se bo MGA Nazarje v tako imenovanem novem Gorenju izenačila s konkurenti iz razvitega sveta in to po ustroju, načinu delovanja, še zlasti pa po rezultatih. Njihov končni cilj je dobičkovno uspešno podjetje, v katerem bodo ob visoko razviti podjetniški kulturi živeli in delali visoko motivirani delavci. Visoka akumulacija naj služi razvoju podjetja, zadovoljevanju družbenih potreb, še zlasti pa ekonomski motivaciji in socialni varnosti delavcev.

RAJKO PINTAR

Utrinek iz proizvodnje v Kovinarstvu na Ljubnem.

Urejenost prinaša denar

Bo že treba priznati, da naši kraji v zadnjem času dobivajo lepšo podobo. Veliko je bilo v zadnjem letu storjenega za čistočo krajev, bogatejše rože, obnovila so se marsikatera pročelja hiš in še marsikaj bi lahko našeli.

Vse te aktivnosti uvrščajo naše kraje med najlepše v Sloveniji. Da pa se takšna skrb za izgled naše doline tudi materialno poplača, nam je pred dnevi v pogovoru potrdil direktor ene izmed naših delovnih organizacij, ki nam je povedal, da v zadnjem času dosegajo v poslovanju s tujci za nekaj pfeningov višje cene tudi na račun izredno lepe urejenosti našega okolja. Pri tem pa je posebej

omenil osvetljene cerkve po naši dolini in nazarski samostan, ki poslovnežem dajejo vtis, kot da so v najbolj razvitih zahodnih državah.

Urejena okolica in lep izgled krajev so prav gotovo eden izmed pomembnih pogojev v pogajanjih poslovnih partnerjev. Saj je skorajda gotovo, da tam kjer vlada nered in nemarnost kvaliteta in zanesljivost ne moreta biti prav visoka. To pa so lastnosti, ki v poslovnem svetu nekaj veljajo.

Takole bi lahko rekli — luč, ki osvetljuje naše sakralne objekte, je vnesla tudi nekaj svetlobe v naše gospodarstvo.

R. P.

Luknja v zakonu

Anekdotična ni nova, je pa še vedno zanimiva. Neki možakar se ni prav veliko zanimal za zakone in pravila, ki veljajo v vsakodnevem življenju. Raje je ravnal po svoje. Zato je nekega dne zopet prišel navzkriž z zakonom. K njemu je prišel miličnik, ki mu je pokazal zakon, katerega je prekršil. Možakar pa mu je jadrno izpustil zakonik iz rok in ga obesil na bližnje drevo. Iz žepa je potegnil pištolo in s točno odmerjenim strelom preluknjal zakonik ter vse skupaj pokomentiral z besedami: »Tudi ta zakon ima luknjo!«

Zgodba ni izmišljena, zgodila se je južneje od Sotle, vendar si ne smemo delati utvar, da je pri nas kaj dosti drugače.

Metaforično bi lahko zgodbo prenesli na področje prvih gradenj v naši občini. Teh ni tako malo, kot si morda mislimo. Največ kršitev pravil igre pa je pri nadomestnih gradnjah in adaptacijah. Graditelj prijavi gradnjo prizidka, potem pa na istem mestu zraste vse kaj drugega in v vse drugačni obliki kot je bilo prej dogovorjeno. Graditelji takih črnih gradenj dobro vedo, da je v

takih situacijah važna predvsem hitrost gradnje. Zidovi in streha se lahko postavijo tudi v dveh dneh, če je potrebno seveda. V tako kratkem času se inšpekcijske službe ne morejo niti obrniti, kaj šele da bi ustrezno ukrepale. Od tega trenutka dalje pa seveda ni možno več nobeno dogovarjanje in prepričanje. Sledi lahko samo še odlok o rušenju, ki pa je najbolj boleč način reševanja problema in zato seveda tudi najmanj uporabljan. V nobenem od teh primerov pa ne gre brez zmerjanja ustreznih organov, češ da birokratsko gledajo na stvar in da ne razumejo njihove situacije in njihovih objektivnih in subjektivnih težav.

Oblikovanje prostora je zelo občutljiva stvar. Nikomur izmed nas najbrž ni vseeno, v kakšnem prostoru živi in zato bi si morali vsi skupaj prizadevati, da bi bilo takih primerov čim manj. Krajinarji, arhitekti in drugi, ki se ukvarjajo z oblikovanjem prostora, prav dobro vedo, kaj sodi v kakšno okolje in kaj ne. Zato res ni razloga, da bi poskušali biti bolj pametni od njih.

R. P.

Nova linija in izdelki

V nazarski lesni industriji so v predelavi masivnega lesa postavili vso novo opremo, opravili vse testne preizkuse in naložbo vključili v tehnološki proces. Načrtovano kakovost so v septembru presegli za več kot 100 odstotkov, planirane količine pa dosegajo 90-odstotno. Nemoten delovni proces se seveda vezan na več dejavnikov, kot so oskrba, vzdrževanje, organizacija dela in načrtovanje. Pojavljajo se sicer občasne motnje, ki so tudi subjektivne narave in jih skušajo sproti odpravljati na vsakodnevnih sestankih. To pomeni, da nova oprema uspešno deluje, največjo težavo v tem trenutku pa predstavlja premajhno število strokovno usposobljenih delavcev.

Ob tem nazarski lesarji pospešeno razvijajo in izdelujejo nove izdelke. Septembra so predstavnikom in trgovcem Gorenja v nazarskem delavskem domu pred-

stavili novo okno iz serijske proizvodnje GLT. Novo okno zagotavlja popolno tesnenje v vetru in vlago, izdelano je po evropskih normativih in bo torej lahko učinkovit izvozni artikel.

Ob tem imajo še vrsto drugih novosti. Razvijajo prototip novega strešnega okna, ki bo v prihodnjem letu zamenjalo strešno okno EKO. Njegove prednosti bodo izboljšana kakovost tesnenja, skrajšan čas sestavljanja v proizvodnji in zmanjšana količina potrebnega materiala. Pripravljajo tudi prototipe pohištva lepjenih plošč ter nov sistem pohištva za zahodnonemškega kupca. Tudi v programu Varjo razvijajo nov model stenskih omar. Zanimiv je tudi prototip novega igrala. To je otroška hišica, ki bo namenjena otroškim vrtcem in njihovim igralnicam.

J. P.

Z novo organiziranostjo tudi novo ime

Nova zakonodaja je prinesla tudi vrsto sprememb na področju organiziranosti naših delovnih organizacij. Sedaj je danih precej več različnih možnosti organiziranja in na podjetjih je, da si izberejo model, ki jim pač najbolj ustreza.

O novi organiziranosti razmišljajo tudi v Kovinarstvu na Ljubnem, spremembe pa izhajajo iz dejstva, da se bo Železarna Ravne z novim letom organizirala kot družbeno podjetje.

Ko govorimo o nadaljnji organiziranosti, moramo v bistvu imeti pred očmi tri vrste sprememb — organiziranost slovenskih železarn, ravske železarne in samega Kovinarstva. Predlog je bil, da bi se sama Železarna Ravne (tisti del, ki je na Ravnah) organizirala kot enovita delovna organizacija, ostali njeni dosedanj deli (med njimi tudi Kovinarstvo) pa naj bi se organizirali kot družbeno podjetje, ki naj bi jih skupaj ustanovili dislocirani tozdi in Železarna Ravne po principu mešanega podjetja.

Na Kovinarstvu Ljubno sta v tem trenutku še vedno odprta dva globalna problema — trženje in modernizacija. V Kovinarstvu imajo že eno leto vizijo, kako bi ta dva problema rešili, vendar objektivne težave onemogočajo rešitev problema.

Zato so se v Kovinarstvu najbolj nagibali k predlogu, da naj bi bila Železarna Ravne sestavljena organizacija. S tem predlogom niso prodrli. Naslednji predlog je bil, da bi Kovinarstvo postalo poslovna enota — dosedanj tozdi v okviru Železarne Ravne naj bi torej postali poslovne enote. Kovinarstvo naj bi bila delovna enota v prehodni fazi z veliko stopnjo avtonomije. Taka organiziranost naj bi veljala do leta 1991, takrat pa bi postali samostojno podjetje in do takrat bi rešili tudi problem modernizacije proizvodnje in problem trženja. Tudi ta varianta ni obveljala, je pa danes že znana nova oblika organiziranosti, ki se ne bo več spreminjala.

Kovinarstvo se bo organiziralo kot enovita delovna organizacija oziroma kot družbeno podjetje.

V Kovinarstvu so že sprejeli plan aktivnosti za izpeljavo vseh teh sprememb. 15. novembra so že imeli referendum o novi obliki organiziranosti. Na tem referendumu so sprejeli družabniško pogodbo, ki je ustanovitveni akt nove družbe. Družabniško pogodbo sta sklenili TOZD Kovinarstvo Ljubno in Železarna Ravne. Vsebuje temeljna določila pravil obnašanja in ureja premoženjska vprašanja, ki so važna pri poslovanju firme. Na osnovi tega akta se firma registrira na sodišču. Vse to pomeni, da bo Kovinarstvo Ljubno najkasneje s 1. januarjem 1990 samostojna družba. V Kovinarstvu so se odločili tudi, da bodo ob tej priložnosti menjali ime. Za to je več razlogov, glavni pa je ta, da v Sloveniji obstoja lepo število delovnih organizacij z istim ali pa zelo podobnim imenom. Poleg tega je ime tudi zelo težko izgovorljivo za tujce, v Kovinarstvu pa imajo namen več kot polovico proizvodnje izvažati na tuja tržišča.

Družabniška pogodba regulira tudi deleže posameznih partnerjev. Delež Kovinarstva v skupnem premoženju bo na začetku znašal 65 odstotkov, delež Železarne Ravne pa 35 odstotkov. Najkasneje v petih letih pa naj bi se ta odnos spremenil, tako da bi Železarna Ravne bila lastnica 49-ih odstotkov premoženja, Kovinarstvo pa 51 od-

stotkov premoženja. Ta delež naj bi se spremenil kot posledica vlaganja Železarne Ravne v modernizacijo Kovinarstva. Že kaj kmalu bodo v Kovinarstvu potrebovali najmanj 3 milijone DEM za najpotrebnejšo modernizacijo proizvodnje. Za izpeljavo vseh načrtov v zvezi z modernizacijo pa bodo potrebovali 5—6 milijonov zahodnonemških mark. Železarno Ravne so se dogovorili, da bo nova družba lahko koristila vse usluge železarne kot do sedaj. To pomeni koriščenje vse informatike vključno z avtomatsko obdelavo podatkov, združen uvoz in izvoz, strokovno pomoč pri vodenju finančno-računovodskega poslovanja, koriščenje razvojnih dosežkov, laboratorijskih raziskav in podobno. Skratka — vse, kar so sedaj koristili kot tozdi, bodo jutri koristili kot družba. To je dobro, saj če bi hoteli vse te naloge opravljati sami, bi se seveda stroški poslovanja bistveno povečali.

Novoustanovljena družba bo imela skupščino, ki bo štela 11 članov. Od tega jih bo iz Kovinarstva šest (eden med njimi bo tudi predsednik delavskega sveta) iz Železarne Ravne pa jih bo pet. Skupščina bo odločala o vseh najpomembnejših vprašanjih. Odloča o ustanovnem deležu, o poslovnih politiki, o delitvi dobička firme, imenuje direktorja firme, spreminja poslovno politiko firme, odloča tudi o ukinitvi družbe. Pri tem povejmo, da odloča z večino glasov, kar praktično pomeni, da skupščina ne more odločati o ukinitvi firme, če ni vsaj en delegat Kovinarstva tudi za ukinitve firme.

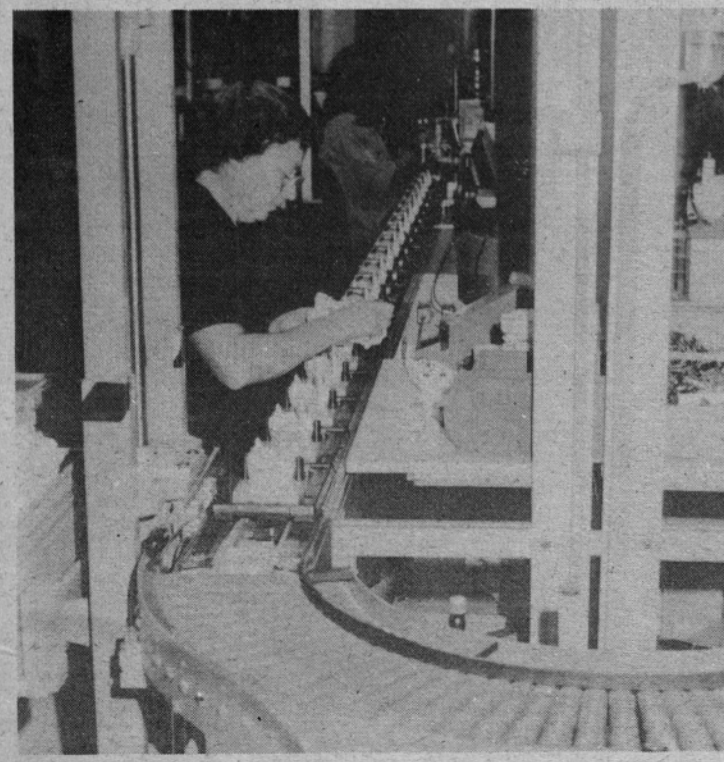
Drugi organ družbe je nadzorni odbor, tretji pa delavski svet. Ta ne bo skrbel za gospodarno ravnanje s sredstvi, ki so vložena v to družbo, o tem odloča skupščina. Delavski svet se bo ukvarjal z vprašanji, ki so neposredno vezana na sam delovni kolektiv (voli in imenuje člane kolektiva, ki so v nadzornem odboru, ureja nekatere splošne akte, spremlja izvajanje kolektivne pogodbe, odloča o razdelitvi dobička, ki pripada delavcem, razrešuje stanovanjska vprašanja in podobno).

V skladu z novim zakonom je spremenjena tudi vloga poslovnih organov. On predlaga skupščini temelje poslovne politike, imenuje in razrešuje vse vodstvene delavce v firmi, odloča tudi o pre-razporejanju delavcev in še marsikatero pooblastilo bo imel prvi mož v družbi.

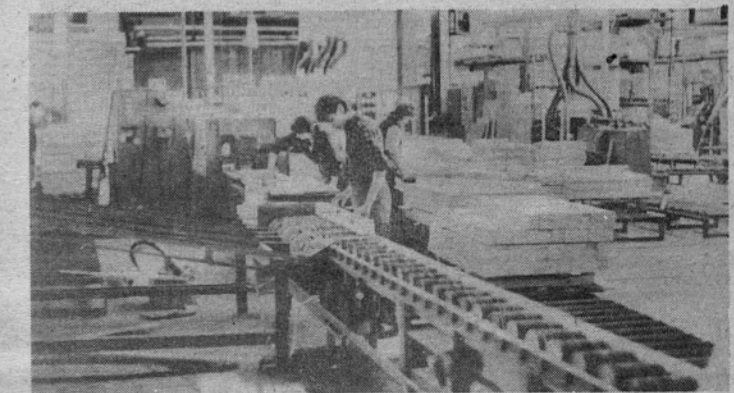
Sicer pa se v začetku preobrazbe Kovinarstva ne bo nič spremenilo. Nobenih novih služb ne bo, kakor tudi ne dodatnega zaposlovanja. Kakršnekoli nove zaposlitve ne bodo posledica novega organiziranja, saj bi do letih prišlo tudi v primeru, če se ne bi nič spremenilo.

Bistvo celotne reorganizacije Železarne Ravne in s tem tudi Kovinarstva Ljubno pa je v sledečem. Pri taki organiziranosti so ustvarjeni pogoji, da bi v novo družbeno podjetje lahko vlagali tudi tujci svoj kapital. Železarna Ravne je tako veliko podjetje, da bi vlaganje tujcev predstavljalo zelo majhen delež in s tem tudi zelo majhen vpliv na poslovanje. Ker pa so sedaj ustvarjeni pogoji (več manjših podjetij), bodo lahko tujci vložili svoj kapital npr. v Kovinarstvo in v tej družbi bo njihov kapital znašal precej procentov več, kot pa bi v celotni Železarni. S tem pa bi si povečali vpliv na poslovno politiko, kar v bistvu tuji vlagatelji želijo doseči.

RAJKO PINTAR

Odlični gospodarski rezultati Gorenja MGA Nazarje so rezultat velike pripadnosti delovnemu kolektivu.

Nova linija v predelavi masivnega lesa je postavljena in preizkušena.

Čez Pavličovo sedlo še naprej le peš

Vsaki dve leti se sestane mešana jugoslovansko-avstrijska komisija za obmejni promet, letos je bila gostitelj Slovenija. XI. redno zasedanje komisije je bilo od 30. oktobra do 3. novembra na Bledu. Zasedanja komisije sta se na vabilo republiškega Komiteja za mednarodno sodelovanje udeležila tudi predsednik Skupščine občine Mozirje Boršnak Anton in predsednik Izvršnega sveta SO Kos Ivo.

Med točkami dnevnega reda je bila tudi točka »Mejni prehod za obmejni promet Pavličovo sedlo (Pavličev vrh)«.

Kljub mnogim nejasnostim s strani Avstrije smo odšli na zasedanje z rahlim optimizmom v pričakovanju, da bo na zasedanju storjen korak naprej v dolgoletnih prizadevanjih po odprtju prehoda za motorni maloobmejni promet. Toda po dveh dneh trdih razgovorov, dokazovanj, krajšanja in čiščenja naših predlogov je bilo jasno, da avstrijska stran vsaj trenutno nima nobenih drugih mišljenj kot do sedaj. Odklonilno stališče avstrijske delegacije je na osnovi argumentov privatnega zemljišča in stroškov, ki bi za odkup, odškodnino in ureditev ceste bili potrebni na njihovi strani.

Avstrijska delegacija je sporočila, da so pristojni organi dežele Koroške že opravili pripravljajna dela za prestatitev mejnega prehoda za obmejni promet »Pavličovo sedlo — Paulitschattel« in za izgradnjo za to potrebne dovodne ceste. Vendar je uresničitev tega projekta odvisna od privolitve lastnika dovodne ceste (lastnikov zemljišč) ter od razpoložljivih potrebnih finančnih sredstev in zato trenutno ni predvidljiva. Deželni glavar Koroške je obljubil, da se bo v okviru svojih možnosti zavzemal za njegovo uresničitev.

Jugoslovanska delegacija je to izjavo morala vzeti na znanje. Med drugim smo preverjali ali je res problem zemlje na avstrijski strani, po telefonski izjavi tov. Pečnik Antona in njegovega sina na avstrijski strani le-ta to dovoljuje in daje svojo cesto v te namene z določeno odškodnino. Avstrijska stran ni sprejela pobude, da bi turistične agencije in oba strah občasno, v dogovoru z lokalnimi oblastmi, le prestopale mejo z motornimi vozili. Enako se avstrijska stran ne strinja, da se problem Pavličovega prehoda pojavlja že preko 20 let.

Poudarja, da je uradno zapisana ta želja leta 1977, čeprav je pokojni Pavlič že leta 1965 v pisni izjavi dovolil in dal v uporabo svojo cesto za odvijanje motornega prometa. Jugoslovanska delegacija je uspela po usklajevanju v uradni zapisnik dati izjavo, v kateri izraža odobravanje pobude avstrijske strani na X. rednem zasedanju, da se določi nova lokacija za mejni prehod za obmejni promet Pavličovo sedlo v bližini mejnega kamna XXII/146. To pobudo je jugoslovanska stran sprejela ne glede na stroške na svoji strani za izgradnjo nove dovodne ceste in mejnih objektov. S tem je imela namen omogočiti avstrijski strani razrešitev problemov v zvezi z uporabo dovornih cest.

Na podlagi priporočila komisije so predstavniki obeh strani dne 29. septembra 1988 opravili terenski ogled in je bila določena točna lokacija mejnega prehoda.

Jugoslovanska delegacija je sporočila, da so že izdelani načrti in zagotovljena finančna sredstva za realizacijo mejnega prehoda, na novi lokaciji pa ni mogoče pričeti z izvajanjem potrebnih del, dokler avstrijska stran ne da zagotovila, da bo na avstrijskem ozemlju omogočila do mejnega prehoda promet z motornimi vozili.

Nadalje je bilo poudarjeno, da se problem Pavličovo sedlo ne uspešno razrešuje že 12 let. Zato pričakuje, da bo glede na obstoječe dobrososedsko sodelovanje do rešitve prišlo čimprej in opozarja na naraščajoče nezadovoljstvo prebivalstva v Zgornji Savinjski dolini.

Čeprav so bile že izmenjane vse informacije o tem vprašanju smo ponovno poudarili:

Obmejno prebivalstvo v Zg. Savinjski dolini z več kot 8.000 upravičenci do obmejnih prometnih sredstev, ki jih zagotavlja tradicionalne sorodstvene, prijateljske in druge vezi s prebivalstvom na avstrijski strani. Obmejni prebivalci morajo sedaj namesto okrog 30 km do Železne Kaple prepotovati nekajkrat daljšo razdaljo.

Občina Mozirje s 507 km², ki v dolžini 18 km meji na Avstrijo, je na jugoslovanski strani edina občina, ki sicer sodi v obmejno področje, nima pa mejnega prehoda, za obmejni promet, primerne za promet z motornimi vozili.

Tudi na jugoslovanski strani so za mejni prehod na novi lokaciji potrebne investicije: rekonstrukcija 8 km obstoječe ceste, izgradnja 1 km odseka nove ceste, izgradnja obmejnih objektov in ostale infrastrukture.

Glede na takšno situacijo je bilo to vprašanje predmet razgovorov med veleposlanikom Socialistične federativne republike Jugoslavije na Dunaju Milošem Krstičem in zveznim ministrom za zunanje zadeve republike Avstrije dr. Aloisom Mockom, ter nedavnih razgovorov med predsednikom Izvršnega sveta Skupščine socialistične republike Slovenije Dušanom Sinigojem in Koroškim deležnim glavarjem dr. Jörgom Haiderjem.

Jugoslovanska delegacija vztraja na stališču, da se ta problem ustrezno in trajno reši ter je ponovno opozorila, da bi usposobitev mejnega prehoda za obmejni promet Pavličovo sedlo za promet z motornimi vozili v vsakem pogledu poživil stike prebivalstva obmejnih občin Mozirje in Železna Kapla.

To bi bil tudi bistven prispevek k nadaljni krepitvi dobrososedskega sodelovanja, zaradi česar naj ne bi bila v ospredju zgolj gospodarnost sredstev, ki bodo v to vložena.

Vsem Zgornjesavinjsčanom torej ostaja le upanje, da bomo enkrat ta problem le rešili in se s tem tudi odprli v zgornjem delu naše doline, žal pa je naše upanje v rokah sosednje dežele Avstrije.

Anton Boršnak

Iz Elkrojevih proizvodnih dvoran bodo v bodoče prihajali tudi izdelki z znamko Mustang.

Ponovno povečanje izvoza v devetih mesecih

Gospodarska, politična in družbena kriza se nenehno poglablja in zato trdimo, da letošnje poslovne rezultate kroji v največji meri skokovita rast cen, ki navkljub prizadevanju in ukrepanju zveznega sveta povečuje inflacijska gibanja, izniči vsa prizadevanja uspešnega poslovanja.

Spopad z visoko inflacijo torej ostaja v ospredju ekonomske politike in temeljna mera uspešnosti poslovanja postaja likvidnost podjetja, saj je v tem obdobju redka DO, ki ni imela težav z zagotavljanjem likvidnostnih sredstev, predvsem pri izplačilih osebnih dohodkov.

Računovodski izkazi poslovanja so izdelani z novim obračunskim sistemom, ki daje subjektom gospodarjenja številne možnosti za izkazovanje ugodnejših finančnih rezultatov od realnih prav skozi sistem revalorizacije. V ugodnejšem položaju so tisti, ki imajo slabšo sestavo virov, saj je za lastna sredstva obvezna revalorizacija, za tuja pa ne. Res pa je, da subjekt, ki pretežno posluje na tujih virih, izgublja ekonomski položaj na visoki ceni kapitala in si skozi zadolženost zmanjšuje možnosti za ustvarjanje dobička in s tem tudi akumulacije.

V tako zaostreni gospodarski situaciji, pa lahko trdimo, da naše gospodarstvo dosega pozitivne rezultate predvsem na fizičnih kazalnikih gospodarjenja.

Industrijska proizvodnja v naši občini še vedno ohranja dokaj visoko 8,6% rast, medtem ko v Sloveniji še naprej izgublja na moči in je višja le za 3,1%.

Najvišji porast proizvodnje je realiziran v Elkroju TOZD Konfekcija Mozirje, Gorenje MGA in Gorenje GLIN Nazarje.

Negativni trendi so še vedno prisotni v kmetijstvu, saj količinska proizvodnja mleka in odkupa živine ostaja za 6,6% in perutninarstva za 3% za lanskoletno v tem obdobju, kar pomeni precejšnja odstopanja od začrtanih ciljev. Nazadovanje je prisotno tudi v gozdarstvu, kjer za 8,5% zaostaja oddaja lesa v zasebnem sektorju. Na področju gostinstva in turizma smo v devetih mesecih realizirali 14,2% manj nočitev kot leto poprej, res pa je, da je upad očiten predvsem v družbenem sektorju te dejavnosti.

V tem obdobju smo realizirali za 22.362.000 USD izvoza, kar pomeni realno povečanje za 33,8%. Izvoz sta najbolj povečali dve izvozni delovni organizaciji in to Gorenje GLIN in Gorenje MGA. Uvoz se je realno povečal za 15,8%, pokritje uvoza z izvozom pa je 169,3%.

Obvladovanje poslovnih funkcij in intenzitet ekonomskih tokov s tujino, zmanjšuje precej dinar, ki pri oblikovanju tečaja dinarja do obračunskih valut, nestimulativno vpliva na izvozna prizadevanja. Ob zapiranju domačega trga in pereči nelikvidnosti domačih gospodarskih subjektov pa je le zunanje trgovinsko poslovanje zelena luč, ki ob dobrem proizvodnem programu, visoki kakovosti izdelkov in spoštovanju dobrih poslovnih običajev, zagotavlja delavcem siguren in stalen dohodek.

Gospodarstvo naše občine je ob devetmesečju realiziralo 2.420 mrd din vseh prihodkov, ki so ustvarjeni na podlagi fakturirane realizacije. Prihodki na tujih trgih so bili doseženi v znesku 314 mrd din in predstavljajo 13% vseh prihodkov. Odhodki v znesku 2.297 mrd din znašajo v deležu prihodkov kar 95%.

Na višino odhodkov so bistveno vplivali stroški za obresti za najete

kredite, ki ob devetmesečju že znatno presega izplačila bruto osebnih dohodkov. Z 28,1% deležem v strukturi skupnih prihodkov zaskrblyujoče opozarjajo na problem zagotavljanja solventnosti in tako vedno bolj postajajo ključni problem naših gospodarstvenikov.

Razliko med prihodki in odhodki predstavlja bruto dobiček, katerega je gospodarstvo ustvarilo 123 mrd in predstavlja v strukturi vseh prihodkov 5,1%.

Akumulacija, ki kroji investicijske aktivnosti v delovnih organizacijah je znašala 55 mrd din, v skupnem prihodku pa je njen delež 2,3%.

Akumulacije nista izkazala TOZD Kovinarstvo Ljubno in GP Turist Nazarje, slednji pa je izkazal tudi izgubo v višini 663 mio din.

Investicije so obsegale plačila v znesku 77,9 mrd din, od tega v negospodarske naložbe samo 4,4%.

Vprašljivost finančnega izida je ključna tudi za področje gospodarstva, kjer obračun revalorizacije kroji dohodkovno uspešnost osnovnih šol in splošnega zdravstva. Vendar pa je vpliv tržne situacije prisoten tudi v teh subjektih, saj je Delavska univerza zaključila devetmesečje z izgubo v višini 188 mio din.

Iskanje racionalnejših tokov je vplivalo tudi izvedene aktivnosti materialnih dejavnosti, ki so z zagotovitvijo avansiranja pogodbenih del s sprotim obračunom in plemenitjem denarja, dokaj dosledno izvajali programirane aktivnosti predvsem na področju stanovanjskega in cestno-komunalnega gospodarstva, posebno pa slednji, ki skupaj z Izvršnim svetom zaključuje priprave za gradnjo obvoznice v Mozirju.

Visoka inflacija, ki zmanjšuje redno vrednost sredstev, ki prihajajo sicer v skladu z zakonom, vendar z enomesečnim zamikom, je tudi v tem obdobju pogojevalo poslovanje družbenih dejavnosti. Prihodki SIS družbenih dejavnosti so v tem obdobju znašali 86 mrd din, zanje pa so kar 68,1% prispevali delavci iz bruto osebnega dohodka, obrtna dejavnost 3,7%, kmetije 0,3% in drugi prihodki 9,4%. Pomemben vir prihodkov so republiška solidarnostna sredstva, ki v strukturi prilivov že predstavljajo 18,5% in z rednim pritokom pomagajo pri reševanju likvidnostnih težav.

Zapiranje škarij med prihodki in odhodki, ki se kaže predvsem v nekontrolirani rasti cen, je pogojevalo izgubo v izobraževalni skupnosti v višini 700 mio din in zdravstveni skupnosti v znesku 4.137 mio din.

Število zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu občine je po podatkih skupnosti za zaposlovanje znašalo 4715 oseb.

V tem obdobju je gospodarstvo zaposlilo na novo 33 oseb, negospodarstvo pa je zmanjšalo število zaposlenih za 12 oseb. Zaposlovanje je povečalo le zasebno drobno gospodarstvo, ki je v tem letu odprlo 32 novih delovnih mest. Iskalcev zaposlitev je 114 in tako relativna brezposelnost znaša 2,4%, kar pomeni najnižji odstotek med občinami koroške regije, kjer le-ta znaša 3,1%.

Ob zaključku lahko trdimo, da je naše gospodarstvo zadovoljivo poslovalo, čeprav je izrazna moč števil v pogojih hiperinflacije zelo relativna in zamegljuje možnosti in pogoje, ki so oblikovali prizadevanja posameznih kolektivov za doseg takih rezultatov. Poslovna situacija se še zaostrije in zaskrblyujoče je predsem področje financ, ki navkljub iskanju možnosti prilagoditve tržnim razmeram hitro lahko povzročijo motnje v bilančnih pozicijah.

Marija Vrtačnik

Tudi Elkroj brez tozdvov

Nova zakonodaja o podjetjih je prinesla novost glede roka preobrazbe organizacij združenega dela v podjetje. Skrajni rok, v katerem se morajo OZD preoblikovati v podjetja je 31. 12. 1989, s čimer je bistveno skrajšan prvotno določen triletni rok. Pomembna novost je v tem, da nobena temeljna organizacija združenega dela ne more blokirati procesa reorganizacije. Če posamezna TOZD ne sprejme pobude delavskega sveta za preoblikovanje v podjetje, bo le-ta ostala zunaj podjetja, izvedla samostojni postopek in se organizirala kot podjetje.

Glede na vse te spremembe, so tudi v Elkroju pričeli z aktivnostmi za preobrazbo v podjetje. Pripravili so osnutek statuta podjetja, ki ga bodo obravnavali delegati DS DO, obeh TOZD; OSSS in delavci na zborih.

Statut podjetja vsebuje določbe o firmi, sedežu, zastopanju, dejavnosti, notranji organizaciji, načrtovanju dela, poslovni politiki, razporejanju dobička, delavskemu svetu, poslovodnem organu in drugih organih upravljanja, zboru delavcev, samoupravni delavski kontroli, samoupravnih splošnih aktih, reševanju sporov.

V statutu je določeno, da bodo v podjetju imeli 11-članski delavski svet. Delegati bodo v delavski svet voljeni po naslednjem pravilu: na 100 delavcev se voli en delegat, vsak delovnega procesa mora imeti v delavskem svetu vsaj enega delegata.

Posebna novost v statutu je, da delavski svet podjetja brez razpisa imenuje vršilca dolžnosti poslovodnega organa največ za eno leto. Določene pa so tudi nekatere nove pristojnosti direktorja in sicer, da predlaga imenovanje in razreševanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter da odloča o razporejanju delavcev k določenim delom in nalogam.

Pestro ob prazniku KS Šmartno ob Dreti

24. oktober je dan, ko KS Šmartno ob Dreti praznuje svoj krajevni praznik to spomin na dan med drugo svetovno vojno, ko so Nemci požgali vas. Da pa bi bil ta dan čim bolj slovesen, že vrsto let ob tej priložnosti pripravijo tudi srečanje ostarelih občanov.

Polna dvorana večnamenskega prostora na tamkajšnji osnovni šoli je toplo pozdravila nastop cicibanov in pionirjev, zbranim pa je spregovoril predsednik društva upokojencev Šmartno ob Dreti Silvo Forštnar. Njegova želja je bila, da bi vsaj enkrat na leto pozabili na tegobe današnjega dne in težave, ki jih s seboj prinašajo leta.

Ob tej priložnosti so namenu predali tudi prapor društva upokojencev. To društvo je najmlajše v naši občini, saj je bilo ustanovljeno šele

Statut podjetja bodo v Elkroju sprejemali na referendumu v mesecu novembru. Delavci obeh temeljnih organizacij bodo na referendumu sprejemali tudi samoupravni sporazum o organiziranju. To pomeni, da bodo z 31. 12. 1989 prenehale obstojati dosedanje temeljne organizacije združenega dela in delovna skupnost skupnih služb in da se bodo vse pravice in obveznosti prenesle na družbeno podjetje, podjetje pa prevzema delavce, sredstva, pravice in obveznosti dosedanjih temeljnih organizacij in delovne skupnosti.

Spremenjena organiziranost se naša na sedanjo TOZD Konfekcija Mozirje in TOZD Konfekcija Šoštanj ter OSSS je plod dosedanjih razmišljanj in ukrepov za izboljšanje učinkovitosti delovne organizacije.

V Elkroju so prepričani, da bodo s predlagano reorganizacijo racionalizirali in pocenili poslovanje zlasti na nekaterih področjih poslovnega procesa. Predvidena organiziranost jim bo omogočila učinkovitejšo vodenje in usmerjanje ter tesnejšo povezanost in odgovornost posameznih organizacijskih enot v procesu poslovanja. Bolje bodo izkoriščali kadrovske in tehnične zmogljivosti, realneje bodo vrednotili vse proizvajalne dejavnosti in skrbeli za korist podjetja kot celote, ne pa posameznih organizacijskih enot.

Nenazadnje je pomembno tudi to, da bodo bistveno zmanjšali število samoupravnih organov in delegacij na eni strani, na drugi strani pa povečali kakovost in odgovornost samoupravnega dela.

Tudi informacijski sistem bo odsele učinkovitejši, ustrežnejši in predvsem hitrejši, saj bo tudi računalniško podprt, skratka v Elkroju želijo ohraniti vse tisto, kar se je že do sedaj pokazalo kot dobro in spremeniti vse tisto, kar ni bilo dobro in jih je oviralo pri poslovanju.

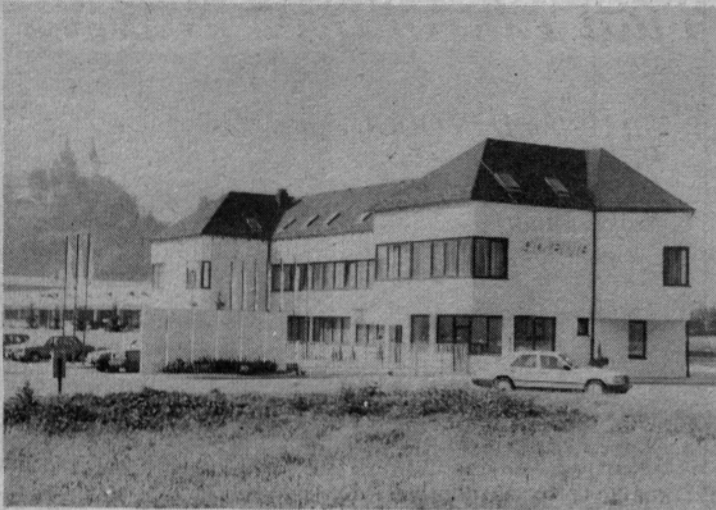
R. P.

Ob krajevnem prazniku so v Šmartnem ob Dreti tudi svečano predali in razvili prapor domačega društva upokojencev.

85-letni harmonikaš Jože Podkrižnik je skrbel za dobro voljo na srečanju ostarelih krajanov na Rečici ob Savinji.

Za vzorno urejenost so v Gorenju MGA Nazarje prejeli Turistični nagelj.

Turistični nagelj RTV

Gorenjeva tovarna malih gospodinjstev že leta slavi kot kolektiv, ki resnično z gledno skrbi tako za urejenost proizvodnih prostorov kot za zunanji videz tovarne. To sožitje še posebej izstopa po dograditvi novih prostorov pred dvema letoma. Zlasti pomembno pa je, da tovarna prav z ničemer ne onesnažuje okolja.

Ljubljanska televizija je Gorenjevi tovarni malih gospodinjstev aparatov v Nazarjih pred dnevi podelila TURISTIČNI NAGELJ. »Ker je tovarna, ki bi jih lahko v deželi, ki želi postati turistična, postavili ob bok tovarni v Nazarjah, zelo malo, so pa še kako zaželjene, če hočemo naša mesta in vasi narediti vsaj malo prijaznejša«, je bilo poudarjeno v oddaji ljubljanske TV »Naše akcije«, »podeljujemo kolektiv Gorenje tovarne malih gospodinjstev aparatov TURISTIČNI NAGELJ. Ne nazadnje tudi zato, da bi njihovem zgledu sledil še kdo.« Slavko Bobovnik, ki je pripravil omenjeni prispevek, je uvodoma poudaril, da gorenjeva tovarna malih gospodinjstev aparatov v Nazarjih nima niti enega samega dimnika,

energetsko se namreč oskrbuje iz sosednjega Gorenja Glin, še pomembnejši pa je podatek, da tehnološka voda, ki zapuša tovarno, prav z ničemer ne onesnažuje Savinje. »Naslednje, kar pritegne pogled, še tako v svoje misli zazrtega popotnika, pa je več kot urejeno in čisto okolje tovarniških dvoran, ki takšno sliko, kot na zunan, ponujajo tudi potem, ko stopiš vanje.« Čeprav je tovarniških hal, v katerih dela več kot 500 delavcev, za več tisoč kvadratnih metrov, skrbe za čistočo le 4 delavke. Kajti zaposleni so že kdaj opazili, da je v prijetnem okolju mnogo mnogo lažje delati, pa zato tudi sami skrbe za urejeno podobo svojega delovnega mesta in tovarne nasploh.

Podobno kot za lastno okolje, pa so zaposleni v Gorenju Mali gospodinjstev aparatov v Nazarjih pripravljene poskrbeti, vsaj z denarno pomočjo, tudi za lepši videz kraja, ki pa zaenkrat vsaj še za dva koraka zaostaja za podobo tovarniškega dvorišča, je bilo še poudarjeno v prispevku ljubljanske TV.

-ek

Postal bo veterinar

Na marsikateri kmetiji v naši občini že poznajo 18-letnega Jožeta Podmeniška z Ljubnega ob Savinji, ki letos že četrto leto opravlja štiri-

»praktikant« lahko opravi — seveda ob budnem mentorjevem očesu.

Jože Podmenišek nam je povedal, da se na terenu vedno dogaja kaj novega. Veliko je vredno tudi to, da so mu na Veterinarski postaji v Mozirju vedno pripravljene pojasniti in razložiti posamezne veterinarske postopke. O vtisih in spoznanjih s terena se pogovori z izkušenimi veterinarji in tako dopolnjuje svoje znanje. To je zelo pomembno, saj se na srednji šoli skorajda ne srečuje s praktičnim veterinarjem delom.

Jože Podmenišek letos zaključuje šolanje na srednji šoli. Vsa leta se je odlikoval z lepimi ocenami, to pa mu bo omogočilo, da bo šolanje nadaljeval na veterinarski fakulteti. K temu je veliko doprineslo tudi praktično delo na Veterinarski postaji v Mozirju, saj bodočim mladim strokovnjakom namenijo potrebno pozornost in se ne zgledujejo po nekaterih drugih delovnih organizacijah, kjer morajo mladi opravljati vsa druga dela — le tistih ne, za katere so bili v delovno organizacijo poslani.

RAJKO PINTAR

JOŽE PODMENIŠEK

najstrednevo veterinarsko prakso, ki je sestavni del šolanja na Srednji agroživilski šoli — smer veterinarski tehnik v Kamniku.

Jože Podmenišek se je pravzaprav zelo hitro odločil za veterinarski poklic. Za ta lep, a težak poklic ga je navdušil diplomirani veterinar Niko Kralj, katerega sedaj na štirinajstletni spremenja na njegovih vsakdanjih poteh do kmetije do kmetije.

Pri mladih ljudeh je popolnoma normalno, da se navdušujejo za različne poklice. Tako se je tudi Jože Podmenišek najprej navdušil za strojništvo, vendar je danes prepričan, da si je izbral pravi poklic, ki ga zanima in ki ga je že sedaj vzljubil. K temu je prav gotovo veliko doprineslo prav praktično delo, s katerim se je srečeval na vsakoletni praksi, kajti šele ob praktičnem delu spoznaš vse razsežnosti posameznega poklica.

Na Veterinarski postaji v Mozirju so ga lepo sprejeli. Njegov delovni dan se prične ob 7. uri zjutraj, do osme ure nato zbirajo naročila s terena, potem pa si razdelijo delo. Jože Podmenišek največkrat spremlja prav Nina Kralja. Potem pa je njegova glavna naloga, da z budnim očesom spremlja veterinarjevo delo. Kaj dosti sam še ne more delati, saj je veterinarska služba preveč zahtevna in delikatna, da bi bilo to mogoče. Tu in tam pa se le ponudi kakšno lažje in nezahtevno opravilo, ki ga mladi

PREJELI SMO

Stališče

Izvršilni odbor Zgornjesavinjske turistične zveze Mozirje je na svoji zadnji seji obravnaval turistično problematiko v občini Mozirje in na pobudo tov. Bitenčeve — Kompas Mozirje tudi vprašanje Kompassa v Mozirju.

Naše skupno stališče je bilo naslednje:

- Savinja turizem nikakor ne posega na področje delovanja Kompassa Mozirje;
- le dopolnjuje tisti del gostinske turistične ponudbe, ki jo Kompas ne opravlja;
- sočasno pa opozarjamo, da želimo z ustanovitvijo Savinja turizma doseči, da bi nadaljeval začeto delo Turist biroja, za katerega se v okviru Kompassa po večletnih prizadevanjih nismo mogli dogovoriti;
- zato naj Savinja turizem opravlja tiste naloge, ki krepijo prodajo zgornjesavinjske turistične ponudbe in pospeševanje amaterskega dela turizma — delo Turističnih društev(7).

Delegati Turističnih društev so bili enotnega mnenja, da Kompas Mozirje lahko naprej opravlja svojo dejavnost, da je pa nujno priti do dogovora o delitvi dela na tistih stičnih točkah, ki jih doslej ni opravljal in jih izvaja Savinja turizem.

Poslovni prostori, ki jih sedaj Kompas uporablja so last DO TURIST NAZARJE, ki je dal odpoved in to ni v pristojnosti, da o tem razpravlja IO ŽSTZ Mozirje.

Zato predlagamo, da pride čimprej do sestanka za katerega je zadolžen Komite za gospodarstvo in družbeno planiranje SO Mozirje, da se aktualne naloge na tem področju razčistijo!

PREDSEDNIK IO
Jože Melanšek

Turistični vozni je zelo zapleten

Že tolikokrat omenjena in razčlenjena problematika razvoja turizma v Zgornji Savinjski dolini je navidez enostavna, v resnici pa še kako zapletena. Velik in prevelik je razkorak med naravnimi danostmi in tako opevanimi možnostmi ter dejansko ponudbo in v zadnjem času tudi z dejanskimi možnostmi. Nad dolino se zgrinjajo oblaki, iz njih pa kot kisel dež padajo težave, pa naj bodo samoupravne in organizacijske, kadrovske, v tem obdobju zlasti prostorske, sicer pa je škoda prostora, da bi vse naštevali.

Bo nova študija pomagala?

Področje turizma je zares velik problem. Letos bo dolino obiskalo okrog 30.000 gostov, od tega tretjina tujih, ob tem pa velja reči, da jih je bilo še pred vojno in tudi še kakšnih 20 let nazaj vsaj 10.000 več. Napake v razvoju so bile hude z veliko pomanjkljivostmi, nepoznanosti in neuskajenosti. Ena od posledic je 6-odstotna zasedenost zmogljivosti, pa še te so vprašljive kakovosti, razen izjem seveda. S številnimi dokumenti so doslej želeli reševati problem dolgoročno in z jasno opredeljenimi cilji. Učinkov ni bilo, kvečjemu vse skupaj nazaduje.

Tik pred koncem so naporu izvršnega sveta skupščine občine, ki je imenoval poseben projektni svet za izdelavo nove študije, ki razvoj celovito opredeljuje. Posamezna področja posebej poudarja. Omenimo tri. Prvo je Logarska dolina, kjer želijo v kar največji meri izkoristiti obstoječe zmogljivosti in jih predvsem povezati in dograditi, pri tem pa kolikor se da upoštevati varovanje narave.

Drugo so Luče, ki so opredeljene kot vas — hotel, v zadnjem času pa se jim pridružuje še bližnji Podvolovjek s povezavo z Veliko planino, kar pomeni tudi odprtje ponudbe na ljubljansko in sosednja področja. Tretje so Mozirje z Goltmi, ki so še vedno regijsko turistično in smučarsko središče, ki naj bi seveda pripomoglo k polnitvi zmogljivosti v dolini, saj eden brez drugega ne moreta.

Gradnje praktično nemogoče

V zadnjem času vse bolj stopa v ospredju huda problematika omejevanja posegov v prostor. Ob nujni zaščiti kmetijskih zemljišč in varovalnih gozdov, so stvar krepko zaostri varuhi narave, ki kratkoma prepovedujejo skoraj vse posege, s tem tudi gradnje. Vsi v mozirski občini so za varovanje prostora, ne pa za dobesedno konzervacijo. Pospeseno se širijo krajinski parki. Ob Logarski dolini, Matkovem in Robanovem kotu ter Goltmi, prihaja še Menina, pa savinjsko-kamniški krajinski park. Kdor le malo pozna dolino, si lahko predstavlja, koliko prostora je s tem že zaščitenega. Veliko vprašanje torej je, kako premagati te ovire ter z najmanjšimi vlaganji in posegi zagotoviti razvoj, obenem pa zadostiti zahtevam varstvenikov.

Kakorkoli že, turizem peša, ponudba je ob vse številčnosti subjektov in nosilcev slaba, prednjačita kamp Menina in kljub vsemu kmečki turizem, hude so težave s kadri, ni strokovnosti in usposobljenosti, turizem med ljudmi še ni cenjen, ga še ne potrebujejo, zato tudi mladih ne privablja. Najti bi torej velja-

daljevali, marsikateri šoli pa svetujem: vredno posnemanja.«

Ob tem velja še pohvaliti prizadevanja učiteljice Marjane Šiljarjevi, ki je zelo veliko pomagala pri razstavi.

A. V.

Italijanski gostje so si z velikim zanimanjem ogledali Savinjski gaj.

Tudi Italijani imajo kmečki turizem

Glas o našem kmečkem turizmu seže tudi izven naših meja. To dokazuje tudi obisk skupine Italijanov iz pokrajine Umbrije v srednji Italiji, ki tudi razvijajo kmečki turizem in so prišli proučevat naše izkušnje. Bili so gostje Zadrudne zveze Slovenije, v naši občini pa so se zadržali dva dni. Ob prihodu so jih pozdravili predstavniki skupščine občine, socialistične zveze, kmetijske zadruge, Kompassa, občinske turistične zveze in RTC Golte.

Njihov obisk je bil dobro pripravljen, tako da so si gostje lahko ogledali vse znamenitosti in lepote naše doline, seveda pa so si ogledovali tudi naše najbolj uspešne turistične kmetije. Na voljo jim je bilo tudi propagandno gradivo, prospekti in

razglednice. Tudi gostje iz Italije so s seboj prinesli nekaj svojega propagandnega gradiva, ki predstavlja ponudbo na njihovih turističnih kmetijah. Bežna primerjava njihove turistične literature in naše pa nam ni nič kaj v ponos. Še enkrat smo lahko ugotovili, da vse premalo sredstev namenimo za tovrstno propagando in predstavitev naše ponudbe.

Gostje iz Italije so na vsakem koraku poudarjali, da njihov obisk ni samo ogled naše doline, ampak da si želijo tudi tesnejšega sodelovanja z vsemi, ki se kakorkoli ukvarjajo s turizmom. Na nas samih pa je, ali bomo znali prijeti ponujeno roko.

R. P.

lo skupni jezik za skupni nastop, da bi vsi skupaj imeli več od turizma.

Razvnanje strasti ni rešitev

Takšno je torej dejansko stanje in z njim v Evropo 92 ni mogoče, saj v dveh letih ne morejo nadoknaditi tistega, kar so zamudili v najmanj dvajsetih. Iskanje nosilca? Edina rešitev je dolina kot nosilec, saj je njena ponudba kljub vsej razdrobljenosti zares bogata. Z lepoto napako seveda, da v njej skoraj ni objekta, v katerega bi spravili avtobus izletnikov, da o dveh sploh ne govorimo, predvsem kar se prenočišče tiče. Pohvaliti velja sedem turističnih društev, ki ob ostalih dosežkih pripravljajo že uveljavljene prireditve, sicer amatersko, pa vendar ponekod že na profesionalni ravni. Njihovo delo usklajuje zgornjesavinjska turistična zveza, potreben pa bo povezovalac amaterskih in profesionalnih delavcev, nosilec prizadevanj za osveščanje ljudi za razvojne turistične potrebe, kar ob predvidenih višjih delovnih silah tudi ni nepomembno. Kdo bo torej opravljal te naloge in obenem poskrbel za privabljanje gostov v dolino, prodajal njene usluge in skrbel za vse kar zraven sodi?

Prav v zvezi s tem so se stvari po nepotrebnem dvignile do vrelišča. Gre za nesporazume med Kompasom in Savinja-Turizmom, se pravi novo dejavnostjo v tej trgovski delovni organizaciji. Nekateri menijo, da Kompas naganja iz doline, dejstvo ob tem pa je več. Prvič Kompassa mihče ne naganja, prostora in dela je za oba, drugič Kompas ni v celoti izpolnil naloge in nadaljeval dela nekdanjega turističnega biroja in to nalogo naj bi opravljal Savinja-Turizem, tretjič — sedanjo dejavnost Kompassa mozirska občina potrebuje. Gre tako za neskladje med tistim, kar je in kar bi želeli. Turistična zveza v poslovne odločitve gospodarskih subjektov ne more posegati, nujen pa je dogovor o tem kaj naj kdo dela, nujna je roka sprejema, sodelovanje in dopolnjevanje. Pa je to v tem trenutku še mogoče? Gre namreč zlasti za napihnjen spor glede sedanjih prostorov Kompassa. Ti so last Turista, najemna pogodba s koncem leta poteče in nihče je ni obnovil. Vlogo posrednika je prevzel občinski izvršni svet. Novih prostorov verjetno ne bi bilo pretežno najti, vprašljiva pa je pripravljenost, kar se sicer ne bi smelo zgoditi. Dela je dovolj za oba, če bosta le želela sodelovati, oba skupaj pa bi morala združiti amaterski in profesionalni pristop in ga še obogatiti, kar je ena temeljnih nalog krepitve ponudbe.

Ponuditi dolino v celoti

Na Savinja-Turizmu posebej poudarjajo, da ne želijo nikogar omejevali, kvečjemu želijo doseči dobro in vsestransko koristno sodelovanje in dopolnjevanje. Prepričani so, da skupno lahko uspejo. Njihov osnovni cilj je ponuditi dolino in vse njene možnosti. Zato organizirajo izlete in jih strokovno vodijo, pri čemer posebej poudarjajo, da se prilagajajo željam gostov in sicer pripravljene programe sproti dopolnju-

Kmečki turizem

Mimo ponudbe na turističnih kmetijah seveda ne moremo. Zgornja Savinjska dolina je bila med prvimi v Sloveniji, ki se je tega lotila celovito in tudi uspešno. Prednjačila je v republiškem merilu, kmečki turizem je bil perianca razvoja in ponudbe turizma v mozirski občini in je kljub velikim oviram v veliki meri še danes. Problematika je preveč obsežna, da bi jo podrobneje razčlenjali, velja pa dejstvo, da na turistično kmetijo lahko gosta pelješ mirne duše in brez bojazni, da bo razočaran.

Ob podpisu družbenega dogovora so načrtovali 60 turističnih kmetij s 700 ležišči, dodatno pa naj bi zgradili še okrog 30 kmetij. V letih 1975—1987 je hranilno-kreditna služba pri Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi odobrila kredite 97 kmetijam, s svojo strokovno službo skrbel za pomoč in celovito izobraževanje in tudi drugače pomagala. Dobro je bilo sodelovanje s turističnimi agencijami in je s Kompasom ter delno Globtourom tudi danes. Žal vse napore krepko ovirajo sedanje zaostrene razmere, zlasti nemogoča kreditna politika.

Od omenjenih 97 kmetij jih je turistične zmogljivosti dogradilo 40, dve sta se pozneje preusmerili v gostinstvo in poravnali obveznosti, 55 pa jih je še v gradnji. Od 40 dograjenih jih je zaradi družinskih razmer z dejavnostjo skupno prenehalo 8. Na preostalih 55 kmetijah hitrejšo izgradnjo ovirajo že omenjene razmere, zato obstaja resna bojazn, da bo vsaj polovica teh kmetij izgubila interes za turistično dejavnost. Čimprej je torej treba poiskati možnosti za dograditev že pričetih naložb. Letos je goste sprejemalo 26 kmetij, štiri samo pozimi, optimalno jih je bilo zasedenih deset. Domačih gostov je bilo nekoliko manj, več je bilo tujih, število nočitev pa je do septembra večje za 5 odstotkov, pričakujejo pa večjo zasedenost tudi do konca leta.

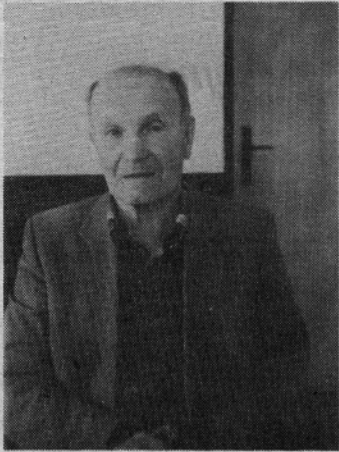
JANEZ PLESNIK

Turistični krožek OŠ Luče.

PETER JEŽ

VALENT VIDER

LENKA KRALJ

FRANJO JERAJ-BUKOVNIK

GLAVNEMU IN ODGOVORNEMU
UREDNIKU
SAVINJSKIH NOVIC
Rajku Pintarju

Poštovani kolega,

iskrene čestitke za pomemben jubilej Savinjskih novic, ki jih redno in z velikim veseljem prebiram skoraj ves čas njihovega izhajanja, še posebno zadnjih 12 let, odkar sem se »priženil« v Bočno, v Zadrebko dolino. No, Zgornjo Savinjsko dolino sem vzljubil že v davnih letih celjskega gimnazijstva, ko je srce še bolj kot zdaj hrepenelo po višavah in lepota mozirskih in Savinjskih gora.

Kot novinarska duša lahko pritrdim tvojemu uvodniku v 10. številki SN, da so ljudje Savinjske novice vzeli za svoje, da jih nestrno pričakujejo in, da jih z veseljem prebirajo. To sem lahko preverjal v nešteti pogovorih z ljudmi iz vse doline. Savinjske novice nimajo samo svojega pristnega obraza, ampak sta pristna tudi slog in jezik, ki se jima je uspelo izogniti birokratski jezikovni malomarščini. To ni uspelo in ne uspeva tudi večjim časopisom, z večjo naklado in pogostejšim izhajanjem, pa je zato moja velika želja, da Savinjske novice takšne ostanejo še naprej.

Upam, da bomo v prihodnje zmogli najti še več oblik in načinov medsebojnega sodelovanja, ne samo na ravni osebnih stikov, ampak tudi z medijem, ki ga v tem pismu zastopam in predstavljam. Lep pozdrav, prijetno praznovanje in uspešno delo tudi v prihodnje.

Mitja Umnik, odg. urednik
Radia Celje

Bralci o Savinjskih novicah

Vsak časopis ima svoj krog bralcev. Seveda se ta izoblikuje po vsebini in namembnosti časopisa. Naše občinsko glasilo naj bi obveščalo občane o dogajanjih v naši občini, tako pa naj bi jih tudi povezovalo. Kajti na dlani je, da ljudje, ne dovolj obveščeni marsikdaj ne dojemajo dogajanja v drugih sredstvih.

Izbira sogovornikov je pač bolj po načelu sodelovanja s časopisom oziroma po dejavnosti nekoga v sredini kjer živi. Tako smo obiskali nekatere dopisnike, bralce, ki se tudi sicer večkrat oglašajo s svojimi pripombami. In kaj so povedali? Vsi pa so bili vprašani »kaj jim pomenijo Savinjske novice«.

Peter Jež iz Luč: »Moram priznati, da sem z našim časopisom vseskozi zadovoljen. Z zanimanjem prebiram vesti iz doline, saj je to edini vir teh obvestil. Prepričan sem, da so Novice še posebej mikavne in potrebne oddaljenim prebivalcem kot neka vez z ostalimi občani. Vsem pa pomenijo nekatere rubrike že kar potrebo, kot tisti o dežurstvu veterinarjev in elektrifikacij. Pa še so stvari, ki vsakogar zanimajo, mene navdušujejo razni zgodovinski sestavki in seveda rubrika Petra Weissa. To je v redu, saj se na ta način širi vedenje o naših kulturno-zgodovinskih izročilih. Skratka vsebina je v redu! Tako dosega časopis svoj namen v celoti, smo pač brez lokalnih vesti in od republiških sredstev informiranja zapostavljeni. Celotno smatram, da bi naj v delovnih organizacijah opustili svoja glasila in se vključili v Savinjske novice, saj končno zanima vse občane kaj se dogaja v kolektivih.«

Valent Vider, publicist iz Solčave: »Po mojem so Novice nepogrešljive, ljudje so jih sprejeli kot svoje. Nekako so se vzele v ljudi! So brez dvoma povezovalci ljudi v dolini, tako vsaj vemo kaj se kje dogaja. Mislim celo, da bi vsi postali naročniki, če bi šli v to smer. Vsebinsko najde vsakdo nekaj po svojem okusu. Mislim celo, da je tudi mladim tako odprt prostor v časopisu. Velja torej ohranjati sedaj ustaljeno vsebino; pa saj politiko tako dovolj poslušamo v informativnih sredstvih, kot so radio in televizija. Mi pa si želimo kaj več vedeti o življenju in delu v dolini, to pa je prav v našem časopisu. Seveda so ob tem zelo pomembna razna obvestila, ki se tičejo nas vseh, tudi tega je v časopisu pač glede na možnosti, dovolj. Celotno razpi za delovna mesta so pomembni za naše ljudi, ki radi ostajajo doma in ne želijo s trebuhom za kruhom. Mislim, da je uredniška politika kar pravišna.«

Lenka Kraljeva, kulturna delavka na Ljubnem: »Zelo težko jih čakam vsak

meseč! Vem kako so priljubljene naše Savinjske novice med ljudmi. Ko govorim o vsebini, bi želela poudariti tudi kulturno poslanstvo, ki ga Novice opravljajo. To se je pokazalo že večkrat, ko je časopis z vrsto člankov osveščal ljudi kaj pomeni za nas vse kulturna dediščina. Kaj pomenijo razne stavbarske posebnosti, ki so značilne za našo krajino. Tega prej ni bilo, zato so tudi številne vrednote naše preteklosti propadle ali pa so bile plen raznih »zbiralcev« in tako odnešene iz doline. Sicer pa, domala ni dogodka v naši občini, ki ne bi bil tako ali drugače opisan. To pa ljudi zelo zanima. Menim, da bi moral naš časopis nadaljevati s pričetim delom, tako bo najbolje služil našim skupnim željam.«

Franjo Jeraj — Bukovnik, Primož: »Kot kmet bi si želel več vsebine o kmetijstvu, seveda imamo za to strokovne časopise, vendar pa bi kazalo več pisati o kmetijskih vprašanjih v dolini. Sicer pa lahko le pohvalim vsebino. Dobro branje so Savinjske novice. Radi jih prebiramo, saj so se časoma zelo izboljšale. Posebno so pomembna razna obvestila, to najbolj vidimo pri nas, saj hodijo ljudje sem telefonirati in nosijo s seboj izrezek iz Novic, kjer so tiskana obvestila o dežurstvih. Skratka, za razmere v občini je časopis zelo primeren in tudi potreben. Pa še to, malo preveč je pisanja iz samega Mozirja, to poudarjanje središča je včasih pretirano. Vendar pa trdim, da so Savinjske novice dobro opravljale svoje poslanstvo.«

Anica Štifter, trgovka v Lučah: »Če me že vprašate lahko samo rečem, da je to dober časopis in radi ga prebiramo. Takšno mnenje slišim tudi od ljudi, ki sem v trgovino množično zahajajo. Meni je že vseč vse to branje, tudi o preteklosti marsikaj izvem, česar v šoli nismo. To je dobro, saj tako spoznavamo svoje korenine! Večkrat poslušam kako ljudje sprašujejo, če so Savinjske novice že prišle, torej zanimanje zanje je povsod in veliko. Mislim, da takšno občinsko gasilo dejansko potrebujemo, saj je del nas samih.«

Leopold Supin, upokojeni žagar v Lučah: »Seveda vem veliko povedati o pomenu Savinjskih novic pri nas. Včasih namreč pomagam na pošti in raznašam pošto, pa tako pridem domala na vsak dom. Ljudje vedno sprašujejo za časopis. V njem najdemo mnogo vesti, ki bi jih sicer ne dosegle, saj v osrednjih časopisih bore malo pišejo o nas in naši dolini. Tudi na radio so zelo skopi, da o televiziji sploh ne govorim. Tako se pač dogaja odročnim krajem! In tu zelo uspešno zapolnjujejo vrzel prav Savinjske novice. Prepričan sem, da delim mnenje številnih ljudi, če rečem, da nas Savinjske novice uspešno povezujejo in to je v teh časih zelo pomembno.«

Janez Marovt iz Mozirja: »Na hitro bi lahko rekel — Savinjske novice — časopis kot vsak časopis. Pa zagotovo ni res. Časopise in revije si pač kupujemo v skladu z željami in potrebami. Prvi Delo, drugi Nedeljec, tretji Mladino, četrti Sportske novice in tako naprej. Če smo čisto iskreni, so cene vsega tega v današnjem času že kar pomembna postavka v družinskem proračunu, zato že izbiramo. Vendar so Novice na vso srečo izven tega. Za dnevne in najpomembnejše informacije bo poskrbel vsak po svoje, za dogajanje v naši dolini pa bodo še naprej skrbele Novice, ki jih brez težav dobivamo redno vsak mesec na dom. Rad jih preberem, ne od prve do zadnje črke, vsekakor pa vse kar me zanima. Naj bodo še naprej naš sopotnik v vsakodnevnem življenju.«

Ivan Žunter z Zgornjih Pobrežij: »Prvo kar je, rad prebiram Savinjske novice, že zaradi tega, ker se že v dolini med sabo premalo poznamo, tu pa je njihovo poslanstvo neprecenljivo. Marsikaj novega zvem o nas samih v tem času, marsikaj o zgodovini in našem bogastvu, ki ga žal ne poznamo dovolj. Lepo je tudi, če se v časopisu najdejo tisti posamezniki, društva in organizacije, pa drugi, ki prizadevajo, z ljubeznijo delajo sa na svojem področju, pa zato ne zahtevajo nikakršnega plačila. Javno priznanje je za njih tudi nagrada. Zato naj bodo Novice še naprej naše, kljub težkim časom jim želim, da bi vztrajale, da bi še naprej pisale o nas vseh, o naših dosežkih in tegobah, ki jih pa njim ne želim, težav namreč. Srečno še naprej!«

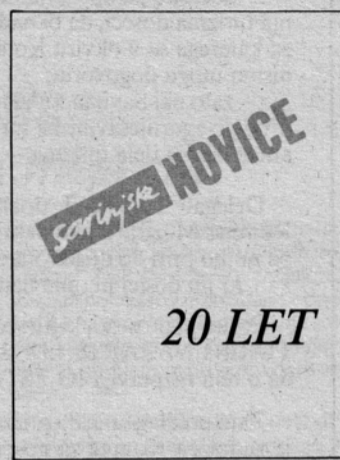
ALEKSANDER VIDEČNIK
JANEZ PLESNIK

Delo z ljudmi

Na sploh velja, da je delo z ljudmi najpogostejše težavno, saj smo ljudje pač zelo različni in včasih tudi dokaj zapleteni. Odnosi med nami so od primera do primera različni, tako je pač s to stvarjo! In kar malo zaskrbljeno sem se oziral sprva, ko sem hodil po naših zaselkih in krajih, iskal ljudi, ki bi bili voljni govoriti o določeni vsebini, potrebni za časopis. Malo so mi res pomagale izkušnje iz časov moje združne dejavnosti, ko sem bil veliko med ljudmi in sem se tako navadil tudi na kakšen trd primer.

Seveda pa bi brez tesnega sodelovanja uredniškega odbora, ki ga je vsakič imenovala OK SZDL, slabo zmožel vse naloge. Tu je treba poudariti velik pomen uredniškega odbora, ki je dejansko neke vrste desna roka urednika. Včasih se le dogaja, da je vsebina kakšnega sestavka vprašljiva, potem pa je treba skupno odločiti, pač po načelu, da več ljudi več ve.

Izdajateljski sveti so bili v času mojega uredništva posrečeno izbrani. Delegate so poslale delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti oziroma organizacije. Od tega telesa je odvisno kaj naj časopis piše, se pravi kakšna naj bo njegova usmeritev. Jasno je, da smo se sprva kar malo lovili, saj nismo imeli izkušenj, pomoči s strani poznavalcev stvari pa tudi ne, saj so nam slednji najčešče stregli po življenju. Nekaj časa je bilo na osrednjih političnih mestih čuti nenaklonjenost občinskim glasilom, ker je bilo treba ona večja, osrednja, ohraniti. Občani pa so si želeli svojega glasila, še posebno v naših razmerah, ko smo nekako oddaljeni od sredstev obveščanja (radio, televizija in republiška glasila). Lahko bi na prste naštel primere, ko so se v uredništvih teh »velikanov« spom-

Še vedno hrani vse številke SN

73-letni Jože Špeh iz Šmiklavža pri Novi Štifti je eden redkih, ki hrani vse številke Savinjskih novic, ki so izšle v teh dvajsetih letih. Ko smo ga obiskali na njegovem domu, nam je pokazal tri debele knjige, v katere so vezane Savinjske novice. Ob tem nam jih je prijazno posodil za razstavo, ki jo pripravljamo ob 20-letnici Savinjskih novic.

Seveda nas je najbolj zanimalo, kakšen je bil povod, da se je odločil za shranjevanje Savinjskih novic. »Najprej z zbiranjem nisem mislil preveč resno, saj sem bil že prepričan, da časopis ne bo dolgo izhajal in da

mu bo kmalu pošla sapa«, je povedal Jože Špeh. »Potem pa sem videl, da mislijo resno in tako sem začel shranjevati posamezne številke.«

Jože Špeh s prvo številko Savinjskih novic.

Jože Špeh je človek, ki velikokrat odpre stare časopise, saj v njih najde marsikakšen zanimiv podatek, ki bi sicer padel v pozabo. Pri tem se mu tudi obudi spomin na posamezne dogodke v prejšnjih letih. Je že res, da so dogodki, ki so kjerkoli objavljeni,

document, ki ga lahko v vsakem trenutku potegnem iz pozabe. Prav zato je še kako pomembno, da imamo svoj časopis, saj v nekaterih delih sveta celo trdijo, da se dogodek, ki ni bil objavljen v časopisu, sploh ni zgodil.

Jože Špeh ve povedati, da so mu podatki iz starih števil marsikdaj zelo koristili.

»Savinjske novice so izredno potrebne, ker v drugih časopisih, radiu in televiziji o naših krajih zelo malo pišejo in poročajo. Jaz jih vedno težko čakam in marsikdaj sem jezen, ker jih včasih ne dobim pravočasno. Mislim, da bi bilo dobro, da bi Savinjske novice izhajale dvakrat mesečno, saj bi bili tako občani bolj tekoče obveščeni. Pač pa dvomim, da bi se v današnji gospodarski krizi to dalo izpeljati, saj sem malo seznanjen s težkim finančnim položajem časopisov pri nas«, je še povedal Jože Špeh. Poleg tega je dodal, da se o Novi Štifti premalo piše, čeprav se je v zadnjem času tudi to izboljšalo.

»Vem, da bi se o Novi Štifti več pisalo, če bi tudi mi krajani kdaj poprijeli za pero«, je še samokritično pripomnil Jože Špeh.

RAJKO PINTAR

Še posebno živ spomin

Naši kraji so bogati s kulturno in naravno dediščino. Predniki so jo znali očuvati in seveda bi bila dolžnost našega rodu, da jo očuvamo našim zanamcem. Nobeden izmed rodov nima pravice tega izročila uničiti! Res je, da smo nekaj časa imeli do vsega kulturnega nekam sramežljiv odnos, res je tudi, da smo marsikaj uničili, pokvarili in izničili. Vendar pa je mnogo tega še ostalo in ob tem se moramo zamisliti.

Ko sem takole križaril po dolini sem opazil čudovita vhodna vrata v kmečke domove. Mnogo njih je bilo bogato izrezljanih, nekatera pa kar prave umetnine. Žal pa so marsikje želeli domove posodobiti in tako so prenekatere rezbarjena vrata našla svoj konec. Če le pomislim, da so nazaj številni rodovi cenili takšno lepoto, potem je seveda neodgovorno dejanje vsakršno uničevanje teh vrednot.

Uredniški odbor je podprl moja prizadevanja, da bi z rednim objavljanjem lepih, za naše prilike značilnih vežnih vrat, opozarjali na kulturno pomembnost ter umotvorov oziroma rokodelskih del.

Poslikal sem vrsto vrat in podvoj, ki so bila rezbarjena. V Savinjskih novicah smo spremljali prenovo teh vrat in vsako objavljali. To je vžgalo! Kmalu so marsikje obnavljali stara vrata, jih nanovo zaščitili in popravili. So pa primer kjer so jih po starih vzorcih dali narediti nove.

Ni lahko reči koliko vrat smo tako rešili, dejstvo je, da smo ljudi osveščali o

kulturni vrednoti, ki jo predstavljajo ročna dela naših prednikov.

Podobno smo ravnali, ko je bilo treba prenavljati številna znamenja, križe in kapelice. Tudi tu se je marsikaj rešilo, pa če smo uspeli le v nekaj primerih, je to že uspeh.

Dolina je bila takorekoč brez starih listin, slik, in podobnega. Da bo jasno, nikjer ni bilo kaj podobnega na voljo raziskovalcem, nevarnost pa velika, da se za določenim obdobjem izgubi sled. Tudi za dogajanja med osvobodilnim bojem. Številni članki so opozarjali na potrebo po hranjenju teh zgodovinskih dokazov, nekateri pa so pozivali k pomoči, ko se je potrebovala določena vsebina. Niti v enem primeru ni bilo gluhih bralcev. Ljudje so radi pomagali, opozarjali so na primerke, ki jih hranijo, mi pa smo o tem vedno poročali. Takšno sodelovanje ima danes vidne uspehe v zbirki, ki se hrani v Mozirju in jo sedaj prevzema v strokovno hrambo Zgodovinski arhiv v Celju, seveda pa ostaja gradivo v dolini in bo na voljo raziskovalcem, strokovno obdelano in razvrščeno, kot velevalo načela arhivske službe.

Skratka, marsikaj ne bi mogli napisati, če bi ljudje ne pomagali s svojimi gradivi in spomini. Tudi tu torej velja omeniti izredno povezanost Savinjskih novic z bralci. Lahko torej trdimo, da so prav naše Novice posredovale med ljudmi za ohranjanje kulturne dediščine. Dokaz za to torej je tudi zbirka, ki jo ocenjujejo strokovnjaki kot zelo dragoceno in nepotrebno izročilo zanamcem.

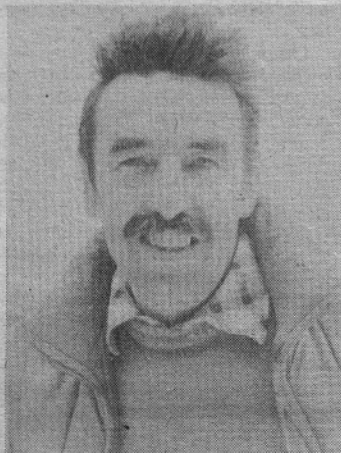
A. Videčnik

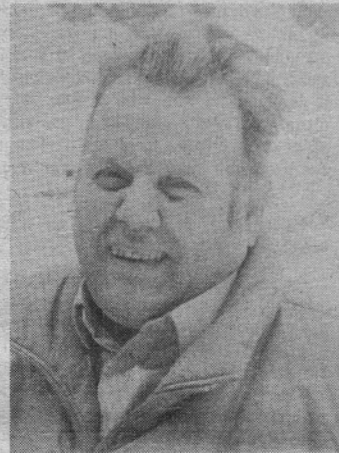
ANICA ŠTIFTER

LEOPOLD SUPIN

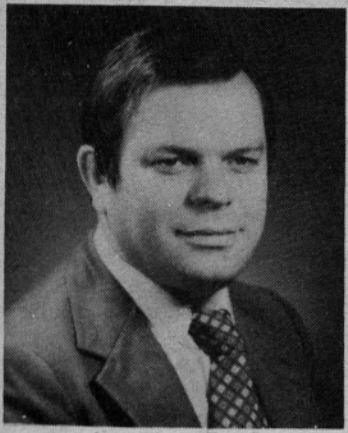

JANEZ MAROVT

IVAN ŽUNTER

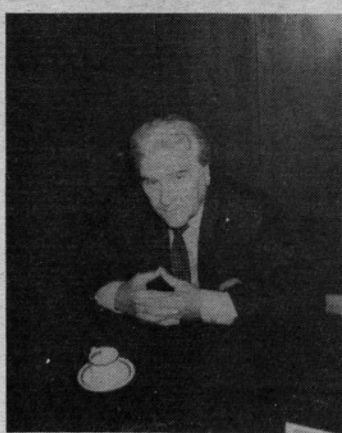
Dosedanji uredniki Savinjskih novic

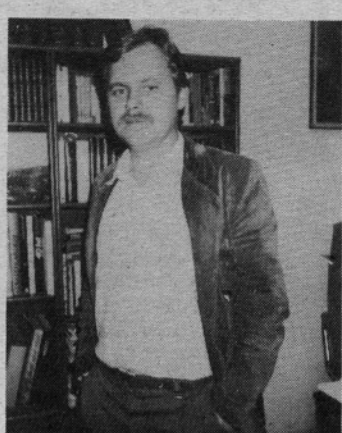
HUBERT HERČEK
urednik SN od 1969. do 1976. leta

JANEZ PLESNIK
urednik SN od 1976. do 1978. leta

ALEKSANDER VIDEČNIK
urednik SN od 1978. do 1987. leta

RAJKO PINTAR
urednik od 1987. leta

Informacije za vse in vsakogar

Kaj ob 20-letnici izzida prve številke Savinjskih novic storiti drugega, kot jim iskreno čestitati in jim zaželeto srečno pot v naslednjih letih in desetletjih. »Savinjskim novicam« zato, ker so del in last vseh nas v Zgornji Savinjski dolini, vsakega gospodinjstva, slehernega posameznika. Zrasle pa so z nami in mi z njimi, so del našega vsakdanjika, zlobneži bi dejali enkrat na mesec, morda pa jih prav

zaradi tega toliko bolj nestrpno pričakujemo.

Preveč besed o njihovem pomenu, vlogi in še o čem, ne bi ponavljal, zagotovo so o tem pisali drugi. Spominjam pa se, da so v prvih letih njihovega izhajanja, z vseh političnih in drugih vrhov donele zveneče besede o velikanskem pomenu obveščanja, povsod in v vsakem času. Obveščanju ne kaže odrekati pomena, bolj

pomembno je kot si mislimo, vendar so v tistih časih vsestransko obveščanje dojemali preveč vzneseno, preveč kampanjsko. Bilteni, informatorji, časopisi, glasila, revije in karkoli še, naj bi izhajali v vsakem kraju, že kar ulici, v vsaki delovni organizaciji, obratu, kjerkoli že. Zagnanost je bila velika, učinki pa v nasprotju z njo. Poněkod so uspeli, večinoma niso.

Pomembno ob tem je, da so Savinjske novice nastale pred to kampanjo, kot izraz resnične in nepotvorene želje in potrebe ljudi v mozirski občini; da so mirno in uspešno krmarile po burnih vodah omenjenega navdušenja, ob tem pa se krepile in se vsebinsko bogatile. Vse to brez velikih pretresov, skorajda neopazno, brez velikih vzponov, ki običajno pomenijo padec, vendar so prav zaradi tega pogonale globoke in trdne korenine.

Janez Plesnik

Prevzel sem uredništvo

Spomladi leta 1978 me je takratni sekretar OK SZDL Stane Kranjc seznanil s sklepom predsedstva te organizacije o nekaterih namerah okoli urejanja in izdajanja občinskega glasila Savinjskih novic. Ob tem mi je predlagal, da bi za kratek čas vskočil kot urednik, dokler pač ne bodo našli trajne rešitve in primerne osebe za te posle. Ker sem imel že določene izkušnje v publicističnem delu sem pristal in se lotil urejanja svoje prve številke.

Seveda tako enostavno delo vendarle ni potekalo. Treba je bilo spoznati ves potek okoli izdajanja časopisa. Takrat je bila praksa, da so se tipkopisi (rokopisi) predali uredništvu Našega časa v Velenju in tam so vse skupaj pripravili in posredovali v časopisno podjetje Dolenjski list v Novem mestu. Takšna pot »romanja« gradiva je seveda imela za posledico precej vmesnega časa med oddajo tipkopisov in izdajo časopisa. Vendar pa je več kot pol leta ostalo še pri tem. Ko pa sem dobro spoznal vse niti, ki so bile potrebne za tkanje Savinjskih novic, sem se odločil za neposredno povezavo z tovariši v Novem mestu. Tehnični urednik je tako postal Niko Kupec, ki te naloge opravlja uspešno še sedaj. Treba je povedati, da je grafično pripravo delal že prej, torej še v povezavi z Našim časom, ki se je tedaj tiskal še v pripravi tovarišev v Novem mestu. Nove povezave so se izkazale za uspešne in delo pri urejanju in izdajanju našega glasila je teklo nemoteno naprej.

Motila me je oblika Savinjskih novic. Predlagal sem povečanje obsega in spremembo velikosti, tako smo načrtovali dejansko dvojen obseg. Da bi v dolini zaživel zanimanje za trške grbe, smo sklenili našo časopisno glavo spremeniti in v njo vgraditi vse štiri grbe, torej trške simbole nekdanjih trgov Rečica ob Savinji, Ljubno, Mozirje in Gornji grad. Da bi oblikovno prišli bolj do izraza, smo sklenili glavo tiskati v dveh barvah. Odločili smo se za zeleno barvo, ki naj bi ob črni nekako pomenila krajino gozdov.

Uvedli smo nekatere stalne rubrike, kot Beseda urednika, Delegati želijo vedeti in morda še katero. Na ta

način smo si želeli pridobiti več ljudi k sodelovanju. Pozivali smo k dopisovanju, iskali možnosti preko krajevnih organizacij SZDL in v podjetjih. Žal smo naša prizadevanja opuščali zaradi premalega odziva, namreč, ugotovili smo, da naši ljudje ne odklanjajo sodelovanja z občinskim glasilom, le da jim pisanje ne diši! No, to je končno tudi razumljivo, saj marsikdo rad poreče, le napiše to in to..., le k pisanju pa se ne pripravi. Takšni pač smo. Nekaj časa smo si veliko obetali od prizadevanj sindikata, da bi iz teh sredin bilo več dopisnikov, žal je tudi to bilo zgolj računanje brez krčmarja. Tako je ostalo pretežno na uredniku, da je tako ali drugače napolnil 8 strani večjega obsega. Seveda bi vsega tega ne zmožeg, če ne bi bil upokojen in sem tako imel na voljo dovolj časa za delo s časopisom. Ob tem me je srečevanje z našimi ljudmi vedno znova utrdilo v prepričanju, da moje delo le ni samemu sebi namen. Počasi, pa vztrajno so se kazali znaki vse večjega zanimanja za časopis. Ljudje so Savinjske novice postopno sprejemali kot svoje in kot njihove, namreč občanove. Tako je tudi v meni rastlo prepričanje, da delam koristno delo, da na ta način služim dolini, ki sem jo nenehno spoznaval s prijetnih strani. To seveda pomeni še posebno vnezo za premagovanje vseh mogočih težav, med katere je nedvomno spadalo mesečno potovanje v Novo mesto in nato nekaj ur trdega dela pri urejanju v novomeški Grafiki. Tam so pričakovali moj obisk že zarana, zato je bilo treba odriniti zelo zgodaj zjutraj iz Mozirja in to v vsakem letnem času, včasih v izredno slabem vremenu. Kasneje so se izdajatelji sporazumeli, da bodo oskrbeli prevoz, tako je potem že bilo nekoliko lažje.

Iz tistega obljubljenega prehodnega obdobja je tako nastalo domala 10 let, pa bi verjetno še trajalo, če ne bi zdravstveno stanje zavrlo moja načrtovanja.

Ni mi bilo lahko, ko sem se od nalog urednika poslavljaval, tešilo me je prepričanje, da za menoj prevzema te naloge mlad, za to zelo navdušen človek, da bo torej časopis živel in se še razvil...

A. Videčnik

Preveč vzvišenih besed z moje strani in v teh časih najbrž tudi ni na mestu. Z nenehnimi dražitvami brez vsakih meja, velikanskimi stroški tiskanja in ob vse slabšem položaju v gospodarstvu, so tudi časopisi v vse težjem položaju, tudi Savinjske novice. Bodimo optimisti, saj imamo v našem okolju uspešne delovne kolektive, kar upravičeno zbuja obete, da bodo Savinjske novice rasle z nami in se razvijale še naprej. Še zlasti zato, ker je informacija dobrina in zahteva sodobnega časa, ker je moč, ki se v svetu že postavlja ob bok moči orožja in gospodarstva, pa četudi gre »samoo« za Savinjske novice. Vendarle pa ne moremo mimo še enega pomembnega dejstva, ki ga mnogi »sorodniki« Novicam še kako zavidajo, čeprav je bilo že nekajkrat poudarjeno. Brez vseh zapletov prihajajo v vsako družino. Zato na koncu le še tole: poštarji — pridni ste bili in bodite še naprej; ne tarnajte enkrat na mesec in še naprej prinašajte naše Savinjske novice v naše domove.

Urednikovanje je polno pasti

Pepelnik je bil poln cigaretnih ogorkov. Pa sva s tehničnim urednikom opravila šele polovico dela. Napetost v meni je naraščala. Bom kos zahtevni nalogi, sem se spraševal. Prve štiri strani Savinjskih novic so bile dokončno oblikovane. Ostale so še štiri. To je bila šele druga številka Savinjskih novic, ki sem jo oblikoval kot glavni in odgovorni urednik.

Z dotedanjim urednikom Aleksandrom Videčnikom, ki je ta dela uspešno opravljal deset let, sem že večkrat bil v Novem mestu v Dolenjskem informativnem centru, kjer smo dokončno oblikovali časopis, vendar vedno bolj v vlogi njegovega voznika, kot pa oblikovalca časopisa. Ko sta Aleksander Videčnik in Niko Kupec intenzivno delala, sem jaz prebiral Delo, saj bi s kakršnimkoli poseganjem v njuno delo le motil njun utečeni ritem dela.

V času urednikovanja Aleksandra Videčnika so Savinjske novice doživele lep razvoj in največ je bilo vredno, da so jih v hišah težko čakali in seveda prebrali od prve do zadnje strani. To pa ni malo, če upoštevamo, da tukajšnje prebivalstvo časopise malo bere. Zato so morale Savinjske novice pogosto prevzeti vlogo glavnega informatorja v občini. Videčniku je to uspelo s posrečeno kombinacijo informiranja in pisanja s področja kulturne dediščine.

Takšna je bila torej dediščina, ki sem jo prejel. Zavedal sem se, da bo le težko še nadaljevati Videčnikovo delo. Takih je bilo še mnogo in nekater, so kar odkrito dvomili v bodoče kakovost časopisa.

Takšne in podobne misli so mi rojile po glavi, ko sva s tehničnim urednikom Nikom Kupcem, urejala drugo številko. Niti sanjalo se mi ni, ali imam dovolj gradiva ali pa imam

morda celo preveč. Zato mi je bilo po vsaki oblikovani strani lažje pri srcu. No, na koncu se je vse dobro izteklo in še nekaj manj pomembnih novic mi je ostalo za naslednjo številko.

Odpeljal sem se domov na Ljubno. Čez štiri dni je prišel časopis z rotacijskih strojev. S hitrim pogledom sem preletel vse strani in oddahnil sem se. Nič se mi ni zdelo narobe, zdelo se mi je celo, da sem delo dobro opravil. Razburjenje pa me seveda ni minilo tako hitro.

Okoli poldneva istega dne pa je v uredništvo prihitel Janez Plesnik, novinar Našega časa iz Velenja, ki tu di gojpuje v Savinjske novice.

Ze na vratih se je smejal: »Čestitam ti za odlično opravljeno številko. Še bolj pa za dobro šalo, ki si si jo privoščil na prvi strani.«

»O čem pa govoriš?« sem debelo pogledal.

»Boš rekel, da nisi namerno objavil pod sliko tegale naslova?« je nadaljeval Plesnik in mi pokazal naslovno fotografijo, ki je bila posneta na kmečkem turizmu pri Jesovniku v Smihelu.

Tedaj se je tudi meni posvetilo! V tistem trenutku sem spoznal, kaj pomenijo uredniške izkušnje, ko urednik zapre oči in vidi celo stran časopisa pred seboj.

In kaj se je takega zgodilo! Pravzaprav popolnoma nedolžna stvar, ki pa bi si jo marsikdo lahko razlagal kot provokacijo.

Na najbolj udarnem delu prve strani smo objavili sliko s počastitve 80-letnice Albina Vipotnika-Sterga-80, partizana in častnega občana občine Mozirje. Župan Anton Boršnak mu je predal spominsko darilo, slika pa je posneta ob polno obloženih mizi, na kateri je bilo polno steklenic in kozarcev. Najpomembnejši predstavnik naše občine so držali kozarce v rokah, bili široko nasmejani in nazdravljali slavljenju.

Do tu bi bilo vse lepo in prav, če ne bi pod to sliko objavili članka z velikimi rdečim naslovom: Alkoholizem naš vsakdanji. Članek seveda ni imel nikakršne zveze z zgornjo fotografijo, obravnaval pa je alkoholizem v naši občini. Teško bi našli bolj posrečeno kombinacijo — občinske može ob polnih kozarčih in članek o razširjenosti alkoholizma.

Res je sicer, da velika večina ali pa sploh nihče od prizadetih ne bi opazil te povezave, vendar taka stvar ne more ostati skrita. Tako je bilo tudi v tem primeru.

Se danes po tolikem času se najde marsikdo, ki ne verjame, da je bilo vse skupaj nenamerno. Meni pa je žal, da je bilo res tako, saj bi bil mnogo bolj zadovoljen, če bi se vse skupaj skuhalo v moji glavi.

RAJKO PINTAR

Dvojno zadovoljstvo

Moje zadovoljstvo ob dvajsetem jubileju SN je dvojno.

Najprej ga doživljam kot bralec. Menim, da je vsebina glasila zelo blizu našim ljudem. To dokazujejo preproste stvari — od nestrpnosti bralcev, kadar zamujamo pri razpošiljanju pa do pisem rojakov iz tujine s prošnjami, da jih vključimo med prejemnike glasila.

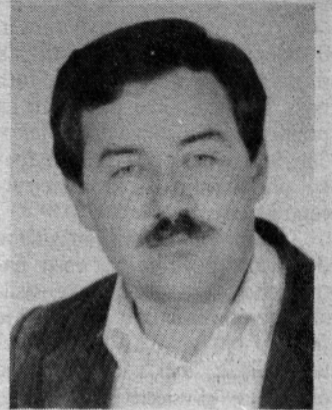
V mnogih družinah glasilo skrbno hranijo, da ga bodo nekoč v prihodnosti spet prelistali in pokazali potomcem. Na ta način postaja naše glasilo dokument nekega časa in dohodkov, ki so minili, a jih moč tiskane besede in fotografije ponovno prikljče v minljivi človeški spomin. Prepričan sem, da se s takšno pozornostjo ne more pohvaliti nobeden od mnogih »imenitnejših« profesionalnih časopisov, ki že po nekaj dnevih končajo v starem papirju.

Drugo zadovoljstvo lahko izrazim kot član izdajateljskega sveta SN. Poglavitna naloga tega organa je skrb za materialno in finančno plat izdajanja glasila, torej za pridobivanje zadostnih prihodkov, da se pokrijejo stroški vsebinske in oblikovne priprave, tiskanja in dostave glasila. Ta naloga v sedanjih nestabilnih časih in skokoviti inflaciji ni enostavna.

Povedati moram, da glavni vir financiranja SN pomenijo prispevki delovnih in drugih organizacij, skupnosti, ustanov in obrtnikov in da smo pri vseh deležih razumevanja. Pomembno se mi zdi spoznanje

delovnih sredin o tem, da je tudi informiranje pomembna sestavina razvoja in kulture.

Izdajateljski svet tudi verificira programsko usmeritev glasila, ki jo vsebinsko uredništvu urejajo uredniški odbor. Ta dva sta tudi najbolj zaslužna za to, kako nam je list všeč in s čim nas seznanja. Programsko usmeritev vsako

dipl. oec. Jože Tlaker, predsednik Izdajateljskega sveta Savinjskih novic

leto preverjamo in dopolnjujemo. Želimo ohraniti kvaliteto in neodvisnost od dnevno političnih potreb, kar v naši vse bolj pluralistično razčlenjeni družbi ni vedno lahka stvar. Zato namenjamo pobudam bralcev vso pozornost in vpliv na vsebino glasila.

Preprosto rečeno, želimo, da bi Savinjske novice in njihovi bralci medsebojno komunicirali kot dobri sosede, ki si imajo veliko povedati.

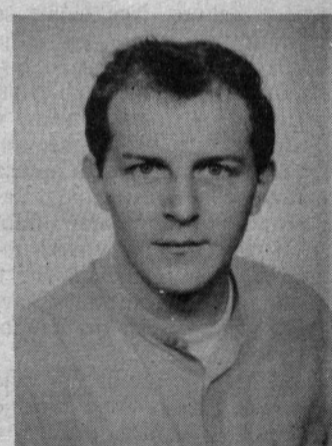
Jože Tlaker

Savinjskim novicam še mnoga leta dobro zdravje!

Od Savinjskih novic sem starejši le dobrih deset let, dobrih deset pa jih je tudi že minilo od takrat, ko sem marca 1979 poskušal v Novicah objaviti svoj prvi prispevek. Pisca sva bila dva — poleg mene še Branko Moličnik-Frenk —, družno pa sva se razburjala zaradi malce nenavadnega obnašanja udeležencev pohoda po poteh Štirinajste divizije ob zaključku na Rečici. (Članek naj bi imel naslov Po poteh Štirinajste ali kako smo zažgali dvorano. Tedaj sem svoje ime še opremljal z dostavkom mlajši, ki naj bi kazal, da pisec ni moj oče, česar bi ga utegnili dolžiti.) Prispevek »zaradi nepreverjenosti trditve« ni izšel, pisca pa sva si nabrala pri tistih, ki so skrbeli za dobro politično počutje v občini, kar nekaj črnih točk. Zlathno sva opisala čisto razumljivo veselje (s poskusom požiga dvorane v prosvetnem domu vred), s čimer nama je uspel napad na Jugoslovansko ljudsko armado in najbrž kar na celotno obrambno zasnovo naše države, ki je bila takrat baje v težkem političnem in obrambnostratskem položaju. (Le kdaj ni, bi rad vedel.) Mogoče takrat še niso govorili o napadih na JLA, vedeli pa so, da se je treba boriti proti opisovalcem zmede, ne pa proti povzročiteljem takega stanja. Frenk je bil na hitro celo poklican k vojakom, pa takrat še ni bil toliko zaveden, da bi kar šel. No ja, z mišicami je pač odgovarjal tisti, ki s pametjo ni znal — ali mogel, kdo ve.

Takih ponesrečenih prispevkov sem imel za Novice še kar nekaj, na primer o malce zgrešeni kulturni politiki v naši občini, o pomoči delavcem Gorenja, ki jih je pripeljalo na rob obstoja neodgovorno vodstvo z nakupom Kortinga, pa o zgražanju borcev ob 57. številki Nove revije. Ko jih (rokopisne pač) prebram zdaj, se mi zdijo prav posmehljivi glede na vse, kar se danes dogaja pri nas. V tako globoki moralni, gospodarski in politični krizi smo tudi zato, ker takrat, ko bi se bilo potrebno o marsičem pogovoriti, ni bilo pripravljeno za kaj takega — in celo spraševati ni bilo zaželeno. Zdaj, ko se je na vse nas zrušila gora neodgovornih vprašanj, ki jih je bilo treba prej dušiti, je moralni maček seveda še toliko večji, ostalo pa je tudi nezaupanje. Lepa dediščina.

Zadnjih sedem let in pol se v Novicah vsak mesec pojavlja kak moj članek o krajevni zgodovini, večinoma na zadnji strani spodaj. Sprva sem pisal o knjigah, ki govorijo o Zgornji Savinjski dolini, potem o znamenitih Zgornjesavinjskih, zdaj pa se že kar nekaj časa vrstijo prevodi potopisov ali odlomkov potopisov po naši dolini. Tega kar še ni konec in vedno znova sem presenečen nad zanimivostmi, ki jih naj-

PETER WEISS

devam v člankih izpred 100, 150 ali še več let. Najbrž vse to priteguje tudi ostale bralce, saj ne moremo ostajati hladni, če vidi mo, da so o naših krajih v 18. in prejšnjem stoletju peresa znamenitih mož zapisala spomina vredne reči.

Prve članke mi je objavil in me p vtrajanju spodbujal prejšnji prizadevnik urednik Aleksander Videčnik. Mogoče t meni samemu zaradi vseh drugih obveznosti kdaj bilo kar prav, če mi kak mesec okoli desetega na mozirsko pošto v pošti predal 15 ne bi bilo treba poslati svojega prispevka. Vendar pa ima pisec obveznosti nekaj do urednika, največ gotovo č bralcev, snov, ki je zlepa ne zmanjka, t tako priganja k objavljanju sama od se. Zato ni prišlo do prekinitve niti med mojim dveletnim bivanjem v tujini, pri čem pa ima zasluge v tem primeru zelo natančno pošta, ker res ni zatajila niti enkrat in vsak prispevek vedno pravočasno dostavlja obema urednikoma, ki sta se zvrstila zadnjem času; ta dva pa sta najbrž marsi daj klela zaradi moje počasnosti in p njanja prispevka v zadnjem trenutku. (Za n zaj in za naprej se obema opravičujem geslom BALKAN — MOJ POLOTOK.)

Jubileju, kakršen je ta, ki ga praznuje Savinjske novice, niso ravno pogosti upajmo, da bomo naslednjega tako okroglega praznovali vsi zdravi in okrogli — moramo želeti tako sebi kot glasilu. Zgo njo Savinjsko dolino imam rad in Savir ske novice so postale del te doline. Obe. še enkrat podpisujem ljubezensko izjav

Peter We

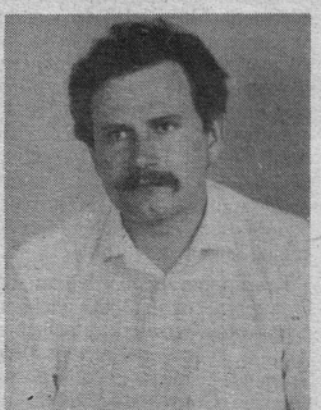
Tudi oni ustvarjajo časopis

MIJA PAVLIN
tajnica uredništva

CIRIL SEM
fotografska priprava

NIKO KUPEC
tehnični urednik

Požarna varnost — naš vsakdanjik

Za nami je še en mesec varstva pred požarom, ki mu gasilci že več let posvečamo posebno dejavnost v oktobru s poudarkom na požarno preventivo in zaščito. Res je, da samo z akcijo v mesecu oktobru ne bomo dosegli zaželjenih uspehov na področju požarne preventive in družbene samozasčite kljub dobro pripravljanim in izvedenim programom, ampak mora ta dejavnost biti in je tudi naša stalnica, služi pa hkrati za pregled opravljenega dela v tekočem letu in nas opozarja na napake, pomanjkljivosti in na neizvršene naloge.

Zmotno bi bilo misljenje, da je dejavnost požarne varnosti namenjena samo gasilcem in gasilskim organizacijam, ampak je treba v njo vključiti vse subjektivne sile še zlasti, ker vemo, da je človek v 80% krivec požarov, zato moramo načrtno pristopiti k osveščanju in vzgoji našega občana, predvsem pa mladega rodu. Gasilska organizacija s svojim številnim članstvom lahko ogromno prispeva k temu, vendar pa so razmere na področju varstva pred požarom takšne, da se mora krog odgovornih in zainteresiranih za boljše in uspešno požarno varnost razširiti.

Požarna varnost in družbena samozasčita morata postati stvar vsakega izmed nas in stvar naše zavesti. Strokovnost naše gasilske organizacije je tesno povezana z zahtevnimi nalogami na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite. Zavedati se namreč moramo, da samo gašenje ni dovolj, da je to v bistvu zadnji poseg pri preprečevanju večanja požarov in da se s preventivno, vzgojno in opozarjanjem na škodljive pojave da narediti mnogo več. V naših bivalnih okoljih se je potrebno še bolj povezati s KS, štabi CZ, SZDL, DO in drugimi, ki imajo tudi obveznosti do požarnega varstva in požarnovarnostne kulture. Nenazadnje se moramo tudi vsi zavedati, da je borba za boljše in uspešno požarno varnost pomemben delež pri reševanju ekonomskih težav v okviru stabilizacijskih prizadevanj naše družbe. Nikakršnega lagodja in samodejnosti ne smemo pričakovati. Kakovost požarne varnosti in samozasčite je v naših rokah. Vsak dan jo moramo znova graditi, dopolnjevati in zagotavljati v vseh sredinah kjer živimo, delamo in ustvarjamo.

Za mesec požarnega varstva je občinska gasilska zveza Mozirje kot tudi vsa gasilska društva in sektorji sprejeli program aktivnosti v mesecu oktobru z geslom: »Požarna preventiva in zaščita — zmanjšanje števila požarov in ohranjanje družbenega in zasebnega premoženja«. Program je bil obširen in zahteven, pričeli pa smo ga uresničevati po sektorjih, ki so imeli preventivno nalogo

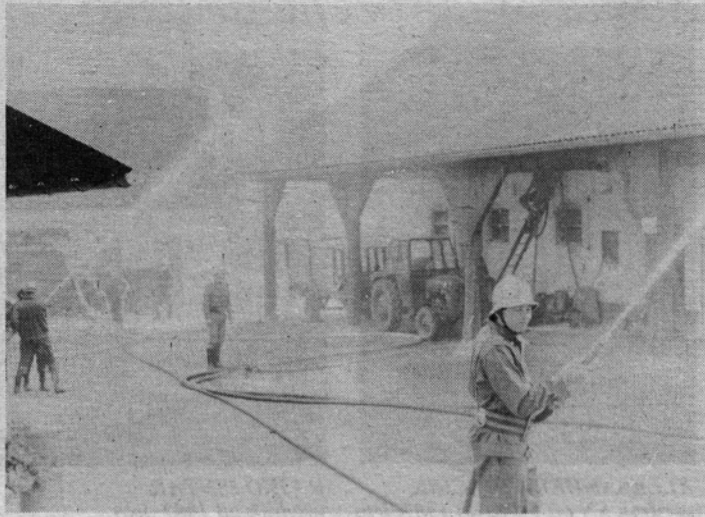
preventivni pregled v vseh večjih delovnih organizacijah naše občine z ugotovitvijo njihovih požarne preventive, varnosti in zaščite, hkrati pa se seznaniti le s temi zaradi nudenja pomoči v slučaju potrebe, saj vemo, da so le gasilske organizacije tiste, ki so kos požarni stihiji in drugim nesrečam. Pri ogledu v DO so sodelovali poveljniki gasilskih društev iz vsakega sektorja ter člani štaba operative in predsedstva občinske gasilske zveze Mozirje. Ugotovitve so pokazale, da je v večini naših DO požarna preventiva, varnost in zaščita kar dobra, ponekod celo zelo dobra kot je to primer v Gorenju MGA Nazarje, Iskra Feriti Ljubno/S., TOZD Kovinarstvo Ljubno, Gorenje Glin Nazarje, TOZD Kemija Mozirje in še kje. V drugih DO pa je stanje slabše, zato priporočamo, da tem problemom posvetijo vso skrb in pozornost, da ne bo prepozno. Sicer pa smo jih na kraju samem o tem obvestili in opozorili, kakor tudi na posledice. Odgovorni v teh DO naj bi tudi tem problemom posvetili več pozornosti. Akcija je bila uspešna in poučna, zato jo bomo nadaljevali tudi v prihodnje s tem, da bi jo razširili tudi na zasebni sektor, kjer se prav gotovo tudi skrivajo mnoge pomanjkljivosti.

Program dejavnosti v oktobru — mesecu požarne varnosti pa so gasilska društva izvajala v svojih sredinah, med drugim z akcijo 200 tisoč preventivnih pregledov in odpravo pomanjkljivosti in napak iz prejšnjih pregledov, s pregledom gasilskih aparatov, ki so v naših gospodinjstvih, njih uporabo in hrambo ter z nudenjem strokovnih navodil, kakor tudi s pregledom zalog goriva in njihovo hrambo itd.

Nadaljevali so z akcijo vključevanja v gasilske vrste, zlasti mladih in žensk, opravili predavanja na šolah za pionirje na temo preventive in zaščite, nato pa jim razkazali v gasilskih domovih gasilsko orodje in opremo ter jih seznanili z njihovo uporabo. Ob zaključku meseca požarne varnosti pa so v gasilskih društvih opravili društveno vajo s prikazom reševanja premoženja.

Naštete akcije so le del aktivnosti gasilcev. Mnogo truda, časa, odrekovanja in drugih aktivnosti pa so vložili na gasilskih vajah, tekmovanjih, izobraževanju, zbiranju prispevkov za nabavo gasilskega orodja in opreme, prostovoljnemu delu ter številnih požarih, poplavih in drugih nesrečah, kjer so reševali družbeno in zasebno premoženje in tako še enkrat dokazali, da s svojim plemenitim delom zaslužijo vso zahvalo za svojo aktivno in humano delo v naši družbi ter s tem opravičili svoje poslanstvo.

MILAN KOPITAR

V mesecu požarne varnosti so gasilci pripravili vrsto gasilskih vaj.

Nazarški gozdarji v Saarlandu

Naš odnos do okolja, do gozda

Naš gozd je ogrožen. Ali bomo morali doživeti njegov propad, da bomo spoznali vrednote gozda: njega blagodejni učinek ob vstopu vanj, gozd kot vir čiste studenčnice, bivališče drobnih ptic in vabeče divjadi, nenadomestljive lesne surovine...

Gozdarji doživljamo lepote gozda, doživljamo pa tudi njegovo agonijo neosveščenih oblikovalcev. Gozd je izjemna dobrina, ki naj služi človeku za zadovoljitev najpomembnejših življenjskih potreb. Tudi v neposredni bližini naselij želimo ohraniti njegovo polno naravno svojstvo in čar. Na žalost najdemo v tako občutljivem okolju odlagališča plastike, štedilnikov, vsega, kar »kulturno« človek doma več ne potrebuje.

Strokovno ekskurzijo gozdarjev iz Zveze republike Nemčije, iz dežele Saarland smo vodili tudi skozi bližnje gozdove: da ne bi doživljali sramote, smo morali predhodno odstranjevati dokaze našega »kulturnega« odnosa do gozda in okolja: pločevino odsluženih avtomobilov, plastiko itd.

Resnično upamo, da bomo z večjo pozornostjo vseh ljubiteljev čistega okolja preprečili takšne »civilizacijske vrline«. Spoštujemo vendar dragoceno naravo in v skupnem interesu vzdržujemo to, kar je preživelo, tudi divja leta tehnizacije in modernizacije Slovenije. Kljub razvojni zaostalosti za Evropo se nam je namreč že posrečilo porušiti mnoga naravna ravnotežja. Ohranimo gozd kot edinstveni biotop.

Gozdarstvo pri nas

Ne glede na to, da je naša povojna družba močno posegala v gozdove zaradi zadovoljevanja potreb obnove in za premagovanje mnogih gospodarskih težav, je gozdarstvu vendarle s sorazmerno napredno gozdarsko zakonodajo uspelo ohraniti celovitost gozdov predvsem z določilom o prepovedi golosekov na eni strani, na drugi strani pa z opredelitvijo k sonaravno usmerjenemu gozdarstvu z gozdovi. Takšna usmeritev je vsakakor pripomogla k temu, da se je ustavilo širjenje gozdnih monokultur (n. pr. čistih umetnih smrekovih gozdov), že zgodaj pa je bila poudarjena danes v srednji Evropi tako zaželjena, čim bolj naravna oblika mešanjih gozdov, ki naj se tudi obnavljajo čim bolj naravno. Koncem šestdesetih in v prvih letih sedemdesetih let so v slovenske gozdove prenešeni napredni pogledi Švicarske gozdarske šole (prof. Leibundgut, Schädelin), ki jih je kasneje utemeljil na ljubljanski gozdarski fakulteti prof. dr. D. Mlinšek, ki danes predstavlja vodilnega gozdarja — gojitelja v Evropi.

Tako je slovensko gozdarstvo in z njim naš gozd postal zgled za mnoge evropske dežele, poseben interes pa vsakakor pomeni nemškemu gozdarstvu, ki je nekdanje predstavljalo višek strokovnosti zaradi gospodarjenja z gozdovi na podlagi tzv. gozdne rente torej »dobička«, ki ji je bil podrejen ves sistem gospodarjenja z gozdovi. Splošno koristne funkcije gozdov še niso bile aktualne.

Posebna značilnost gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, ne v Jugoslaviji, je vsakakor oblikovanje gozdnogospodarskih območij in izenačenje strokovnega gospodarjenja v vseh gozdovih, neglede na lastništvo. V tem pogledu ima velike zasluge dipl. ing. A. Zumer, nekdanji upravitelj gozdov ljubljanske škočije oziroma uprave Marijin grad v Nazarjah. Vsekakor je dejstvo, da najnaprednejše evropske države priznavajo izjemne

dosežke pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi pri nas — neglede na našo samokritiko, ki je včasih tudi pretirana.

Gozdarstvo Slovenije torej v Evropi ni neznanica, od leta 1986., ko je bil v Ljubljani svetovni gozdarski kongres IUFRO (Mednarodna Zveza gozdarskih raziskovalnih organizacij), pa tudi v svetu ne.

Listina o partnerstvu med gozdnim gospodarstvom Nazarje in gozdno upravo Wadern (Saarland)

Po večletnem zastoju ponovno oživlja sodelovanje naših gozdarjev z gozdarji preko območne in preko državne meje. V okviru naših možnosti skušamo pospeševati in graditi poti, ki vodijo v Evropo 1992 — z vsemi dobrimi in spornimi stranmi, zavedajoč se, da za zrti v samozadovoljstvo in v svoje ožje okvire ne bi bili vredni niti izročila predhodnikov, kaj šele potreb naših naslednikov.

V tem smislu vsakakor izstopa, menimo da tudi v slovenskem merilu, naše, šele začetno tesno povezovanje in strokovno sodelovanje z gozdarji iz Posavja, katerega zametek izhaja iz povezav ljubljanske gozdarske fakultete oziroma prof. D. Mlinška z gozdarji zapadne Evrope, ki ustvarja mrežo strokovnih povezav na vseh nivojih. Na takih osnovah sta se v letu 1988 v Saarlandu znašla naša gozdarja Milan Cajner, sedanjí direktor GG Nazarje in mag. Ivan Kolar, sedanjí direktor TOK gozdarstva Soštanj. V letošnjem mesecu oktobru je skupina gozdarjev Forstamt Wadern obiskala naše gozdno gospodarstvo: srečanje z našimi ljudmi, nekaterimi gozdnimi posestniki in njihovimi gozdovi, ogledi kulturnih znamenitosti (cerkvena zakladnica pri Sv. Francišku Xaveriju, franciški samostan v Nazarjah) in končno proglasitev dela starega družbenega gozda v Kračici kot spominsko »Gozdno biocelico Sentjoški vrh« v znak partnerstva med gozdarji Waderna in GG Nazarje, vse to je Posarcane povsem osvojilo. Ne smemo pozabiti, da je goste pozdravil v Robanovem kotu tudi naš župan, predsednik SO Mozirje Toni Boršnak.

Prisostvovali smo počastitvi 150-letnice Forstamt-a Wadern

Kljub časovnim stiskam doma v podjetju nismo mogli zavrniti vabila, da se udeležimo njihovega praznovanja 150-letnice ustanovitve njihove gozdne uprave (Forstamt Wadern). Forstamt Wadern leži v okrožju Merzig-Wadern in pokriva okoli 6.000 ha gozdov, i.s.: 2.500 ha državnih gozdov 1.200 ha občinskih gozdov 2.300 ha zasebna gozdna posest (nad 1.500 lastnikov)

Kot državljani se ponašajo s posebnostmi zgodovinskega izročila: v neposredni bližini leži Trier, v obdobju Rimsko-nemškega cesarstva imenovan severni Rim; v območju se je skozi zgodovino izmenjavala pripadnost Francije oziroma Nemčije. Danes predstavlja območje stičišče štirih dežel: Nemčije, Francije, Luxemburga in Belgije. Torej Evropa v malem. Kar sami so ponujali slovensko podobnost-stičišče treh dežel: Slovenija, Furlanija, Koroška.

Res: ko smo zbrani v dvoraní sedeli skupaj z okoli 3000 udeleženci praznovanja (gozdarji, kmeti, predstavniki strank, ministrstva dežele Saarlanda), smo se počutili povsem domače. Gotovo da tembolj tudi zato, ker nas je vsak od govornikov, očitno že zelo dobro informiran o naših razmerah, posebej pozdravljaj kot predstavnike Slovenije in GG Nazarje. Gospod ministrski svetnik Bo-

Prizidek mora biti in bo

Razmere v mozirskem zdravstvenem domu poznajo, oboji, zaposleni in prebivalci Mozirja in širše okolice, ki v neprimerno opremljenih in pretesnih prostorih iščejo pomoč. Gradnja prizidka je nujna in že dolgo načrtovana, postaja pa že tudi politični problem, saj sredstva zanjo zagotavljajo v referendumskih programih, prizidka pa še vedno ni.

Skupščina občine Mozirje in njen izvršni svet, pa krajevna skupnost Mozirje in ostali dajejo gradnji seveda polno podporo, malo se je zataknilo pri podpori velenjskega Zdravstvenega centra, kot kaže pa so težave vendarle razrešene in ob primernem vremenu naj bi z deli pričeli vsaj v začetku decembra.

Odveč seveda ni podatek, da so načrte z lokacijskim dovoljenjem dobili že leta 1986, leto kasneje je nastal zaplet zaradi sredstev in investitorja, lani so imenovali gradbeni odbor in opredelili vire financiranja, ob tem so se znova pojavili dvomi glede uresničevanja referendumskega programa, v zadnjem času pa je bilo nekaj težav z velenjskim Zdravstvenim centrom, ki zaradi pomanjkanja denarja investitor pač ne more biti. Nesoglasja so sedaj zglajena, Zdravstveni center bo poskrbel za opremo, investitorji pa so: referendumski program s 50 odstotki sredstev, krajevna skupnost z 18, skupnost cestnega in komunalnega gospodarstva s 17 in občinska zdravstvena skupnost s 15 odstotki. Trenutna vrednost naložbe je 8 milijard dinarjev, seveda pa raste iz dneva v dan.

Prizidek bodo gradili v treh delih. Najprej bo na vrsti prizidek sam, nato posodobitev sedanjega doma in nato zunanja ureditev. Trenutno se pripravljajo na podpis samoupravnih sporazumov s soinvestitorji, gradbeni odbor pa prav tako od vseh zahteva pisme ne izjave, da bodo v prihodnjem letu zagotovili manjkajoča sredstva. Tudi ponudbe štirih izvajalcev že imajo, izbrali pa ga bodo, ko bodo opravili omenjene naloge. Pri pripravljenih delih se namreč pojavlja več problemov, ki bodo predračun nekoliko obremenili. Gre namreč za predstavitev glavnega telefonskega kabla in za vodovod, dodatna težava, ki trenutno edina ni rešena pa je izhod za reševalna vozila. Sedanji izhod med stanovanjskimi bloki in ob skladišču mozirske blagovnice seveda v nobenem primeru ne ustreza, za novega na sedanjo glavno cesto pa ne dobijo soglasja. Glede na bližnji pričetek gradnje obvoznice in na sprostitve sedanje glavne ceste upajo, da bodo v najkrajšem času rešili tudi ta problem, ki trenutno edini ovira pričetek gradnje.

S to naložbo bodo v Mozirju veliko pridobili. Zagotovili bodo prave pogoje za delo splošnih ambulant in za vse služne zdravstvene postaje, za posvetovalnice za nosečnice in dojenčke, za urgentno medicinsko pomoč, za dežurno in reševalno službo, laboratorij in podobno. Kot že rečeno, prizidek mora biti in tudi bo.

J. P.

de n.pr. je posebej opozoril na veliko strokovnost v našem gozdarstvu, zlasti na naše poglobljeno delo v zasebnih gozdovih. Praznovanje so spremljali rogisti Waderna in simfonični mladinski orkester okrožja Merzig-Wadern. V takšnem okolju, s poudarki na usmeritev k sonaravnemu gospodarjenju z gozdovi, v katerem posebej izstopa usklajevanje lovstva z gozdarstvom in ob priliki, ko je bil ustanovljen Gozdni obrat Skupnosti za gospodarjenje z zasebnimi gozdovi (ob tem ni manjkalo kritičnih pripomb predsednika Zveze lastnikov gozdov) — verjetno na tem področju gospodarjenja z zasebnimi gozdovi zaostajajo v zveznem merilu, v takšnem okolju torej je bila podpisana in izmenjana Listina partnerstva med Gozdnim gospodarstvom Nazarje in Forstamt-om Wadern. Listini sta podpisala v petek, 10. novembra 1989 sedanjí direktor GG Nazarje dipl. ing. Milan Cajner in vodja Forstamt Wadern, gozdarski svetnik Dieter Bonaventura. Krivično bi bilo, če ne bi med vrsticami nakazali, da je takemu razvoju botroval Karel Berger, namestnik vodje Gozdne uprave, oesbni prijatelj Wilhelma Bodeja, ministrskega svetnika in odgovornega vodja za gozdarstvo, lov in lesno gospodarstvo pri ministrstvu za gospodarstvo; gospod K. Berger je hkrati vplivni politik v SPD in član vladnega sveta.

Vsebinska Listine »URKUNDE«: »Partnerstvo med gozdnim gospodarstvom Nazarje in Forstamt Wadern sloni na cilju:

— Razvijati sonaravno gospodarjenje z gozdovi na podlagi stalnih izmenjav izkušenj

— Razširjati gozdarsko vedo z rednimi srečanji

— Z izmenjavo spoznanj kulture prepspevati k razumevanju med narodi (obeh dežel)«

Za razumevanje poudarkov naj opozorim tudi na prisotnost namestnika ministrskega predsednika Hansa Kasperja, ministra za finance Saarlanda (na fotografiji).

Končno bi opozoril na nakazane potencialne možnosti povezovanja z lesno industrijo; v območju leži tovarna plošč (iveric in vezanih plošč, vseh vrst), katere lastnik je eden največjih nemških koncernov AGEPAN; tovarno smo si na hitro tudi ogledali. Namesto zaključka: Zdi se, da nam je Evropa pripravljena odpirati tudi stranska vrata.

First Franc, dipl. ing. GG Nazarje

Nemški gozdarji v nazarških gozdovih.

Gozdarji so izmenjali listine o partnerstvu. Od leve proti desni si sledijo: minister za finance Hans Kasper, gozdarski svetnik dipl. ing. Dieter Bonaventura, direktor GG Nazarje dipl. ing. Milan Cajner, vodja razvojno-tehničnega sektorja dipl. ing. Franc Firšt, vodja gojenja gozda dipl. ing. Toni Breznik in direktor TOK Gozdarstvo Soštanj mag. dipl. ing. Ivan Kolar.

V Varpoljeh nastaja zares lepo in prijetno naselje.

Novo naselje v Varpoljeh

Ob vseh prostorskih in drugih problemih, ki močno omejujejo posege v prostor Zgornje Savinjske doline, torej je otežena tudi stanovanjska izgradnja, z velikimi naporimi in ob upoštevanju varovanja okolja pa vendarle še najdejo primeren prostor za gradnjo. Lep primer je novo stanovanjsko naselje v Varpoljeh kjer že nekaj let hitro raste novo lepo naselje. Z dopolnitvijo zazidalnega načrta ga bodo še razširili in tako ustregli mnogim, ki bi radi gradili.

Gre za južni del tega naselja, zemljišče je v družbeni lasti, v največji meri poraslo z grmičevjem in povsem neizkoriščeno. Z dopolnitvijo zazi-

dalnega načrta bo to naselje postalo zaokrožena in funkcionalna celota. Poslej bo na tem prostoru moč zgraditi še 17 stanovanjskih hiš in še šest z možnostjo prizidka za obrtno dejavnost. Seveda gre za dejavnosti, ki ne motijo okolice in v nobenem primeru ne onesnažujejo okolja. V dopolnitvah je upoštevana tudi izgradnja igrišča za celotno naselje, izdelan je idejni načrt za kanalizacijo in odvodnjavanje s priključkom na bodoči kolektor in čistilno napravo, prav tako idejni načrt za elektro omrežje s trafa postajo, posebej pa so upoštevane potrebe sosednjega in uspešnega kampa »Menina«.

J. P.

Kako do delovne knjižice

Delovne knjižice izdaja upravni organ občine Mozirje — osebi, ki je izpolnila 15 let starosti in ima stalno prebivališče v tej občini ali je sklenila delovno razmerje v organizaciji oz. obratovalnici s sedežem v naši občini.

Delovna knjižica se mora vročiti organizaciji ob nastopu dela, zato je treba vse formalnosti v zvezi z izdajo knjižice opraviti prej.

Vloga za izdajo knjižice se poda v Občinskem sekretariatu (soba št. 2 ali 3), vlogi se mora obvezno priložiti osebna izkaznica, v kolikor pa le-ta še ni izdana, se namesto nje predloži izpisek iz rojstne knjige in spričevalo o zadnji zaključeni šoli (npr. učenec je prekinil šolanje na tehnični šoli, sedaj se želi zaposliti; v tem primeru predloži izkaz o končani osnovni šoli). Brez navedenih dokumentov, delovna knjižica ne more biti izdana, vse predložene listine pa ob izdaji knjižice vrnemo.

Delovno knjižico izdamo najkasneje v dveh dneh od vložitve vloge in dokazil.

Vsak delavec ima lahko le eno delovno knjižico, vendar se zgodi, da se izgubi ali uniči, predvsem, kadar ima delavec prekinitve med zaposlitvami in ima v tem času knjižico doma. V tem primeru mora opraviti preključ v Uradnem listu SRS, na osnovi izvedenega preključa pa se mu izda nova.

Spremembo imena ali priimka prav tako vpiše upravni organ pristojen za izdajo knjižice, zato delavec, pri katerem je nastala sprememba, v organizaciji, kjer dela in ima shranjeno knjižico, prosi za izročitev, da mu upravni organ izvede spremembo na osnovi dokazila (npr. poročni list). Enak je postopek za vpis dodatno pridobljene izobrazbe.

Delovna knjižica je trajni dokument, na osnovi katerega si uveljavljamo pravice iz dela, zato moramo z njo skrbno ravnati.

OBČINSKI SEKRETARIAT

Gornjegrajski lovci

Da je lovstvo zelo razširjeno tudi v tem predelu Zadrebčke doline je že znano dejstvo. Zelo lepo vreme je 12. novembra t. l. spet omogočilo obsežen lov. Srečali smo jih, ko so se vračali z lova z gonjači, ki so ga pripravili v predelu Dola. Uspeh lova je bil zadovoljiv, kot so povedali. In res, pri Kneblu je stalo vozilo na njem pa jelen in dve srni, izkupiček torkratnega lova.

Zanimalo nas je nekaj več o lovski družini v Gornjem gradu. Izvedeli smo, da šteje preko 70 članov, da je v njihovem lovišču že prava nadloga nekatera divjad, ki se je preveč pomnožila. Tu gre za jelene, posebno pa še za divje svinje, slednje so prava nesreča za

Srečanje harmonikarjev

V Logarski dolini pri kmetu Stanuku Klemenšku po domače Lužekarju, se je dne, 10. septembra, 1989 v nadmorski višini 1.125 metrov, zbralo na prvem srečanju harmonikarjev Krajevne skupnosti Solčava. Zbralo se je 16 harmonikarjev. Vsak je na »Frejtonarco« zaigral po eno »vizo« ali pesem. Najstarejši Stifter Matevž po domače Rogar je ravno ta dan

Skupina harmonikarjev pri Lužekarju po nastopu.

Socialno ogrožene družine so oproščene participacije

Socialno ogrožene družine so oproščene participacije za zdravstvo. Če človek živi sam, dvočlansko gospodinjstvo in družina z enim samim roditeljem ne plačujejo te participacije, kadar povprečni dohodek na družinskega člana ne presega 55% povprečne slovenske plače. Za letošnji oktober je bil ta mejni znesek 8.800.000 dinarjev na družinskega člana.

Druge socialno ogrožene družine ne plačujejo participacije za zdravstvo, kadar povprečni dohodek na družinskega člana ne preseže 45% povprečne slovenske plače; to je za oktober letos pomenilo 5.538.500 dinarjev na družinskega člana.

Podrtilo o oprostitvi participacije za člane družin, ki so tako oproščeni participacije, izdajajo v občinah centri za socialno delo, pri katerih vodijo enotno evidenco prejemnikov socialnovarstvenih pomoči, ali tista institucija v občini, ki to evidenco vodi. Ta potrdila lahko službe v teh evidencah po želji človeka izpišejo avtomatično

in brez čakanja, če je oseba, ki prosi za potrdilo, član družine, v kateri že kdo prejema katerokoli socialno pomoč.

(Šolajoči otroci — tudi študentje — teh potrdil ne potrebujejo, ker ne plačujejo participacije). Odrasli družinski člani potemtakem lahko tako dobijo potrdilo o oprostitvi participacije, če kdo v družini prejema varstveni dodatek, če je družina upravičena do delnega nadomestila stanarine, če starši dobivajo družbene pomoči za otroke, če kdo v družini prejema pomoč v času brezposelnosti ali katerokoli skrbstveno pomoč.

Kajpak so tudi družine, katerih socialna ogroženost še ni zabeležena v enotni skupni evidenci prejemnikov socialnih pomoči. Člani teh družin ne dobijo avtomatično potrdil o oprostitvi participacije za zdravstvo, saj morajo pristojne službe v centrih za socialno delo najprej ugotoviti dohodkovno stanje oziroma socialne razmere v družini.

R. P.

Dedku Mrazu primanjkuje denarja

Dedek Mraz bo tudi letos obiskal in obdaril okoli 2400 naših predšolskih otrok in tiste, ki obiskujejo prve štiri razrede osnovne šole. Njegov prihod bo tudi letos organizirala Zveza prijateljev mladine s svojimi društvi po krajevnih skupnostih. Pri tem je potrebno znova poudariti, da je kvaliteta prireditve ob sprejemu dedka Mraza odvisna od vsake krajevne organizacije društva prijateljev mladine. Ker le-te niso v vseh društvih enako aktivne, se bodo morala vključevati tudi druga društva iz krajevnih skupnosti — npr. prosvetna društva, turistična društva in druga. Torej — kakšen sprejem dedka Mraza bodo v posamezni krajevni skupnosti pripravili, je popolnoma odvisno od krajanov samih.

Sicer pa se tudi dedek Mraz

srečuje s hudimi finančnimi problemi, kljub temu pa si je za letos darila že zagotovil.

V prejšnjih letih so program izmenično pripravile posamezne šole oziroma njihove dramske skupine, ker pa je bila takšna oblika za otroke izredno naporna, saj so imeli v devetih dneh kar 16 nastopov, so to obliko opustili, saj je bilo marsikdaj celo zdravje nastopajočih otrok ogroženo. Zato bodo sedaj morali v vsaki krajevni skupnosti pripraviti lasten program, kar je gotovo mnogo bolj racionalno, v takih primerih pa resnično vidimo, da so naši otroci zapostavljeni v primerjavi z mestnimi, kjer jim atraktivne prireditve pripravijo tudi profesionalne kulturne ustanove. Vendar mi to že dolgo vemo in nobeno tarmanje ne pomaga. Sedaj je še vedno dovolj časa, da se po krajevnih skupnostih pripravijo lepi programi, da bodo tudi naši otroci deležni vsaj delčka teh čudovitih trenutkov okoli novega leta.

R. P.

Lučani spet zmagovalci

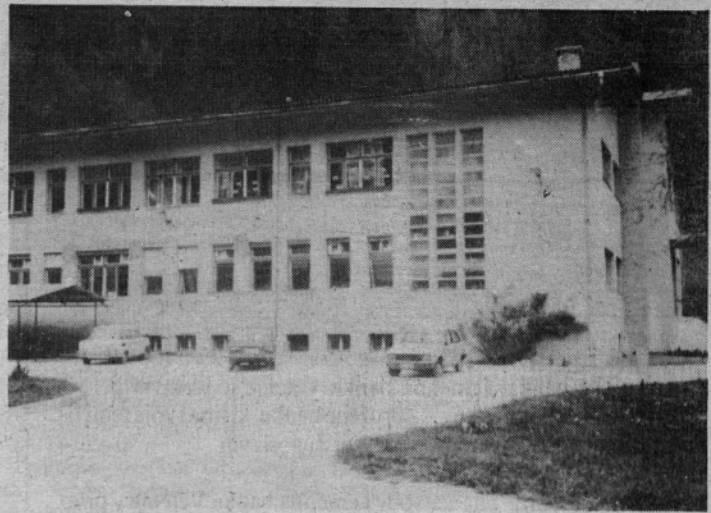
Že lani so nas mladi bančni delavci pionirske hranilnice na osnovni šoli Luče prijetno presenetili, ko so v ostrem tekmovanju zasedli prvo mesto na tekmovanju mladih hranilničarjev Ljubljanske banke. To se je tudi letos ponovilo!

Če pomislimo, da so med tekmovalci bili mladi bančni delavci domala vseh slovenskih enot Ljubljanske banke, je prvo mesto gotovo zavirljiv uspeh. Tako so pač mladi Lučani prenesli sloves svojega lepega kraja preko naših občinskih meja.

Oktober letos je bilo torej tekmovanje (drugo republiško) najboljših delavcev šolskih hranilnic Ljubljanske banke, Združene banke v Braslovcah. Se pred tem pa je bilo izbirno tekmovanje za območje LB. Temeljne banke Velenje v Titovem Velenju. Tu sta se torej najbolj izkazali hranilničarki iz Luč Magda Klemenšek in Nataša Robnik. Ti dve sta tudi zastopali barve velenjske banke na republiškem tekmovanju in dosegle, kot že povedano prvo mesto.

To je bil tudi povod, da smo obiskali lučko osnovno šolo in tam poiskali obe zmagovalki. V razgovoru je prišla do izraza njuna skromnost in resnost. Pa poslušajmo kaj sta povedali.

Nataša Robnik je doma iz Krnice in je učenka 8. razreda, dela pa v hranilnici že 3 leta. Povedala je, da si takšnega uspeha niti ni mogla zamisliti, da ni bila živčna, ker je čutila v sebi sposobnost in znanje, ki je za delo v hranilnici potrebno. Seveda brez pomoči

Pod to streho živijo v lepem sožitju osnovnošolci ter delavci in delavke Iskre Feriti v Solčavi.

Pod isto streho

Na krajevnem prazniku Solčave je ISKRA FERITI tudi formalno prevzela patronat nad družnično šolo Solčava. S slavnostjo so se tako zaključila daljša trajajoča prizadevanja za tesnejše sodelovanje Osnovne šole Blaža Arničja Luče in podružnične šole Solčava z združenim delom.

V Solčavi število otrok upada, zato že leta hodijo učenci v višje razrede osnovne šole v Luče. Odvečne šolske prostore v Solčavi so pred dvanajstimi leti prodali Iskri, ta pa jih je preuredila v proizvodne prostore in tako omogočila zaposlitev domačinom. Pod isto streho so zdaj Iskrini delavci in učenci prvih dveh razredov osnovne šole, kar je edinstveno vsaj v naši občini, če ne že v vsej Sloveniji. Delavci in učenci se srečujejo vsak dan. Skupne so težave v zvezi z vzdrževanjem že stare stavbe in skupna je skrb za urejanje zunanjih površin.

Zaradi vse slabšega materialnega položaja šolstva smo se na osnovni šoli spomladi odločili zaprositi ISKRO FERITI, naj prevzeme patronat nad podružnično šolo v Solčavi. Kljub temu, da je uprava ISKRE FERITI v Ljubljani, so vodstveni delavci in delavski svet razumeli potrebe in želje ter prevzeli patronat. Tako so se identificirali s krajem — Solčavo in njenimi skrbmi, med

katerimi je ena glavnih tudi usoda šole.

Tako se šola in združeno delo povezujeja še tesneje; šola bo pripevala kulturne programe, še boljje skrbela za zunanje površine, ISKRA FERITI pa bo materialno podpirala šolo, boljše bo tudi sodelovanje pri vzdrževanju in obnavljanju zgradbe. Najprej bo morala biti na vrsti obnova strehe na skupni zgradbi.

Za svečano podelitev plakete o prevzemu patronata so učenci osnovne šole in otroci iz vrta pripravili prrsrčen kulturni program, ki je popestril proslavo ob krajevnem prazniku in srečanje koroških borcev. Učenci so naredili tudi spominsko darilo za ISKRO FERITI. Predstavniki ISKRE FERITI pa so poleg plakete za pokroviteljstvo nad šolo podarili šoli tudi tri telefonske aparate. Telefonov na šoli še ne moremo priključiti, ker nimamo telefonskega priključka, vendar bo krajevna skupnost Solčava poskrbela, da bo dodelila prvo prosto telefonsko številko v kraju prav šoli.

S telefoni in telefonskim priključkom se je sodelovanje že konkretiziralo in razširilo v krog: krajevna skupnost šola združeno delo. Obljubljamo, da bomo sodelovanje ohranjali, razširjali in poglobljali.

Vida Štiglic

mentorice Olge Vršnik že ne bi šlo tako gladko. Bodrila ju je in pomagala, in uspeh je tudi tu! Seveda so doma pokazali razumevanje za njeno delo v hranilnici, predvsem z materjo sta se večkrat o tem pogovarjali. V šoli ji gre dobro, kar odlično, rada bere, delo pa jemlje zelo resno, kar je seveda v hranilnici potrebno. Nič še se ni odločila kam bo šla po osnovni šoli. Veseli jo družboslovna usmeritev, kako pa bo pa še zaenkrat ne ve.

Magda Klemenšek iz Solčave je učenka 8. razreda in dela v hranilnici prav tako 3 leta. V razgovoru deluje zelo mirno in prouarno kar je za njeno mladost kar neobičajno. Seveda ji gre v šoli odlično, zato se vsake sprejete naloge loti z vso odgovornostjo. Vse to so pač vrline, ki sodijo k delu z denarjem.

Če bi ne bilo tako prizadevne mentorice, kot je Olga Vršniko-

va, seveda tudi takih uspehov ne bi bilo. V svoji skromnosti ne želi kaj dosti pripovedovati o njenem deležu v hranilnici, poudarja le, da je treba uslužbenca za to dejavnost skrbno izbrati, kar pa učiteljem, ki spremljajo otroke od vstopa v šolo, ni težko. Za tekmovanje je svoje varovanki dobro pripravila. Bodrila ju je, poskrbela za pomoč pri vodji lučke enote Ljubljanske banke in računovodkinji na šoli. No, po 15 letih dela kot mentorica hranilnice že ima tudi samá velike izkušnje... In ko smo jo vprašali po občutkih ob zmagi, že drugič zapored, je poudarila svoje veliko veselje, saj je tako marsikatera skrb poplačana. Pa tudi ugled šole je ob takih prilikah pomembna stvar, sicer pa veseli smo bili kar vsi, v banki, na šoli in v Lučah, je menila in izrazila željo, da bi hranilnica na tej šoli še naprej delovala uspešno.

A. VIDEČNIK

V pionirski hranilnici OŠ Luče.

Tekst in foto: Plesnik Peter

Ljubljanska banka

Temeljna banka Velenje

Ljubljanska banka Temeljna banka Velenje je sestavni del sistema Ljubljanske banke — Združene banke, ki ima svoje temeljne banke in poslovne enote po vsej Jugoslaviji.

Po obsegu kreditne bilance sodi Temeljna banka Velenje v prvo polovico med vsemi jugoslovanskimi bankami. Svoja sredstva pri njej združuje 88 ustanoviteljic in 877 komitentov, pretežno z območja družbeno političnih skupnosti Velenja in Mozirja. Med ustanoviteljicami banke so zelo pomembni izvozniki (poslovni sistem Gorenje) ter proizvajalci energetskih surovin in električne energije (poslovni sistem REK Franc Leskovšek-Luka).

Banka je pooblaščenca za opravljanje vseh dinarskih in večine deviznih poslov za potrebe svojih poslovnih partnerjev in občanov.

**DELOVNIM LJUDEM,
VARČEVALCEM
IN POSLOVNIM SODELAVCEM
ČESTITAMO**
za 29. NOVEMBER
— PRAZNIK REPUBLIKE

OBVESTILO

TVD PARTIZAN MOZIRJE VABI NA REKREACIJO V TELOVADNICO OSNOVNE ŠOLE MOZIRJE.
ŽENSKES vsak torek od 17. do 18. ure
MOŠKIS vsak torek od 18. do 19. ure
TVD PARTIZAN MOZIRJE

OPTIKA SPECTA

Savinjska c. 28
MOZIRJE

Delovni čas je:
ponedeljek, torek, sredo,
četrtek, petek
sobota

od 8. ure do 17. ure
od 8. ure do 12. ure

ČOŽ Sabina
Sp. Rečica 8
REČICA OB SAVINJI
tel. 831-436

Šiviljo za serijsko šivanje lahke konfekcije iščem. Zaželjena praksa na overlock stroju.

NOVO:

1. Diskontne cene pijač: — 10%!
  2. Za vsak nakup nad 1.500.000 din **100.000 din POPUSTA!**
  3. Med prazniki in vsako nedeljo odprto od 8. — 12. ure: Tudi te dni **SVEŽI KRUH!**
- PREPRIČAJTE SE SAMI!

V Ljubiji prodam parcelo v izmeri 1100 m² in hišo, dograjeno do I. faze, komunalno opremljeno in primerno za kakršnokoli obrt. Informacije na telefon št. 065 21-824 po 20.00 uri zvečer ali na telefon št. 065 24-350 od 10.00 — 12.00 ure in od 16.00 — 18.00 ure.

Na osnovi sklepa Izvršnega sveta SRS bodo Upravni organi SO Mozirje delali v **soboto, 25. 11. 1989** in s tem nadomestili delovni dan 1. 12. 1989. V soboto, 25. 11. bo zagotovljen enak obseg uradnih ur.

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA MOZIRJE

Komisija za medsebojna delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

varuhinje predšolskih otrok in čistilke za določen čas od 1. 1. 1990 do 31. 8. 1990 s polovičnim delovnim časom (104 ure mesečno), delovni čas: 9.30—14.30 in 1x tedensko 10.30—14.30.

POGOJI:

Delavka mora imeti končano šolo za varuhinje ali srednjo vzgojiteljsko šolo

predložiti mora naslednjo dokumentacijo:

- prošnjo za sprejem v delovno razmerje
- kratek življenjepis z vsemi zaposlitvami
- spričevalo o končani šoli
- rojstni list

zaradi specifičnosti dela mora kandidatka stanovati v kraju, kjer je DE.

Rok za prijavo je do 30. 11. 1989, rok za zasedbo del. mesta je 1. 1. 1990. Prošnjo pošljite na naslov: VVO Mozirje, Šolska ul. 25, 63330 Mozirje.

SMUČARSKI DNEVI V BLAGOVNICI MOZIRJE

V času od 18. do 28. novembra 1989
vam bomo nudili pestro izbiro

- Smučarske opreme
- Smučarske obutve
- Smučarske konfekcije pod ugodnejšimi pogoji
- Prodaja in odkup rabljene smučarske opreme

Ljubitelji belega športa —
čakamo vas

OBVESTILO

Planinsko društvo Gornji grad obvešča vse ljubitelje planin, da bo dom na MENINI odprt do 30. maja 1990 vsako soboto in nedeljo. V domu vam nudimo pijačo in čaj. Planinski dom odpremo v sobotah ob 11. in zapremo v nedejo ob 15. uri popoldne.

Vse dodatne informacije po telefonu 063 842-042 vsak delovni dan v dopoldanskem času.

Za obisk se priporočamo!

PD Gornji grad

OBRTNA KOOPERACIJA MOZIRJE

EKONOMISTI!

Za nami je več kot 10 let uspešnega dela. Kljub temu pa predstavlja leto 1989 za OBRTNO KOOPERACIJO prelomno leto, saj prestopa iz klasično organizirane kooperacije v tržno usmerjeno dejavnost z računalniško podprtim informacijskim sistemom, ki se pospešeno modernizira v vsej zadrugi.

Zaradi zelo velikega obsega dejavnosti OBRTNE KOOPERACIJE (serijska proizvodnja, proizvodnja za široko potrošnjo in investicijska dejavnost), uvajanja novega načina in oblik dela ter vse bolj zaostrenih tržnih razmer, želimo pritegniti k delu sposobne, dela voljne mlade strokovnjake, ki se želijo uveljaviti kot organizatorji tržnih aktivnosti, kot uspešni komercialisti tako na domačem kot tujem trgu, ekonomiste, ki so pripravljeni sodelovati s kooperanti — obrtniki kot njihov poslovni partner.

V kolikor želite postati član našega kolektiva in s tem tudi sodelovati pri razvoju obrtne dejavnosti, se oglasite na naslov: MERCATOR — ZKZ MOZIRJE, Pot na Lepo njivo 2, kadrovska služba, do 15. decembra 1989.

Ob dnevu mrtvih so mladi na številnih partizanskih grobovih in spomenikih prižgali svečke in položili cvetje.

Ustanovljen sklad za financiranje razvojnih programov

Razvojnih programov, ki bi omogočili prestrukturiranje gospodarstva, v smislu prilagajanja tržnim razmeram, oziroma pogojevali ustanavljanje malih proizvodnih enot, je v občini izredno malo. Stanje je še toliko bolj pereče, ker analiza investicijskih vlaganj kaže, da podjetja ne vlagajo sredstev v nova delovna mesta, ampak iščejo boljše dohodkovno uspešnost v večji avtomatizaciji proizvodnega procesa in izboljšani produktivnosti dela. Zaradi pomanjkanja razvojnih programov, izgublamo možnosti za pridobitev kvalitetnejših investicijskih sredstev, kot so republiška sredstva za razvoj, sredstva za financiranje manj razvitih in obmejnih območij v SR Sloveniji in druga ugodnejša sredstva, ki jih prodornejša občine zelo aktivno koristijo in si s tem omogočajo odpiranje novih delovnih mest in zaposlovanje mladih kadrov, ki sedaj ostajajo brez zaposlitvene perspektive.

Izvršni svet skupščine občine Mozirje se je zato odločil, da pristopi k ustanovitvi sklada za sofinanciranje razvojnih programov v občini Mozirje, ki naj bi pospešil izdelavo razvojnih investicijskih programov.

Rezultat aktivnosti je bil 2. novembra 1989 zaključen z ustanovno skupščino sklada in podpisom samoupravnega sporazuma ustanoviteljev sklada Skupščine občine Mozirje, občinske

raziskovalne skupnosti Mozirje, SIS cestno komunalnega gospodarstva v občini Mozirje, Referendumski odbor za izvedbo IV. samopriskevka občanov — skupni program, obrtno združenje Mozirje ter Krajevni skupnosti Luče in Solčava.

Osnovni namen sklada je sofinanciranje razvojnih nalog, ki pomenijo pospeševanje družbenoekonomskega razvoja občine Mozirje, posebno pa tiste programe, ki zagotavljajo ustanavljanje novih proizvodnih enot in odpiranje novih delovnih mest, programe, ki bodo temeljili na izkoriščanju naravnih danosti na področju kmetijstva, turizma in drobnega gospodarstva in razvojne programe za vlaganja na manj razvitem in obmejnem območju Krajevne skupnosti Luče in Solčava.

Začetna kvota sredstev, ki naj bi jo združili ustanovitelji sklada je ena milijarda din, kar ni veliko, vendar upamo, da bomo z učinkovitim delom pridobili še kakšnega vlagatelja in s tem tudi kornistnika, saj smo potrebo po financiranju razvojno perspektivnih programov opredelili tudi s IV. samopriskevkom občani in organizacije združenega dela. Zato je namen sklada tudi, združiti ta sredstva ter z njimi racionalno upravljati.

Možnosti so torej dane, pogoje za pridobitev teh sredstev pa bomo objavili v naslednji številki glasila.

Matija Nastran

PISMA BRALCEV

V uredništvu smo pred dnevi prejeli kratko pismo, v katerem je opisana žalostna zgodba, ki se je nedavno zgodila v naši dolini. V pismu so navedena vsa imena prizadetih in tudi samo pismo je podpisano. Avtorji pisma se zgražajo, ker so dediči pokojnice le-to položili v krsto in jo pokopali kar golo, z utemeljitvijo, da je perila in obleke škoda. Pokojnica ni bila, tako navajajo, revna in je vse svoje prihranke hranila za dostojen pogreb. Tisti, katerim je pa zaupala svoj denar, da bodo

opravili to zadnje dejanje pa niso izpolnili svoje obljube. Njim je prepustila vse svoje premoženje.

Uredniški odbor pa je mnenja, da bomo v tem primeru samo opozorili na žalosten dogodek, da pa imena pokojnice ne bomo objavili, ker bi tako čisto gotovo oskrnili spomin na pokojnico. Tisti, ki pa so vpleteni v to dejanje pa se že najbrž zavedajo svojega dejanja, saj jih je že sama neposredna okolica dovolj obsodila.

UREDNIŠTVO

Pozdravi vojakov

V septembru je kar precej naših fantov odšlo na sluzenje vojaškega roka širom po Jugoslaviji. Kar precej jih je pozdrave poslalo tudi našemu uredništvu, mi pa smo jim že začeli brezplačno pošiljati Savinjske novice. Oglasili so se Alojz Robnik iz Karlovca, Marko Slapnik iz Sara-

jeva, Boris Ermienc iz Rume, Boris Vaudi iz Bihača, Adolf Hudolin iz Niša, Bernard Stiglic in Strumice, Igor Solar iz Sente, Miha Majetič iz Požarevca, Jože Pustoslemšek iz Ilirske Bistrice, Robert Trbovšek iz Bihača in Borut Slapnik iz Samobora. Vsem za pozdrave najlepša hvala.

Naporno delo žena

Vzdrževanje planinskih postojank je danes vse drugače organizirano kot nekoč. Do koč na Loki pod Raduho dovažajo material s traktorjem ali avtomobilom, na Kranjsko planino z žičnico in avtom, na Korošico pa z oslom in zadnji čas tudi s helikopterjem.

Jaz pa bi rad opisal, kako so moja mati in še druge ženske pred prvo svetovno vojno v bivši Avstriji in po vojni v stari Jugoslaviji tvorile vso opremo in hrano v te koč kar na hrbtih.

Spominjam se, da so nosile ženske iz naše vasi v te planine za majhen denar bremena težka tudi po 40 kg. Tovor so nosile v koših, v eno smer pa so hodile tudi po 6 ur. Popoldne so se vračale v dolino, seveda ne praznih košev, saj je bilo potrebno v dolino spraviti embalažo.

Moja mati Liza Novak je nekoč prinesla na Korošico zelo težak tovor. Takrat je bil tam oskrbnik Tiler iz Celja, ki je mojo mater vprašal po imenu in ko je ugotovil, da je prinesla najtežji tovor, ji je za nagrado poklonil 5 katerih je bila zelo vesela. S tem delom so si ženske zaslužile za

košček kruha, saj drugega dela ni bilo mogoče dobiti, če odmislimo, da so lahko bile tudi za dekle na kmetih.

Večkrat pa so ženske poleti hodile žet na Korošico preko Pavličevega vrha. Odpravile so se peš v Železno Kaplo in na polje ob Dravi. Jeseni po velikem Šmarnu pa so hodili v Savinjsko dolino obirat hmelj. Najraje so šle k revnejšim kmetom, ki so bolje plačevali kot bogataši. Spale so kar po senikih.

Tako so včasih živele ženske v naši vasi. Garale so cele dneve od svita do noči, da so lahko preživljale svoje otroke.

Moški pa so bili na kmetih za hlapce ali dninarje, mnogo pa jih je odšlo v svet s trebuhom za kruhom. Največ se jih je izselilo v Ameriko.

Danes mladi ljudje ne verjamejo, da je bilo včasih tako trpljenje in ne verjamem, da bi zmogli toliko garanja. Mnogi sploh ne vedo, koliko dela je potrebnega, da zraste kruh na njivi, zato tudi ni več pravega spoštovanja do kruha in dela.

Alojz Novak — Rešetarjev
Luče ob Savinji

Kolcanje

V vsakodnevem življenju se pogosto srečujemo z neobičajnim pojavom, s kolcanjem. To je zvečinoma kratkotrajni prehodni pojav, ki kmalu sam od sebe izgine. Toda tudi takrat, kadar je kratkotrajn, ni prijeten, še posebno, če smo v družbi. Ljudje poznajo veliko načinov, kako si z večjim ali manjšim uspehom sami pomagajo. Čeprav je kolcanje dobro znano in razširjeno, mu le redko pripisujemo globlji pomen. Vendar ga v določenih okoliščinah moramo upoštevati kot pomemben simptom, ki nas bo moral opozoriti, da se v organizmu lahko dogaja nekaj bolezenskega. Tudi če pogledamo strokovno literaturo, v njej ne najdemo skoraj nič o kolcanju, tako da so tudi zdravniki v splošni medicini bolj ali manj prepuščeni svoji domiselni in iznajdljivosti, ko se srečujejo z bolnikom, ki ga moti pogosto in dolgotrajno kolcanje, moti pa tudi okolično.

Kadar postane kolcanje dolgotrajno, stalno in neustavljivo, je potrebna zdravniška pomoč, saj lahko bolnika telesno in duševno izčrpa. V takih primerih je kolcanje znak bolezenskega dogajanja v možganih, hrbtenjači, predvsem v njenem vratnem predelu, lahko so oboleli organi v prsni ali trebušni votlini ali živci, ki jih oživčujejo. Samo kolcanje je posledica nenadnega klodničnega krča trebušne prepone zaradi živčnega dražljaja, ki se prenaša po živcih, ki oživčujejo trebušno prepono, ali pa draženje vagusa, to je najpomembnejšega živca avtonomnega živčnega sistema iz skupine parasimpatikusa, ki oživčuje tako rekoč vse notranje organe v prsni in trebušni votlini. Impulzi se po omenjenih živcih prevajajo iz notranjih organov do dihalnega centra v možganih, odkoder se sproži živčni impulz za trebušno prepono, ki se sunkovito skrči ob istočasnem vdihu. Zrak sunkovito vdre skozi delno odprto grlo v pljuča. Odprtina v grlu se sunkovito zapre sredi vdihala in ga na ta način nasilno prekine. Vsa ta dogajanja, ki potekajo zelo hitro, povzročajo značilni zvočni pojav, ki ga dobro slišimo, bolnik pa se stresa zaradi nenadnega krča trebušne prepone.

Vzroki

Vzroke za kolcanje moramo iskati v centralnem živčnem sistemu, v podaljšanem hrbtenjači, v poteku živcev, ki oživčujejo trebušno prepono na območju senzoričnega in motoričnega poteka vagusa, ki prepleta notranje organe, in v bolezenskih dogajanjih v prsni votlini in zgornjem delu trebušne votline. Pri zelo občutljivih ljudeh s kolcanjem začne že pri nenadni spremembi temperature pri prhanju z mrzlo vodo ali pri pitju vročih ali ledeno hladnih tekočin. Pri nevrotičnih osebah so vzroki za kolcanje lahko tudi duševni, kot so: strah, nagla jeza, učinkovita stanja ipd. Nevrotične osebe zrak zelo pogosto požirajo, zato se želodec čezmerno razširi, posledica pa je draženje že omenjenih živcev, ki sprožijo kolcanje. V takih primerih si pomagamo s psihoterapijo ali z blagimi pomirjevali. Velikokrat zadostuje, da zadržimo zrak v pljučih pri globokem vdihu ali za nekaj časa močno vdihujemo in izdihujemo zrak. Včasih zadostuje tudi udarec po hrbtu ali pitje hladne, nekoliko osladdane vode. Pri psihoterapiji nenadoma usmerimo pozornost na drugo dogajanje v okolici in kolcanje samo preneha. Če z omenjenimi po-

segi ustavimo kolcanje, lahko trdimo, da je vzrok psihogeni in ne iščemo organskega vzroka. Vse drugače je takrat, kadar postane kolcanje dolgotrajno in trdovratno in tako enostavna terapija ne zaleže. Takrat gre navadno za organsko obolenje in kolcanje moramo razumeti kot simptom resnega obolenja, včasih tudi najhujšega. Najprej moramo pomisliti na vnetje živcev, ki oživčujejo trebušno prepono. Vnetje je lahko virusnega ali bakterijskega vzroka. Literatura omenja celo epidemijo takega obolenja v letih 1919 do 1924, ko je bil vzrok virus influence. Znanstveniki menijo, da je šlo za virozni meningitis, ki pa se je kazal s kolcanjem. Se danes se kolcanje včasih pojavi kot predhodni znak določene vrste vnetja možganskih ovojnic, to je meningitisa. Izmed infekcijskih bolezni tudi tifus pogosto spremlja kolcanje, še posebno, če so poleg prebavnih organov prizadeti tudi možgani. Posebno pri starejših pogosto povzročajo kolcanje tudi degenerativne spremembe na možganih. Tako se omenjeni simptom pojavi pri možganski arteriosklerozi, če zadobi večje razsežnosti. Tudi možganske krvavitve ne glede na njihov vzrok, kot so skleroza ožilja, poškodba in žilne anomalije, lahko privedejo do kolcanja. Tudi pri možganskih tumorjih, če so lokalizirani, se včasih kot prvi znak pojavi kolcanje, ki pa z rasto tumorja postane vse pogostejše in trdovratnejše in seveda ne izgine. Temu se verjetno pridružijo še nepravilni impulzi dihanja, zvišanje arterijskega krvnega tlaka, bruhanje, motnje zavesti in drugi nevrotični znaki.

Različna bolezenska dogajanja v vratu in prsnem košu, ki potekajo v bližini omenjenih živcev in s svojo ekspanzivno rastjo mehanično dražijo, so znak za trdovratno kolcanje. Med takimi dogajanjimi najpogostejše opazimo nenadno povečanje ščitnice, še posebej, če je njena rast usmerjena za prsno kost in pritiska na sapnik. To se dogaja tudi takrat, kadar del želodca zaradi oslabiljene mišične prepone občasnno ali stalno pritiska na organe v prsni votlini. Vzrok za kolcanje so lahko tudi obolenja jeter, vranice in trebušne slinavke, ki ležijo tik pod trebušno prepono. Neobičajno povečan želodec zaradi zapore na dvanajsterniku pritiska na trebušno prepono in povzroča omenjeni simptom. Omeniti moramo tudi obsežne operativne posege v prsni in trebušni votlini, saj so lahko vzrok za kolcanje. Tudi različno dolga vročinska stanja in nekateri sistemični bolezniki, ki prizadenejo ves organizem, lahko sprožijo daljše kolcanje. Najpogostejše ga opazimo pri vdoru bolezenskih klic v krvni obtok pri šokih različnega izvora, pri hudem pomanjkanju vitaminov, v končni fazi odpovedi ledvic, hudem protinu in diabetični komi, pri zastrupitvi z alkoholom in nikotinom. Potek in trajanje kolcanja sta odvisna od osnove bolezni, ki ga povzroča. Če uspešno odstranimo osnovno obolenje, tudi kolcanje samo izgine. Če osnovnega obolenja ne odstranimo, ali če je to neozdravljivo, imamo na voljo zdravila iz različnih farmakoloških skupin. Uporabljamo sedative različne jakosti, zdravila, ki umirjajo krče, in v skrajnem primeru tudi morfinse preparate. Ponovno pa naj poudarim, da je kolcanje samo znak neke bolezni, zato mora biti vsa naša pozornost usmerjena v iskanje te bolezni. Odkriti in če je mogoče ozdraviti to bolezen mora biti naša prva naloga. Ta pa je včasih zelo zahtevna in dolgotrajna, celo nemogoča zaradi splošnega slabega stanja bolnika in njegove starosti.

Dr. V. L.

Za Markov memorial

Tradicionalnega turnirja v košarki, ki ga v spomin na tragično preminulega mladega športnika Marka Skorniška vsako leto organizira moziški Partizan, sta se letos udeležili dve ekipi — obe iz Mozirja. Letošnje tekmovalenje je bilo že sedmo po vrsti. V zelo zanimivi, lepi in prijateljski tekmi so se pomerili mladi in stari

moziški igralci. Starejši so pokazali več izkušenosti in znanja in zmagali z rezultatom 56:50.

V moziški Partizan se zelo radi spominjajo skromnega Marka Skorniška, ki je bil ves predan športu. Zato so trdno odločili ta memorialni košarkaški turnir organizirati tudi v bodoče.

Kapelica na Molički planini

Letos je bila dograjena kapelica na mestu kjer je nekoč stala lesena zgradba v te namene. Kot ima vse svojo zgodovino, jo ima tudi novozgrajena kapelica, ki bo prihodnje leto posvečena.

Tisto leseno, so slovenski planinci zgradili v času, ko se je bil hud boj za slovenske planine, torej tudi v naših hribih. Nemško planinsko društvo je imelo na Korošici že svoj dom, zato so planinci Savinjske podružnice SPD postavili na Molički planini kočjo, ki so jo poimenovali po takratnem »prvem« planincu naše doli-

ne Franu Kocbeku. Nad kočjo so na skalo postavili leseno kapelico in jo namenili svetniku Cirilu in Metodu. Tudi to je bil svojevrsten izziv za nemške planince, ki so le kake pol ure daleč imeli svojo postojanko, saj sta bila svetnika simbol slovanstva. Tudi takšno kljubovanje je bil način narodnostnega boja naših prednikov.

Sedaj kapelica spet stoji, je trdno grajena in tako spominja na čase, ko so se tuji želeli polastiti naših prekrasnih vršacev in planinskega sveta.

Skupina prosvetnih delavcev mozirske šole je letos v okviru vsakoletnih poučnih ekskurzij potovala s Kompasovim avtobusom v Pariz na ogled tega znamenitega velemesta ter nekaterih njegovih zgodovinskih in kulturnih znamenitosti, ki je vse udeležence tega dolgega in naporenega potovanja zelo navdušil. Na sliki: del udeležencev ekskurzije po ogledu bogatega muzeja v nekdanji znameniti rezidenci francoskih kraljev v Versaillesu (v ozadju).

Poskus koncertne kritike

Kraj kulturne prireditve: NAZARJE

Mesec: OKTOBER 1989

Program: Dela skladateljev Anonimusa, J. S. Bacha, J. P. Gallussa, A. Brucknerja, F. Kirshcha, Z. Kodalya, E. Adamiča, R. Simonitija, V. Mirka, F. Venturiniya, K. Boštjančiča, J. Zirovnika, S. Premrla

Dne 24. 10. 1989 smo v nazarski cerkvi poslušali koncert Mešanega komornega zbora iz Celja pod vodstvom Pavla Bukovaca.

Amaterski zbor, ki se je osnoval pred šestimi leti na pobudo dirigenta in njegove žene, v sebi združuje pevce različnih starosti in izobrazbe. Celjskemu občinstvu je zbor dobro poznani, sodeluje pa na občinskih in medobčinskih prireditvah ter se z gostovanji predstavlja tudi izven meja.

V priložnostnem gostovanju v Nazarjah so nam pevci zapeli sedemdeset pesmi, ki smo jih tematiko in glasbeno lahko delili v dva dela, čeprav med njima ni bilo odmora in so pevci vztrajali na odru nepretrgoma celo uro. To kaže na določeno pevsko vzdržljivost, zbrano ter sposobnost slediti dirigentovi roki, ki je večje nakazovala vstopne posameznim glasovom, zlasti pri polifonih skladbah.

V prvem delu smo slišali skladbe tujih skladateljev vseh obdobij, pogrešali pa smo kom-

pozicijsko zahtevnejšo skladbo tujega skladatelja 20. stoletja.

V drugem delu smo prisluhnili slovenskim narodnim in ponarodnim pesmim, ki na koncertih tako pogosto ogrejejo poslušalska srca. Nekaj med njimi (»Škerjanček poje«, »Nocoj pa oh nocoj«, »Kaj bi jaz tebi dal«...) so jih popestrili solistični glasovi. Tudi oba dodatka sta smotno zaokrožila glasbeno prireditev. To sta bili priljubljeni pesmi: »Rasti, rasti rožmarin« ter Aljažev slavospev slovenskemu očaku »Triglav«. Zadnji del se je zaključil s slovensko himno Zdravico, ki je napolnila ves koncertni prostor, saj je združila grla izvajalcev in poslušalcev. Na žalost smo po njej zopet slišali aplavz.

Izvedene pesmi nam bodo gotovo še dolgo pozvnanje v ušesih. Škoda pa, da ne tudi našim učiteljem, prosvetnim delavcem in glasbenim pedagogom, ki smo jih tokrat zaman iskali med poslušalskimi vrstami.

Zaradi svojstvenega vzdušja, ki ga ponuja cerkveni avditorij, zlasti pa zaradi dobre akustike, si želimo več koncertov v nazarski cerkvi, v različnih možnih izvedbah, na katerih naj bi se predstavili tudi domači glasbeniki, ki jih v Savinjski dolini vendarle ni tako malo.

Učenci 5., 6. in 7. razredov Glasbene šole Mozirje pod vodstvom Tadeje Cigale

Pokojnine naj bi prejemale preko banke

Zbor delegatov SPIZ ENOTE Mozirje je imel 20. oktobra t. l. sejo na kateri se je kar neobičajno razvila poglobljena razprava, zlasti ob predlogu rebalansa finančnega načrta za leto 1989.

S predhodnim poročilom o finančnem poslovanju za prvo letošnje polletje je bil zbor o stanju informiran, da je bila v tej dobi prisotna zakonska omejitev prihodkov za porabo. Glavna značilnost pa je v tem, da ta omejitev ni bistveno vplivala na izpolnjevanje SPIZ-ovih obveznosti.

Znatnejše povečanje uživalcev pravic, postopno preračunavanje pokojninskih osnov na zadnje leto dela, poračun pokojnin za preteklo leto ter tekoča usklajevanja pokojnin je Skupnost zaradi neenakomerne dinamike prihodkov in odhodkov prvo polletje zaključila s 171 milijardami N/Din primanjkljaja.

Dejanska ekonomska gibanja v letošnjem letu so zaradi visoke in stalno naraščajoče inflacije bistveno drugačna od tistih, ki so bila upoštevana v finančnem načrtu, sprejetem v decembru preteklega leta.

Z novo oceno se z gotovostjo pričakuje rast sredstev za osebne bruto dohodke in rast nominalnih osebnih dohodkov na zaposlenega.

Ta nesporna dejstva pomenijo vrednostno osemkratno zvišanje postavk v odhodkih. Inflacijski vplivi so neizprosnost prisotni in se nakazujejo z vso svojo resnostjo v težnji za viri, kot zagotovilo povečane porabe.

Približno osemdeset je raznih vrst odhodkov in naslovov poznanih in upravičenih porabnikov.

Zal za popolno odpravo ali vsaj zniževanja vrednosti večine odhodkov ni realnih možnosti. Razpravljajci na tej seji pa so vendarle razmišljali o nekaterih.

Razumljivo je, da so pokojnine takšne kakršne so, z varstvenimi dodatki, z določenimi nadomestili in preživetinami glavni strukturni del vseh odhodkov v obsegu skoraj 94 odstotkov.

Predlog rebalansa odhodkov napram realizaciji za leto 1988 rezultira deseterkratno vrednost in skoraj trikrat večjo od načrta za leto 1989.

Taka ugotovitev se ponavlja z redkimi izjemami, približno enako pri vseh ostalih odhodkih. Vendar pa ne kaže teh ostalih odhodkov zanemarjati, če-tudi predstavljajo le dobrih šest odstotkov.

V razpravi je na primer stekla beseda o stroških PTT za dostavo pokojnin. Kar neverjetno je, da znašajo ti odhodki 207 milijard N/DIN, dočim so stroški za STROKOVNO SLUŽBO SPIZ nižji in znašajo 195 milijard N/Din. Torej kar precej nižji kot na videz nepomembni stroški za dostavo pokojnin upravičencem.

Do nekako sredi leta 1985 je bila takozvana IZPLAČNINA pokojnine pre-jete po pošti odtegnjena od pokojnine.

Delegati so na seji Skupščine Skupnosti socialnega in invalidskega zavarovanja Slovenije že 23. maja t. l. o tem neskladju razpravljali in so zahtevali pokretnost akcije za odpravo tako velikih stroškov.

Prisotni delegati na seji SPIZ ENOTE Mozirje so sprejeli sklep, da predlagajo vsem devetim družtvom upokojencev v občini, da pristopijo k stalni aktivnosti z namenom vključevanja čim večjega števila upokojencev, da bi prejemale pokojnino preko banke.

Prepričan sem, da ta poziv Zbora delegatov naše SPIZ ENOTE ne bo zamlan. Ker pa je po dobljenih podatkih prejemnikov pokojnin preko banke žal še v minimalnem številu, bo potrebno za ustrezno povečanje mnogo intenzivnega prizadevanja na obeh straneh.

Predstavniki bank pa naj pisu tega prispevka za NOVICE sporočijo svoje poglede na to akcijo in eventualne dodatne ukrepe, saj gre verjetno za obojestranski interes.

V naši občini je preko 2900 upravičencev pokojnin, v družtvih pa je vključenih preko 2400 upokojencev.

Steiner Franjo st.

Slikarji v Logarski dolini

Od sredine septembra dalje je bila Logarska dolina za mesec dni bogatejša za šest slikarjev, ki so se udeležili 2. mednarodnih slikarskih tednov, ki jih je pripravila Kovinotehna Celje (lani so takšne slikarske tedne pripravili na Cresu). Slikarji so se zbrali v novem hotelu Polenk, si ogledali okolično, potem pa pričeli z delom. Vsi slikarji, udeleženci 2. mednarodnih slikarskih tednov so stanovali pri domačinih v Logarski dolini. Udele-

ženci so bili: Črtomir Frelih iz Ljubljane, Dušan Jurič iz Zagreba, Robert McLaurin iz Škotske, Igor Fistič iz Ljubljane, Martin Kaltner iz Avstrije in predstavnik iz ZR Nemčije. Otvoritev razstave je bila 20. oktobra v novi razstavnici galeriji Kovinotehne v Celju, kasneje pa bodo dela iz Logarske doline prikazali še v Mariboru, Grazu, Zagrebu in Moderni galeriji v Ljubljani.

Delo je naš denar

Na naši kmetiji imamo vedno veliko dela. Vsi radi delamo, čeprav je kmečko delo danes slabo plačano. Mnogi se kmečkemu delu sramujejo in se ne zavedajo, da je vsako delo častno.

Poleg dela na polju in gozdu je vsakodnevno opravilo v hlevu. Živino je treba vsak dan nakrmiti, pomolzti, jim očistiti stojišča. Mleko je naš glavni proizvod. Vsak dan je treba ohlajeno mleko odpeljati v biralnico. Od tu ga odpeljejo naprej v mlekarne, kjer

ga predelujejo v razne izdelke. Mleko je zelo zdrava hrana, zato ga rabijo v vrtcih, v šolah, bolnicah. Tudi jaz imam zelo rada mleko in mlečne izdelke.

Moja mama in ata sta kmeta. Rada ju imam in rada jima pomagam pri delu, saj trdo delata od jutra do mraka. Ali še imajo v katerih tovarnah tako dolg delovni dan?

Andreja Tratnik, 4. razred
OŠ Nova Štifta

Ljubenski pionirji pomagali vrstnikom

Na pionirski konferenci smo na začetku šolskega leta pionirji pionirskega odreda Pohorska Milka na osnovni šoli Šlandrove brigade Ljubno ob Savinji sprejeli sklep, da se vključimo v solidarnostno akcijo za pomoč prizadetim v naravni nesreči.

Pionirji smo zbrali nove šolske potrebine po svojih zmognostih in vrednosti cca 6.000.000 din in jih odposlali

pionirjem na osnovni šoli Podlehnik, ki so bili prizadeti v naravni nesreči. Vsem staršem, ki so razumeli naše prizadevanje, se v imenu pionirskega odreda iskreno zahvaljujemo. S tem smo dokazali svojo solidarnost z vrstniki.

Pionirji Osnovne šole
Šlandrove brigade
LJUBNO OB SAVINJI

Po daljšem premoru prijazno presenečenje

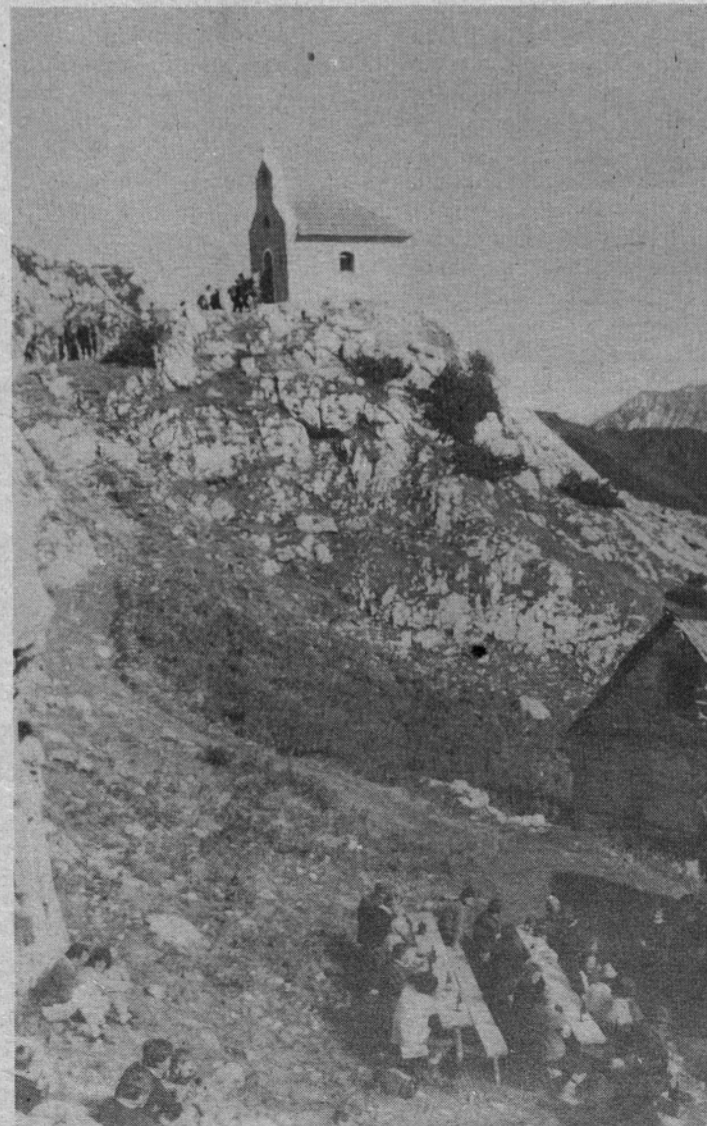
Čutimo, da se nakopičene težave posameznika in nas vseh skupaj, tu in tam za trenutek morajo razbliniti. Skupaj z Zvezo kulturnih organizacij Mozirje, prav zato prirejamo v soboto dne 25. 11. 1989 zvečer ob šestih v kinodvorani v Mozirju in ob osmih v kinodvorani na Ljubnem, razvedrilno igro z mikavnim naslovom »PIKNIK S TVOJO ŽENO«. Gledališča brez tretjega iz Kobra.

Komedija ima že več kot 200 uprizoritev in je sestavljena iz najbolj tipičnih trenutkov delovnega dne, kjer se vsakdo lahko prepozna kot v zrcalu. Naš lastni portret nam avtor servi-

ra s hudomušno kretjno, s polnim pri-giščem smeha, tako da se še sami nasmehnemo, se udarimo po kolenu in priznamo: »pa še res je!« Vstopnice so na voljo v predprodaji od 20. 11. dalje v Blagovnici — samopostrežni trgovini v Mozirju, v knjižnici v Mozirju in Savinjski trafikni na Ljubnem; ter uro pred začetkom v kinodvorani na Ljubnem in v Mozirju.

Pridite in se nasmejte.

K praznovanju dneva republike vam čestita SAVINJA — TURIZEM, SAVINJA — MOJA TRGOVINA

Kapelica na Molički planini

Potujoči učitelji v kmetijstvu

Kmetje so se po kmečki odvezi znašli v težkem položaju. Velike denarne obveznosti so jih silile v sodobnejše gospodarjenje, znanja pa ni bilo dovolj. Hitro propadanje kmetij v takratni avstrijski državi je narekovalo ukrepe, da bi se stanje na vasi izboljšalo. Država je podpirala ustanavljanje raznih družb, ki bi naj skrbele za razširjanje znanja o sodobnem kmetijstvu in gospodarjenju na posestvih. Hkrati so povsod urejali razne vzorčne nasade, da bi tako nazorno prikazali način sodobnih ukrepov v kmetijstvu.

Znano je, da so v Ljubljani kmalu ustanovili Kranjsko kmetijsko družbo, ki je skrbelo za raz-

širjanje tiskane besede o kmetijskih razmerah in seveda tudi razne knjige o takoimenovanem »umnem« gospodarstvu. Seveda pa je bilo treba upoštevati še razmeroma visok odstotek nepismenih na vasi, zato so uvajali poleg knjig še potujoče učitelje. Ti so bili plačani ali od dežele ali od raznih družb.

Na našem območju so v Mozirju že leta 1837 ustanovili podružnico Štajerske kmetijske družbe. Ta podružnica je imela svoj vzorčni sadovnjak ob sedanji cesti proti Nazarjam. Ljudje so ga imenovali kar po domače »filjalgarten«, kar je nemška popačen-

ka za besedo Filialgarten in pomeni pač vzorčni vrt, ki ga je ustanovila podružnica (Filiale) kmetijske družbe.

Znano je tudi, da je mozirska hranilnica uredila prvi vinograd z žlahtno trto na Brezjah (Kolovrat). V drugi polovici preteklega stoletja je namreč trtna uš uničila samorodne vinograde po Evropi, torej tudi pri nas in takrat je deželna oblast uredila marsikje vzorčne vinograde posajene s cepljeno trto, kot poskusne nasade. V njih so sadili razne sorte trte, da bi preizkusili katera najbolje uspeva. To delo je torej za mozirsko okoličino opravila tedanja hranilnica, ki je bila zato dovolj premožna, pa tudi napredna.

Ko so nastajale zadrage so pospeševanje kmetijske pridelave prevzele one. Seveda pa je bila še vedno pri tem velika vloga v rokah potujočih učiteljev, ki so prirejali razne tečaje in predavanja, pa tudi nazorno prikazovanje ukrepov za izboljšanje kmetijskega gospodarjenja. Zelo veliko so pripomogle razne razstave, ki so jih prirejali, da bi ljudje videli kaj se da pridelati na sodoben način. Ljudje so bili pač nezaupljivi do »gosposke«, ki jih je skozi stoletja

le izrabljala. Torej vse kar je prišlo od oblasti so s strahom sprejemali. Zato so potujoče učitelje izbrali iz vrst priljubljenih ljudi in za naše razmere, iz vrst narodno zavednih mož.

Ko so ustanavljali razna žvinnorejska in sadjarska društva so v okviru njihove dejavnosti prirejali razstave živine, selekcijo in tudi sadje so radi razkazovali. Slednje je bilo potrebno zaradi uvajanja sodobnih sort raznih sadnih plemen. Kako je bilo to potrebno vidimo tudi v podatku iz knjige župnika Janeza Zalokarja, natisnjeno leta 1854 v Ljubljani. V njej opisuje pisec kar 698 sort jabolk. To je količina, ki govori za sebe. Jasno je, da je bil potreben izbor iz te množice sort, ki so bile najbolj primerne za sajanje pri nas in v naših vremenskih razmerah. Pri tem so imele veliko vlogo prosvetljevanja tudi šole, ki so urejale drevesnice in učile šolarje ravnanja s sadnim drevjem in vinsko trto.

Pospeševanje umnega gospodarjenja na kmetijah je torej že davno obstajalo in gotovo je njegov delež pri ohranitvi kmetijstva pri nas izreden.

A. Videčnik

Ukradli kontejner za smeti

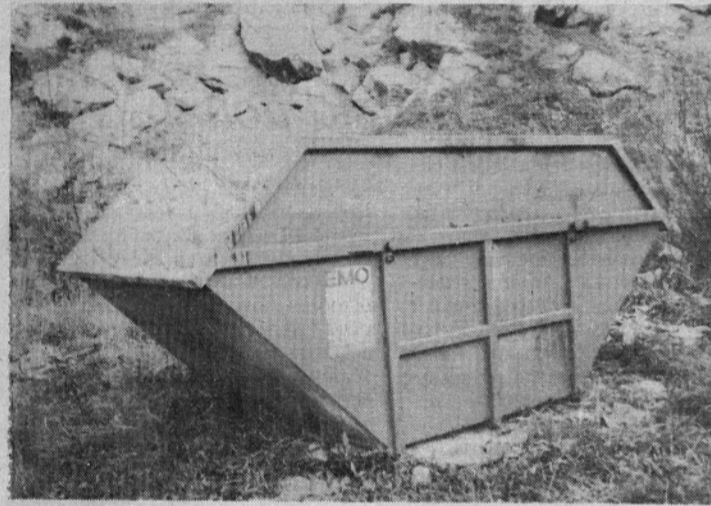
Tik pred krajevnim praznikom so v Šmartnem ob Dreti zaprepadeni ugotovili, da jim je nekdo ukradel kontejner za smeti, ki je bil postavljen v Spodnjih Krašah. Na srečo pa ljudje še vedno hodijo odprtih oči naokoli in so kaj kmalu ugotovili, da je kontejner odpeljal posebni avtomobil, ki je bil sivo-bele barve, tako pobarvanih tovornjakov za odvoz kontejnerjev pa v naši občini ni. Ljudje iz vodstva krajevnega skupnosti so o kraji takoj obvestili milico, ta pa je tudi hitro reagirala in ukradeni kontejner našla v Velenju. Kontejner je sedaj že na svojem

mestu, storilci pa so se seveda znašli v postopku.

Konec dober — vse dobro, bi lahko rekli za ta primer. Vendar pa nas dogodek opozarja, da bomo vsi skupaj v bodoče morali biti pripravljeni tudi na tovrstne kraje. Kontejnerji, posebej tisti, ki so postavljeni na bolj samotnih krajih, so prav gotovo zanimiv za različne nepridiprave, saj eden kontejner danes stane že 80 milijonov din.

Povejmo še to, da so storilci odpeljali kontejner skupaj s smetmi, saj je bil ravno takrat do vrha poln.

R. P.

Kontejner v Sp. Krašah, ki so ga ukradli, je že spet na svojem mestu.

Ungerjevo potovanje v naše kraje poleti 1836 (2. del)

V prejšnji številki se je začelo popotovanje (paleo)botanika Franza Ungerja v Zgornjo Savinjsko dolino, pravzaprav — bolj natančno — v Solčavo in njeno okolico. Od potovanja in objave je minilo že več kot 153 let: ogledati si je treba, kaj posebnega je videl Unger takrat in kaj bi lahko bilo zanimivo še za nas danes.

Solčava (1) šteje le nekaj hiš, ki so povečini slabo grajene. Te — prav tako kot cerkev — stojijo na pobočju gorske verige, ki se razteza od desnega brega Savinje navzgor, tako da dolini ne preostane niti za ped površine. Pomotoma pa imajo nadmorsko višino Solčave za večjo, kot je v resnici, kajti tu še uspevajo laški orehi (2) in rodijo skoraj vsako leto. Okolica Solčave ima v izjemo lepih skalnih in gorskih predelov malo privlačnega, reči bi bilo mogoče, da ima značaj neobljudenosti in pomanjkljive kulture, kar je posledica redke naseljenosti, daje celo nadih grozljivosti. Od Ljubnega do kmeta Logarja (3), skoraj pet milj daleč (4), je dolina še vedno skrčena na strugo Savinje, na obeh straneh pa se pogosto dvigajo navpične steze; sicer so pobočja tudi tam, kjer so prekrita z gozdovi, nagnjena kakih 45 stopinj. Zato je površina komajda uporabna za kmetovanje, in kjer vendarle je, skušajo pripraviti tla za žitne posevke. To se tu dogaja na ale način. Drevesom (to so naj-

večkrat smreke) prirežejo vrhove in jim posekajo veje, tako da ostane le še golo deblo. Te veje potem razprostrejo naokoli, in ko se primerno posušijo, jih zažgejo; na tleh, ki so zdaj potrosena z ogljem in pepelom, sejejo v nižjih predelih ajdo in v višjih, kjer ta vrsta žita ne dozori, rž. Taki požari še posebno izstopajo; med povečini bujno uspevajočim žitom se dvigajo zapuščena, suha in ožgana debela in dajejo pokrajini neprijeten in zoprni videz. Ta debela pustijo stati zato, ker si s tem prihranijo trud pri podiranju in ker je propadanje lažje prepustiti času, ki gotovo v nekaj letih pokonča to, kar uide uničujoči sekiri. Običajno se pri takem požiganju ravnajo po triletnem zaporedju, če prvo leto sejejo ajdo, drugo rž in tretje oves; vse to se zgodi, ne da bi bilo treba gnojiti. Zdjaj pa so tla izčrpana, oglje je povečini porabljeno, koristne kafiljeve soli so prav tako razredčene, torej ni mogoče storiti nič drugega, kot da prepustijo požar sam sebi. Razumljivo je, da se zaraste sam, rasti pa začnejo mladice sivih jelš (Alnus incana), gorskih brez (Betula ovata), navadnih brez (Betula alba), navadne leske (Corylus Avellana), rdečih in belih gabrov, ki pa jih kmalu prerastejo mladice iglavcev, ki začnejo rasti hkrati s njimi (jelke in macesna — Pinus abies L. in larix) in jih udušijo. Ko ta hosta zraste do višine moža ali nekaj višje, jo

znova posekajo in požgejo, tako da se kmetovanje lahko začne znova. Po velikosti površin posameznih posesti se ravna tudi menjavanje požarov, tako da pride pri obsežnejših kmetijah isto mesto kot žitno polje na vrsto šele po 10 do 12 letih. Opazil sem, da tla s tem, ko na njih ponavljajo požarjenje, čedalje bolj zarašča trava, posebno kjer niso presuha in ne dobi priložnosti za bohotenje na njih orlova praprot (Pteris aquilina) ali kjer niso preveč skalnata, tako da se humus ne bi mogel držati in vezati. Iz požarov vse bolj nastajajo skup gorski ali planinski pašniki, končno gorski travnik ali orna zemlja, tako da je gozd za vedno preganjan. Na ta način se gotovo obdela mnogo zemlje tudi še danes povsod tam, kjer se niso bojevali proti pragodovom. Primerov za to je dovolj v Severni Ameriki in drugih čezmorskih deželah.

Čuditi se moramo, kako malo travnikov je pridobljenih v okolici Solčave in kako slabo so ohranjeni in izkoriščeni. Ne bi si upal reči, ali manjka prebivalstvu industrije ali rok, verjetno pa obokajega. Na Raduhi (5) sem videl ljubke alpske pašnike, ki že sami zase pričajo o očitno zanemarjenosti. Česa podobnega ne bi mogli najti na Tirolskem, celo v Salzburgu ne.

Ko že govorim o rastlinstvu, moram omeniti dejstvo, ki bo zanimivo za vsakega botanika in

gozdarja. Nedaleč od Solčave je mogoče na nekem gorskem sedlu najti tisto, ki se odlikuje ne le po krepki rasti, temveč predvsem po izredni debelini, kakršne še nisem videl. Deblo ima približno en čevljev nad zemljo obseg 10 čevljev in pol (premer znaša 3 čevlje in 4 cole) (6), kar bi po primerjalnih izračunih navajalo na sklep o starosti več kot 1000 let. Komajda še verjamem, da je kjer koli na Štajerskem tačas še kaka starejša rastlina. V lesni zbirki botaničnega vrta v Münchnu meri premer 300-letne tise 9 col (7). Bilo bi si želeli, da bi ta lepi spomenik vegetacijske moči postal last Joaneja (8).

OPOMBE: (1) V izvorniku: Sulzbach. — (2) Laški orehi so boljši, debelejši orehi. — (3) pri Ungerju: Logerbauer. — (4) Milja meri 7586 metrov, torej bi to bilo približno 38 kilometrov. — (5) V izvorniku: Raducha. — (6) En čevljev meri 31,6 centimetra, cola pa dvanajstkrat manj. Tako bi preračunano približno trideset centimetrov nad zemljo meril obseg tise nekako 332 centimetrov, premer pa 105 centimetrov. — (7) To bi dalo 23,6 centimetra, kar res ni nič posebnega. — (8) Muzej v Gradcu. — Tu je treba omeniti, da je tale odlomek iz Ungerjevega članka prvo opozorilo na starodavno tiso.

Uvod, prevod in opombe Peter Weiss

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec december 89

Od 27. 11. do 3. 12. 1989 Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 4. 12. do 10. 12. 1989 Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 11. 12. do 17. 12. 1989 Lever Peter, Paška vas, 884-150
Od 18. 12. do 24. 12. 1989 Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 25. 12. do 31. 12. 1989 Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 1. 1. 1990 do 7. 1. 1990 Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910

V slučaju kakšne spremembe pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije. Stranke obveščamo, da imamo spremenjen delovni čas od 2. 11. 1989 in sicer od 7.—15. ure ob torkih pa od 7.—17. ure. Ta čas velja do 30. 4. 1990.

Kino »Dom« Mozirje v decembru

2. 3. DINA — PUŠČAVSKI PLANET — ameriški film — znanst. fant.
Glavne vloge: Francesca Annis, Kyle MacLachlan
7. LJUBEZENSKE SANJE — švedski film — erotični
9. 10. HCJA PO OGNJU — ameriški film — avanturistični
Glavne vloge: Chuck Norris, Malody Anderson
14. KURIR — angleški film — policijski
Glavne vloge: Gabriel Byrne, Cait O'Riordan
16. 17. ALIENS — OSMI POTNIK II. — ameriški film — avanturistični
Glavne vloge: Sigourney Weaver, Carrie Henn
21. GUSARSKA PATRULJA — Hong-kong — karate
Glavne vloge: Jackie Chan, Samo Hung
23. 24. KAKSNA ZMESNJAVA — ameriški film — komedija
Glavne vloge: Ted Danson, Howie Mandel
28. MAMA JE PONORELA — holandski film — komedija
Glavne vloge: Peter Faberm Geer de Jong
30. 31. OSTANI PRI MENI — ameriški film — drama
Glavne vloge: River Procenix, Wil Wheator, Richard Dreyfus

Kino »Jelka« Nazarje v decembru

2. — 3. NEPREMAGLJIVI NIDŽA, hongkonški film — akcijski
6. VIDŽILANTE, ameriški film — triler
- 9.—10. POLICIJSKA AKADEMIJA IV. DEL, ameriški film — spektakel
13. NESTALNA OTROŠKA LETA, nemški film — erotični
- 16.—17. ZVEZDNATE STEZE IV — VRNITEV DOMOV, ameriški film — znanstveno-fantastični
20. LJUBEZEN NA KOTALKAH, ameriški film — zabavni
- 23.—24. VSIJEN ZAKON, ameriški film — akcijski
27. HELKRAFTOVA POGODBA, ameriški film — akcijski
29. PALČICE, ameriška risanka — izredna predstava ob 17. uri
- 30.—31. UPOR NA LADJI BOUNTY, ameriški film — akcijski

Kino Ljubno ob 29. novembru in v decembru

- 23.—26. XI. POBESNELI MAKSI III. — avstralski akcijski film
28. XI. OGENJ IN LED — ameriški film, komedija
29. XI. SVET, KI IZGINJA — dokumentarni film
30. XI. TOPOGLAVI DETEKTIV — ameriški film, komedija
- 24.—26. XI. DOBER TEK — trilerotični film, NOČNI KINO
- 2.—3. XII. SUPERPOLICAJ IZ MIAMIA — ameriški akcijski film
- 9.—10. XII. VOJNA AKADEMIJA — ameriški film, komedija
- 16.—17. XII. DAKOTA HARRIS — avstralski film
- 23.—24. XII. POKVARJENI POLICAJ — francoski film, kriminalka
29. XII. SUPER DESETKA — ameriški trilerot. film, NOČNI KINO
- 30.—31. XII. LA BAMBA — ameriški glasbeni film
- Med 20. in 27. XII. bomo predvajali otroška filma ZVEZDICA ZASPANKA in MIŠEK VELIKI DETEKTIV.

Nove knjige v občinski matični knjižnici

- I. LEPOSLOVJE: Pesniške zbirke: Muck: Za jezom neba, Jesih: Soneti, Kovačič Jani: Jazz, Žerjal: Po pikapolonici, McCullough: Dame iz hiše Missalonghi, Wallace: Trojka, Follett: Bomba, Ludlum: Ostermanov vikend, Križman: O iskanju ljubezni.
- II. STROKOVNA LITERATURA: Lipar-Kadunc: To zmorem tudi jaz, Stoppard: Čas deklitstva, Šeligo: Identifikacija in katarza, Hartnoll: Kratka zgodovina gledališča, Bibič: prispevki, Zgodovina cerkve I. del, Kranjc: Zdravje prihaja iz kuhinje, Vehovar: Slane jedi (kuhinja za krizne čase), Skaza: Kleparjenje je užitek, Kos: Književnost, Kuret: Praznično leto Slovencev, Parapsihologija — šarlatanstvo, Ropič: Varstvo pri delu, Imperl: Kamkorderi, Furlan: Integrirana vezja, Klovner: Računalniško oblikovanje in urejanje besedil, Kernighan: Programski jezik »C«, Kralj & Mihaljič: Priročnik za uporabo PC računalnikov, Kononenko: Uvod v prolog in zbirka nalog z rešitvami, Cajhen: Tiri-torski pretvorniki, Erjavc: Programski virusi v operacijskem sistemu, Sjećate li se Jovanke Broz?, Lekić: Leteti zmajem.
- III. MLADINSKA LITERATURA: Zupančič: Zgodbe o zgodovini, Amery: Koliko pric? Koliko pošasti?, Koliko opic! — slikanice, Rawson: Čarodeji, Mušič: Zgodbe o Prešernu.

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZDL občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotografska priprava Ciril Sem — Tehnični urednik Niko Kupec — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavek, filmi in prelom DIC, tozid Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.